

Roos de Wildt
Marlinda van der Hoff
Majone Steketee
Mathilde Compagner

Wat helpt kwetsbare kinderen die tijdens de coronacrisis thuis zijn?

Evaluatie crisisfonds kwetsbare kinderen thuis

Mei 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare kinderen	9
3.	Impact van de vouchers	19
4.	De aankomende periode: hoe nu verder	22
	Bijlage A: Vragenlijst evaluatie crisisfonds	33
	Bijlage B: Figuren groep thuis met JB-maatregel of intensieve inzet VT.....	41
	Bijlage C: Figuren groep netwerkpleeggezin.....	56
	Bijlage D: Figuren groep bestandspleeggezin	68
	Bijlage E: Figuren groep instelling.....	79
	Bijlage F: Figuren groep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang	92
	Bijlage G: Figuren groep AZC	102

1. Inleiding

Achtergrond onderzoek

Door de coronacrisis zitten alle kinderen en gezinnen noodgedwongen thuis. De structuur van school is weggefallen en daarmee ook de sociale contacten. Dat kan zorgen voor spanningen. Voor kinderen die thuis niet veilig zijn, is deze situatie nog moeilijker. Voor hen is school de enige plek waar ze even 'vrij' zijn van alle problemen thuis. Voor deze kinderen hebben Augeo Foundation, Stichting Kinderpostzegels en Stichting Het Vergeten Kind de handen ineengeslagen en een speciaal crisisfonds opgezet. Het crisisfonds is bedoeld voor thuiswonende kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet van Veilig Thuis; kinderen in gezinshuizen, instellingen en pleeggezinnen; kinderen in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang (in het vervolg van dit rapport ook wel opvang genoemd) en asielzoekerscentra (AZC's). Met het crisisfonds willen de organisaties deze kwetsbare kinderen iets bieden om de periode van verplicht thuis zijn wat aangenamer te maken en de stress te verlagen. Het crisisfonds biedt vouchers die bijvoorbeeld besteed kunnen worden aan middelen om het schoolprogramma te volgen, maar ook aan spellen of andere materialen waarvan de hulpverlener inschat dat dit het kind helpt in deze crisissituatie. Inmiddels hebben veel (jeugd)hulpverleners een aanvraag ingediend voor een kind of kinderen waar zij inschatten dat de nood het hoogst is.

De initiatiefnemers van het crisisfonds hebben het Verwey-Jonker Instituut gevraagd te evalueren wat de inzet van het crisisfonds betekent voor gezinnen, en om een inschatting te maken van wat de kinderen/gezinnen de komende periode aan ondersteuning nodig hebben. Het doel van het onderzoek is zicht te krijgen op voor welke kwetsbare kinderen het crisisfonds is ingezet, in kaart te brengen hoe de vouchers impact hebben gehad op hun situatie en een inschatting te maken van de ondersteuningsbehoefte voor deze kinderen/gezinnen in de komende periode.

Vraagstelling

De volgende vragen stonden in het onderzoek centraal:

- Hoe was de situatie voor deze kwetsbare kinderen vóór de coronacrisis wat betreft problematiek en geboden hulp?
- Welke gevolgen heeft de coronacrisis, op het moment van aanvraag, wat betreft de problematiek en geboden hulp?
- Voor welke gezinnen en met welke reden zijn aanvragen ingediend en wat is de impact van de vouchers voor de kinderen?
- Wat hebben deze kwetsbare kinderen/gezinnen nodig in de komende periode en wat kan het crisisfonds hierin betekenen?

Leeswijzer

De opbouw van het rapport is als volgt. In het vervolg van dit hoofdstuk gaan we in op de methodologische verantwoording en beschrijven we de kenmerken van de doelgroep. In hoofdstuk 2 gaan we in op de gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare kinderen. In hoofdstuk 3 bespreken we de impact van de vouchers. In hoofdstuk 4 kijken we welke problemen en behoeften er voor de toekomst worden verwacht, en hoe het crisisfonds eventueel zou kunnen helpen.

Methode van het onderzoek

De hulpverleners die een voucher hebben aangevraagd bij het crisisfonds, ontvingen van de initiatiefnemers een online vragenlijst met de vraag die in te vullen. De vragenlijst is ook te vinden in Bijlage A van dit rapport. Aan de hulpverleners is gevraagd de vragenlijst per gezin, instelling of opvang apart in te vullen.

Elke hulpverlener kreeg dezelfde set vragen, echter de bewoording en/of antwoordcategorieën konden verschillen op basis van de woonsituatie van de kinderen (vraag 1).¹

De antwoorden zijn geanalyseerd met behulp van het programma SPSS. De antwoorden op de gesloten vragen zijn weergegeven in figuren. Daarbij hebben we een uitsplitsing gemaakt op basis van woonsituatie; de figuren zijn gemaakt voor zowel de totale respons, als voor elke groep apart. De figuren voor de totale respons zijn te vinden in de hoofdstukken van dit rapport, bij de betreffende teksten. De figuren voor de verschillende groepen zijn te vinden in de bijlagen bij dit rapport. Bij de meeste figuren is het aantal antwoorden (n) weergegeven, en ook de foutmarge.²

Verder is in sommige figuren ook een uitsplitsing gemaakt op basis van leeftijd. Binnen de totale respons en binnen de groepen 'thuis met jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet Veilig Thuis' en 'instelling' - waar de aantallen antwoorden hoog liggen - is ook gekeken naar specifiek de antwoorden waarbij de voucher(s) alleen zijn ingezet voor de leeftijdsgroep 4 t/m 11 jaar of alleen voor de leeftijdsgroep 12 t/m 17 jaar. Hiermee kon worden onderzocht of er verschillen zijn op basis van leeftijd(sgroep).

De open antwoorden zijn gesorteerd op basis van thema/onderwerp. De onderwerpen komen vrijwel overeen met de vragen in de vragenlijst. Alle teksten zijn bekeken en geplaatst bij het betreffende onderwerp. Wanneer teksten betrekking hadden op meerdere onderwerpen, zijn ze in sommige gevallen bij meerdere onderwerpen geplaatst. Daarnaast kwam het voor dat teksten werden gesplitst en bij verschillende onderwerpen werden geplaatst.

Respons

Hulpverleners hadden van 30 april tot en met 13 mei de gelegenheid om de vragenlijst in te vullen. In deze periode hebben in totaal 3354 hulpverleners die aanvragen hebben gedaan voor vouchers, de uitnodiging voor deelname aan het onderzoek ontvangen. Ruim de helft van deze hulpverleners vulden de vragenlijsten in (1781 gestart, 1660 compleet); een hoge respons dus.

---

¹ Bij vraag 5 is de antwoordoptie 'Er was geen oppas voor de kinderen beschikbaar' bijvoorbeeld alleen getoond wanneer de kinderen in een thuis- of gezinssituatie wonen.

² Het aantal antwoorden (n) is niet getoond wanneer de percentages specifiek betrekking hebben op een deel van de populatie (bijvoorbeeld alleen het deel waarbij een bepaalde vorm van hulp of ondersteuning aanwezig is/was). De foutmarges zijn steeds berekend met behulp van een online rekenmachine (<https://www.calculator.net/sample-size-calculator.html>). Het gaat om **relatieve percentages**, een hypothetisch voorbeeld: wanneer volgens de antwoorden op de vragenlijst 50% van de kinderen stress of spanningen ervaart tijdens de coronacrisis, en de foutmarge 10% is - en 10% van 50 (procent) is 5 (procent) - dan weten we dat het percentage in de werkelijkheid zal liggen tussen 45% en 55% (met een betrouwbaarheid van 95%).

Tabel 1.1 Respons vragenlijst per groep

Groep	Totaal aantal aanvragen ³	Respons start vragenlijst (vraag 4)	Respons einde vragenlijst (vraag 22)
Thuis met JB-maatregel of intensieve inzet VT	1609	688	632
Pleegzorg (zonder uitsplitsing) ⁴	423	-	-
- waarvan netwerkpleeggezin	188	205	193
- waarvan bestandspleeggezin	214	212	200
Instelling	790	550	517
Maatschappelijke opvang of vrouwenopvang ⁵	74*	74	68
AZC	56	52	50
Totaal	3354	1781	1660

Kenmerken van de doelgroep

Bijna de helft van de aanvragen was voor kinderen die thuis verbleven met een jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet van Veilig Thuis; deze aanvragen werden met name ingediend door een jeugdbeschermer of een ambulante (jeugd)hulpverlener. Ongeveer een kwart van de kinderen voor wie een aanvraag is ingediend verbleef in een instelling, wat met name gebeurde door een hulpverlener werkzaam in een residentiële jeugdhulpinstelling (gesloten instelling) of een jeugdbeschermer. Ongeveer vijftien procent in een pleeggezin (waarvan circa een derde in een netwerkpleeggezin en twee derde in een bestandspleeggezin), wat overwegend werd gedaan door hulpverleners werkzaam in de pleegzorg. De circa overige vijf procent was voor kinderen in de opvang van een AZC, wat ook met name werd aangevraagd vanuit hulpverleners werkzaam in de opvang of het AZC.

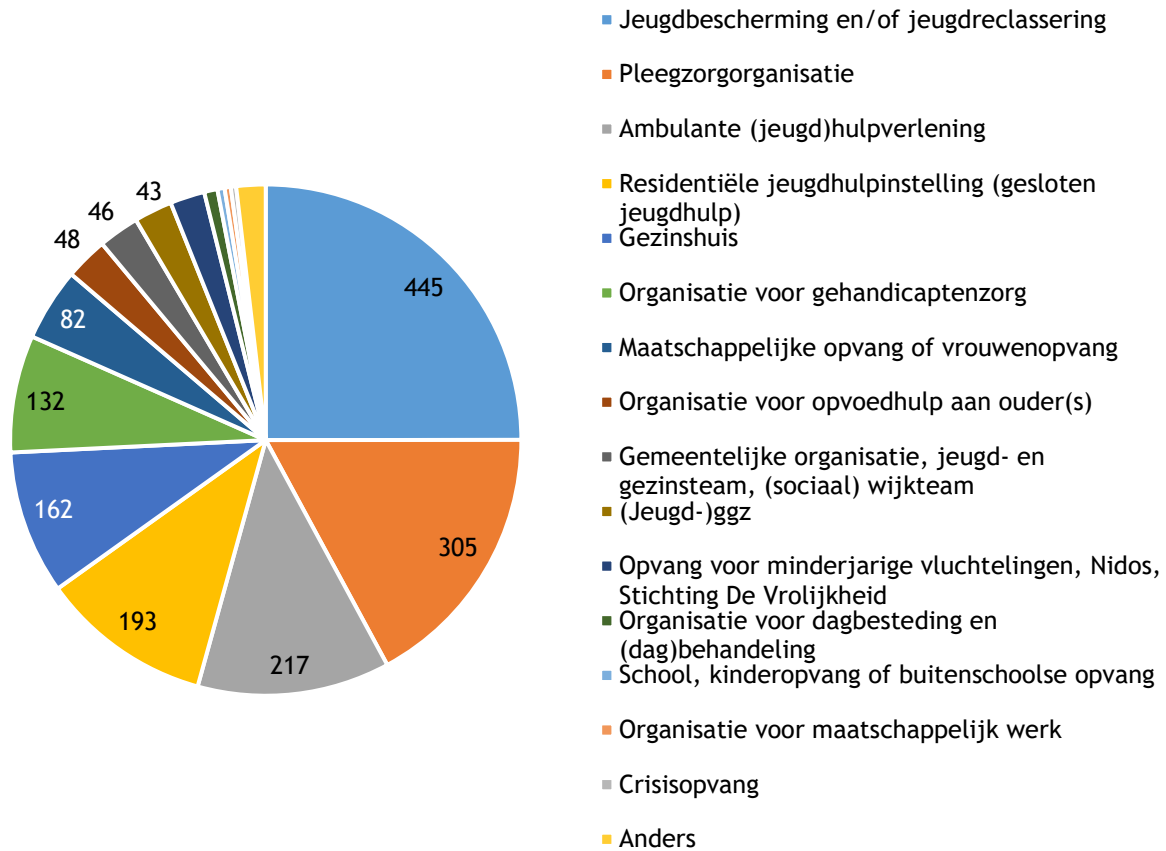
Ongeveer een kwart van de hulpverleners is vanuit de jeugdbescherming/-reclassering betrokken bij het kind (445), ongeveer twintig procent vanuit een pleegzorgorganisatie (305) en tussen de tien en vijftien procent vanuit een van de volgende categorieën: ambulante (jeugd)hulpverlening, residentiële jeugdhulpinstellingen (gesloten jeugdhulp), gezinshuizen of organisaties voor gehandicaptenzorg. De overige hulpverleners zijn werkzaam bij organisatie voor dagbesteding en dagbehandeling, school, kinderopvang, buitenschoolse opvang, organisatie voor maatschappelijk werk, crisisopvang, of overige organisaties.

³ Aanvragen waarbij de hulpverlener de vragenlijst heeft ontvangen. Het aantal aanvragen voor de groep 'maatschappelijke opvang en vrouwenopvang' kan niet met zekerheid worden vastgesteld. Volgens de cijfers van de initiatiefnemers zou het aantal aanvragen binnen deze groep (65) lager zijn dan het aantal binnengekomen vragenlijsten. Dit kan worden verklaard doordat bij een deel van de kinderen in een opvang sprake was van een OTS of inzet vanuit Veilig Thuis, waarbij de aanvraag is geteld binnen de groep 'thuis met jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet Veilig Thuis'. Op basis van de correctie van het aantal aanvragen voor de groep 'maatschappelijke opvang en vrouwenopvang' is het aantal voor de groep 'thuis met jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet Veilig Thuis' verlaagd met 9.

⁴ Omdat de aantallen aanvragen voor de groepen 'netwerkpleeggezin' en 'bestandspleeggezin' niet met zekerheid kunnen worden vastgesteld, gaan we voor de foutmarge van de cijfers in de diagrammen voor elk van beide groepen uit van het aantal aanvragen bij de desbetreffende groep, plus het aantal aanvragen vóór de uitsplitsing. Dit leidt tot grotere foutmarges dan daadwerkelijk het geval is.

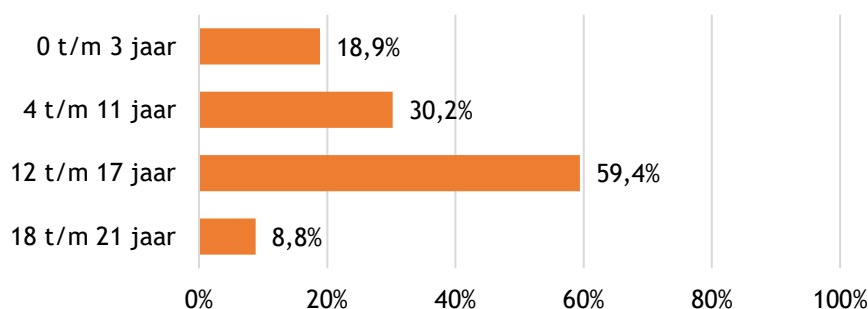
⁵ Voor de cijfers in de diagrammen voor de groep 'maatschappelijke opvang en vrouwenopvang' kan geen foutmarge worden vastgesteld, omdat het aantal aanvragen voor deze groep niet met zekerheid kan worden vastgesteld (zie voetnoot 3).

Figuur 1.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=1781)

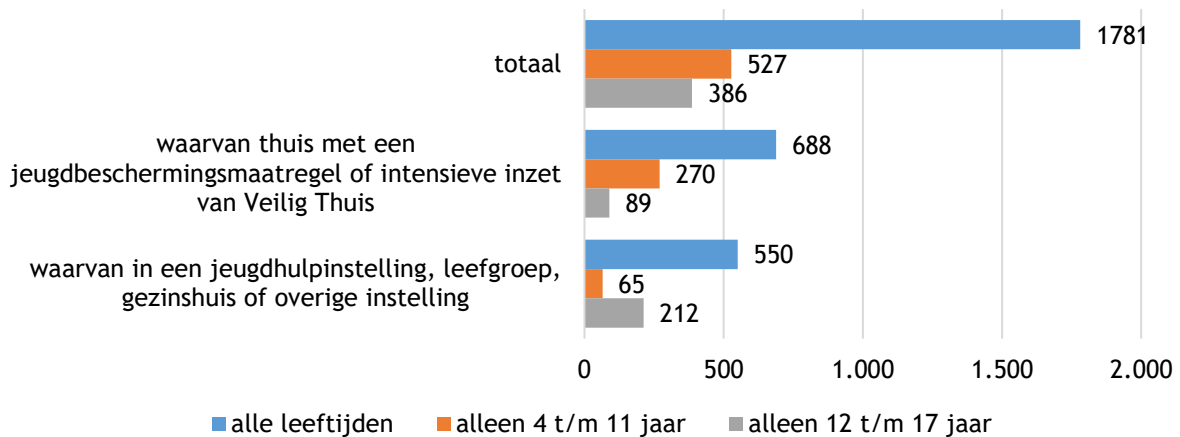

De meeste aanvragen waren voor kinderen in de leeftijdscategorieën 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 18 jaar. Over het algemeen was ruim driekwart van de aanvragen voor kinderen in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar; alleen bij kinderen in een instelling lag dit met ongeveer de helft lager. Voor de leeftijdscategorie 12 t/m 18 jaar loopt dit iets meer uiteen, van bijna de helft (maatschappelijke opvang en vrouwenopvang 50%, thuis met JB-maatregel of intensieve inzet VT 46%, bestandspleeggezin 40,6%) tot circa tweetende of ruim driekwart (instelling 83%, AZC 68% netwerkpleeggezin 62%). Voor kinderen in de leeftijdscategorie 0 t/m 3 jaar kwamen relatief minder aanvragen binnen, namelijk rond de tien procent; uitzondering hierop zijn aanvragen voor kinderen in de opvang, waarbij dit ruim tweederde is. De minste aanvragen werden gedaan voor kinderen in de leeftijd van 18 t/m 21 jaar. Dit lag in het algemeen rond de vijf procent, met uitzondering van kinderen in een instelling, waarbij dit bijna een kwart van de kinderen betrof.

Figuur 1.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=1781; foutmarge 1,6%)

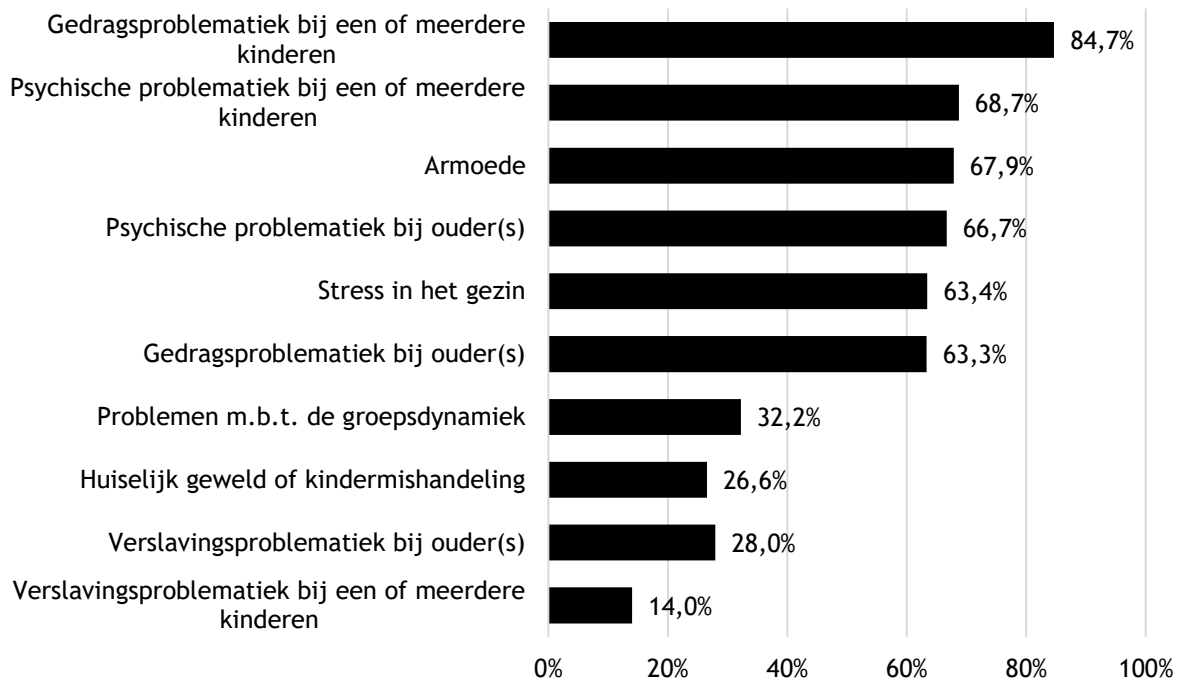
Figuur 1.3 Aanvragen (binnen respons) specifiek voor kinderen binnen een leeftijdsgroep

De meest voorkomende problematiek die volgens hulpverleners speelt voor de kinderen/het gezin, is stress in het gezin (88%, exclusief de groep instelling bij wie deze optie niet is verschenen), gevolgd door gedragsproblematiek van een of meerdere kinderen (80%). Andere veelvoorkomende problematiek is armoede, gedrags- en/of psychische problematiek van de ouder en psychische problematiek van het kind (gemiddeld tussen de 56% en 66%). Scores voor gedrags- en psychische problematiek van de ouder(s) verschillen weinig tussen de groepen. Minder vaak voorkomende problematiek, maar alsnog voorkomend bij een kwart tot eenderde van de gezinnen, betreft huiselijk geweld en kindermishandeling (34%) en verslavingsproblematiek van de ouder(s) (26%). Verslavingsproblematiek bij kinderen komt weinig voor (12%). Indien kinderen in een instelling, opvang of AZC verbleven, is ook gevraagd naar problemen m.b.t. de groepsdynamiek, dit bleek veel voor te komen (variërend van 56% in het AZC, tot 65% in de opvang, tot 90% in een instelling). Vaak noemen hulpverleners meerdere problemen voor de kinderen/gezinnen, wat erop duidt dat voor veel kinderen/gezinnen er sprake is van multiproblematiek. In de open antwoorden wordt vooral de (zwakke) financiële positie van gezinnen benadrukt, en het feit dat gezinnen zelf niet over de middelen beschikken om spullen aan te schaffen ter ontspanning of ontwikkeling. Daarnaast worden gezinnen genoemd waarbij er sprake is van een taalachterstand, en/of waarbij de ouders het moeilijk vinden om dingen te begrijpen, bijvoorbeeld m.b.t. school.

Figuur 1.4 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=1781; foutmarge 1,6%)

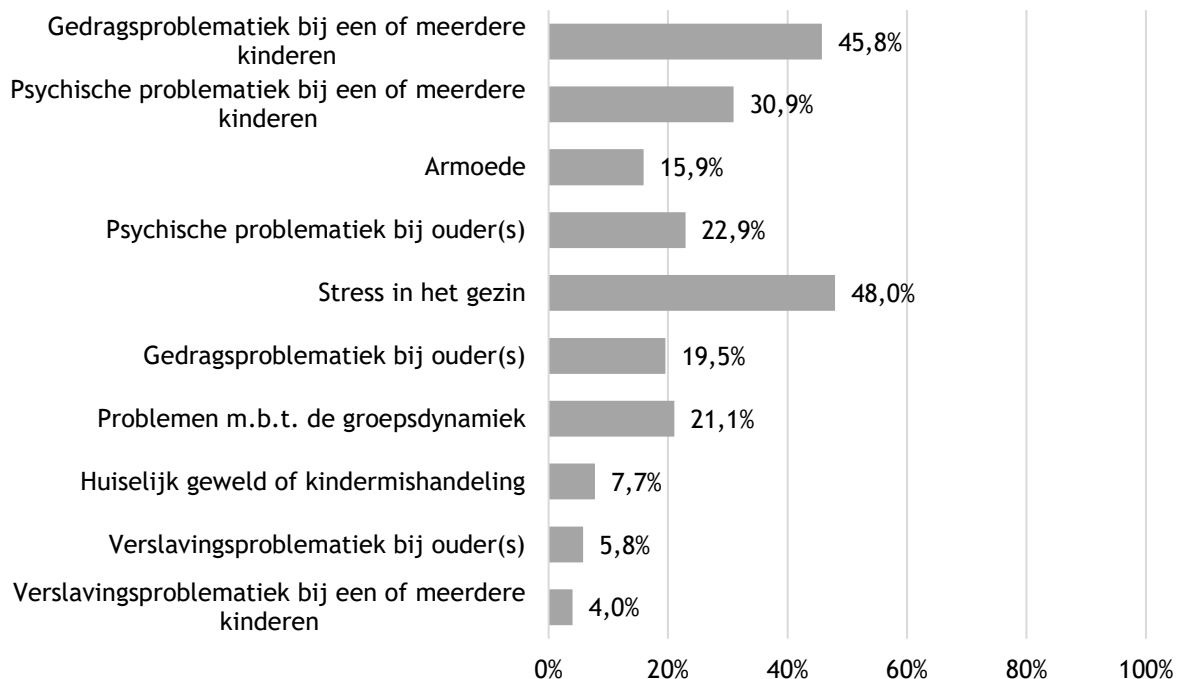
Toelichting: De antwoordopties 'stress in het gezin' en 'huiselijk geweld en kindermishandeling' **niet** getoond wanneer kind verblijft in een instelling. De antwoordoptie 'problemen m.b.t. de groepsdynamiek' **alleen** getoond wanneer het kind woont in een instelling, opvang of AZC.

2. Gevolgen van de coronacrisis voor kwetsbare kinderen

Als gevolg van de coronacrisis zijn met name de volgende problemen verergerd of nieuw doen ontstaan: stress in het gezin (68%, niet van toepassing voor de groep in een instelling), gevolgd door gedragsproblematiek van een of meerdere kinderen (gemiddeld 46%, waarbij dit het laagst is voor kinderen in een AZC of netwerkpleeggezin 29-33%). Voor ongeveer een kwart van de gezinnen geven hulpverleners aan dat sprake is van verergering/nieuw ontstane psychische problematiek van een of meerdere kinderen, psychische problematiek van de ouder(s) en/of gedragsproblematiek van de ouder(s) (gemiddeld variërend van 20 tot 31%, waarbij psychische problematiek van het kind op 45% ligt). Problemen die zelden verergeren of nieuw ontstaan, zijn armoede, huiselijk geweld of kindermishandeling en verslavingsproblematiek van ouder/kind, behalve voor kinderen thuis waarbij armoede verergering/nieuw ontstaan wel regelmatig worden gesignaleerd (24%), en voor kinderen thuis en in de opvang waarbij huiselijk geweld en kindermishandeling af en toe verergeren/nieuw ontstaan (16%). Wat betreft groepsproblematiek geldt dat voor ruim een kwart tot ruim de helft verergering/nieuw ontstaan wordt gerapporteerd (voor AZC 27%, voor opvang 38% en voor instelling 61%).

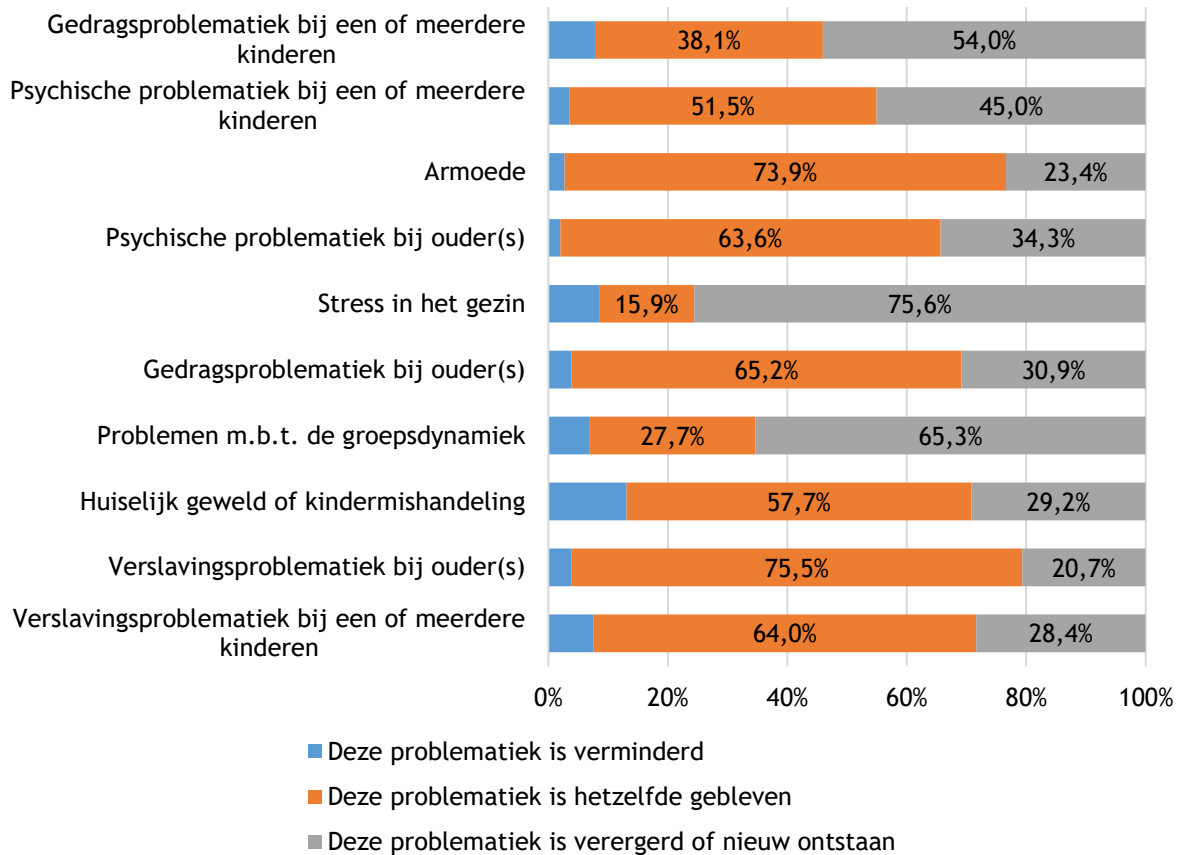
Figuur 2.1 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=1781; foutmarge 1,6%)

Toelichting: De antwoordopties 'stress in het gezin' en 'huiselijk geweld en kindermishandeling' niet getoond wanneer kind verblijft in een instelling. De antwoordoptie 'problemen m.b.t. de groepsdynamiek' alleen getoond wanneer kind woont in een instelling, opvang of AZC.

Vermindering van problematiek werd zelden gerapporteerd. Als vermindering van problematiek wordt gerapporteerd is dat vrijwel altijd onder de 10%, ongeacht groep. Alleen gedragsproblematiek bij kinderen in het AZC en bestands/netwerkpleeggezin, huiselijk geweld en kindermishandeling bij kinderen thuis of in de opvang, en stress in het gezin bij kinderen in de opvang verminderden net iets meer dan (10-15%).

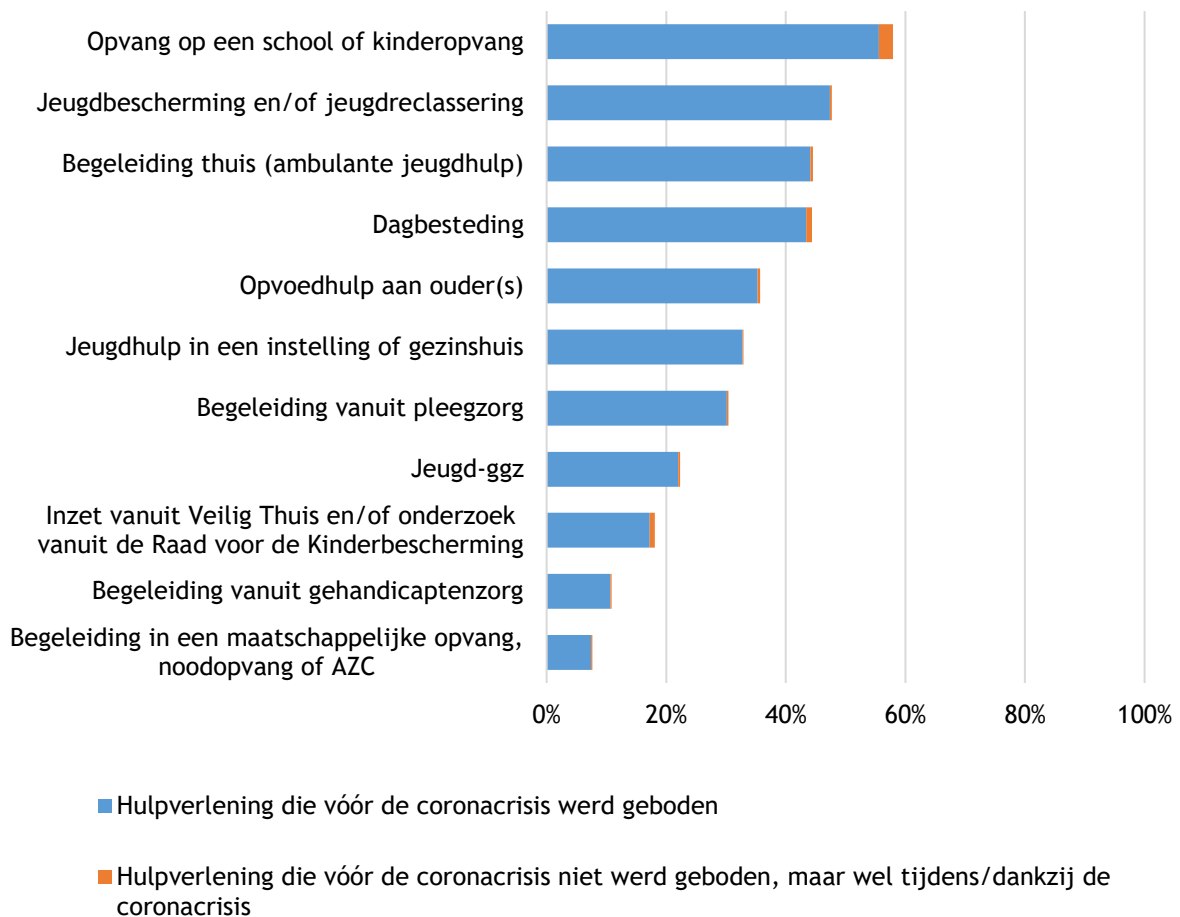
Figuur 2.2 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

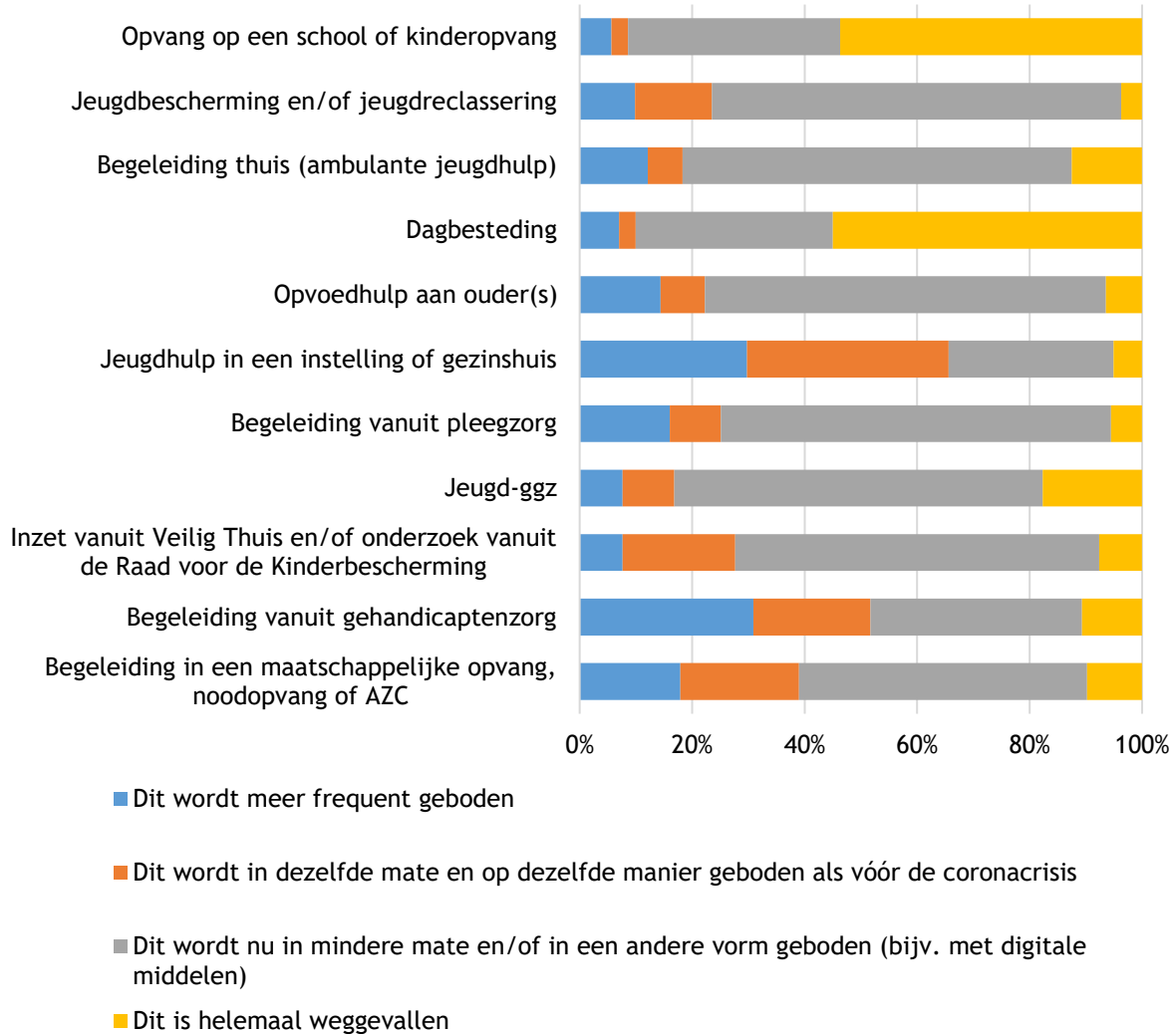
Toelichting: De antwoordopties 'stress in het gezin' en 'huiselijk geweld en kindermishandeling' **niet** getoond wanneer kind verblijft in een instelling. De antwoordoptie 'problemen m.b.t. de groepsdynamiek' **alleen** getoond wanneer kind woont in een instelling, opvang of AZC.

De coronacrisis betekent voor circa tweederde tot driekwart van de kinderen/gezinnen dat het merendeel van de bestaande hulp in mindere mate en/of in een andere vorm geboden. Zowel school of kinderopvang als dagbesteding valt voor de helft van de kinderen geheel weg (54%). Voor andere vormen van hulp gebeurt het niet vaak dat de hulp geheel wegvalt (jeugd-ggz 18%, begeleiding thuis 13%, en overige vormen voor de meeste groepen minder dan 10%). Voor een aantal groepen vallen specifieke vormen wel voor circa een vijfde van de gezinnen weg, namelijk in het geval van bestandspleeggezinnen de ambulante jeugdhulp, hulp vanuit een instelling/gezinshuis en gehandicaptenzorg (circa 20%) en in het geval van de opvang, de pleegzorg. Vormen van hulp die voor circa een kwart van de gezinnen frequenter worden geboden sinds de coronacrisis, zijn gehandicaptenzorg (31%, met name voor de groep instelling), jeugdhulp in een instelling of gezinshuis (30%) en in het geval van kinderen/gezinnen in de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang begeleiding vanuit de opvang (27%). Tijdens de coronacrisis werd zeer zelden (minder dan 10%) hulp geboden die vóór de coronacrisis niet werd geboden.

Figuur 2.3 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=1723; foutmarge 1,7%)

Figuur 2.4 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

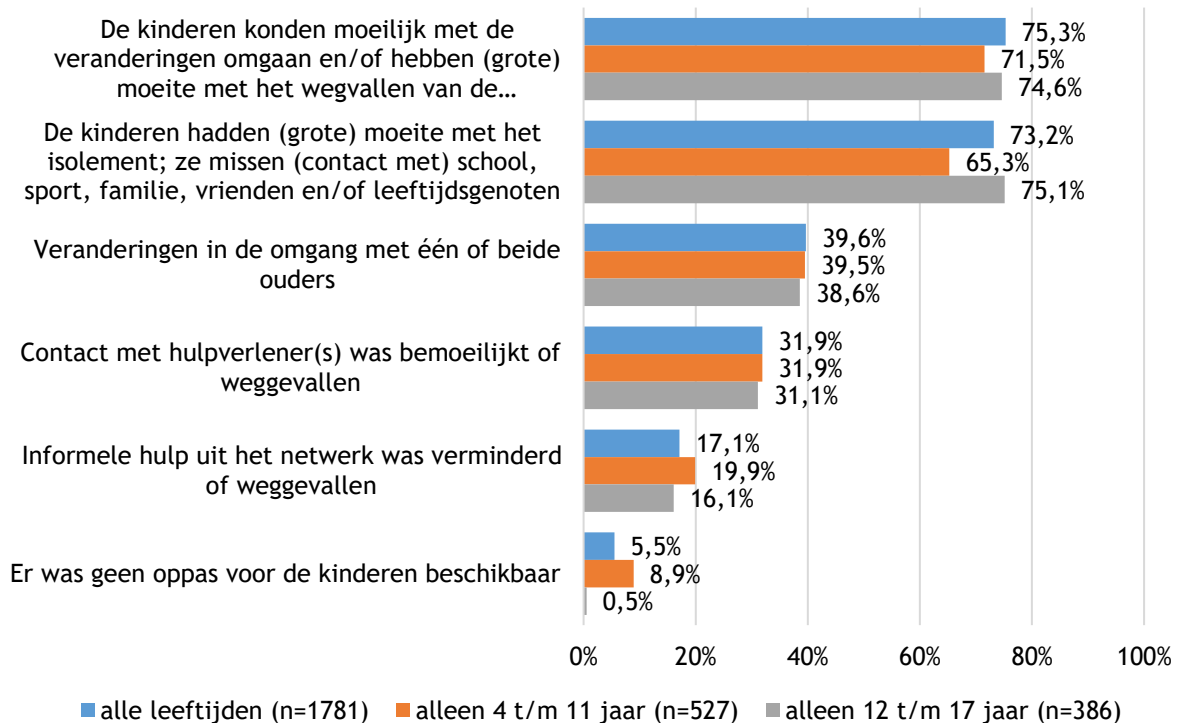
Toelichting: De antwoordoptie 'begeleiding thuis' **alleen** getoond wanneer kind in een gezin verbleef. De antwoordoptie 'opvoedhulp aan ouder(s)' **alleen** getoond wanneer kind thuis of in een netwerkpleeggezin verbleef.

Problemen die vooral ontstaan door het wegvalLEN van activiteiten, hulp en sociale steun zijn volgens hulpverleners dat kinderen moeilijkheden hebben met het omgaan met verandering en/of het wegvalLEN van de dagbesteding en/of dagelijkse structuur (75%). Voor kwetsbare kinderen lijkt het wegvalLEN van school een groot probleem; voor deze kinderen geldt over het algemeen dat school als een stabiele factor geldt waar kinderen structuur uit halen en zich veilig kunnen voelen. Wanneer dit wegvalt, kan dit grote gevolgen hebben, zo blijkt uit de open antwoorden. Ook geven hulpverleners aan dat kinderen (grote) moeite hebben met het sociale isolement en dat ze (contact met) school, sport, familie, vrienden en leeftijdsgenoten missen (73%). Ook activiteiten bij instellingen en opvanglocaties gaan niet door en worden gemist, zo blijkt uit de open antwoorden. Daarnaast zijn er een aantal items die voor kinderen in sommige groepen meer invloed hebben dan voor kinderen in andere groepen. Voor een deel van de kinderen betekent de coronacrisis verandering in de omgang met één of beide ouders, met name voor kinderen in een instelling (50 tot 63%); voor kinderen thuis of in een pleeggezin ligt dit lager (26 tot 42%) en voor kinderen in het AZC is dit zelden het geval (11%). Ook verschillen de gevolgen van de coronacrisis voor het contact

met hulpverlener(s) per groep. Het contact met hulpverlener(s) valt weg bij ongeveer de helft van de kinderen die thuis, in een opvang of AZC woont (45%), terwijl voor kinderen in een pleeggezin of instelling dit veel minder voorkomt (15 tot 25%). Daarnaast wordt in de open antwoorden genoemd dat oudere kinderen moeite hebben met het vinden van een bijbaan. Hierdoor vervelen ze zich meer en lopen ze inkomsten mis.

In de open antwoorden wordt aanvullend het probleem genoemd dat bezoeken niet zijn toegestaan. Dit geldt bijvoorbeeld voor kinderen die in het weekend normaal gesproken op een ander adres logeren, zodat ouders kunnen worden ontlast; dit is nu weggefallen. Maar ook voor kinderen die in een pleeggezin of in een instelling wonen, en waar de bezoeksregeling is stopgezet, waaronder kinderen hun ouders of broertjes en zusjes soms lang niet kunnen zien. In sommige gevallen is fysiek contact op een afstand wel mogelijk (bij de instelling), maar dan wordt als probleem genoemd dat de ouder(s) geen geld hebben voor vervoer. Ook videobellen is niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld wanneer ouder(s) niet over de juiste digitale middelen beschikken. Maar zelfs als contact op afstand mogelijk is, blijft het gemis erg groot. Verder wordt genoemd dat sommige kinderen/jongeren erg veel last hebben van het wegvallen van de daginvulling, zeker wanneer zij het lastig vinden om te begrijpen wat er gebeurt en waarom de maatregelen er zijn. Ook het wegvallen van hulpverlening aan kinderen, en ook hulpverlening aan ouders, wordt als een probleem ervaren. Specifiek wordt ook het gebrek aan spelmaterialen genoemd waarmee kinderen zich zouden kunnen vermaken (en de tijd doden). Daarbij wordt regelmatig ook gewezen op de beperkte financiële mogelijkheden voor veel gezinnen.

Figuur 2.5 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun?

Toelichting: De antwoordoptie 'er was geen oppas voor de kinderen beschikbaar' **alleen** getoond wanneer kind in een gezin verbleef. De antwoordoptie 'informele hulp uit netwerk was verminderd of weggefallen' **alleen** getoond wanneer kind in een gezin of instelling verbleef.

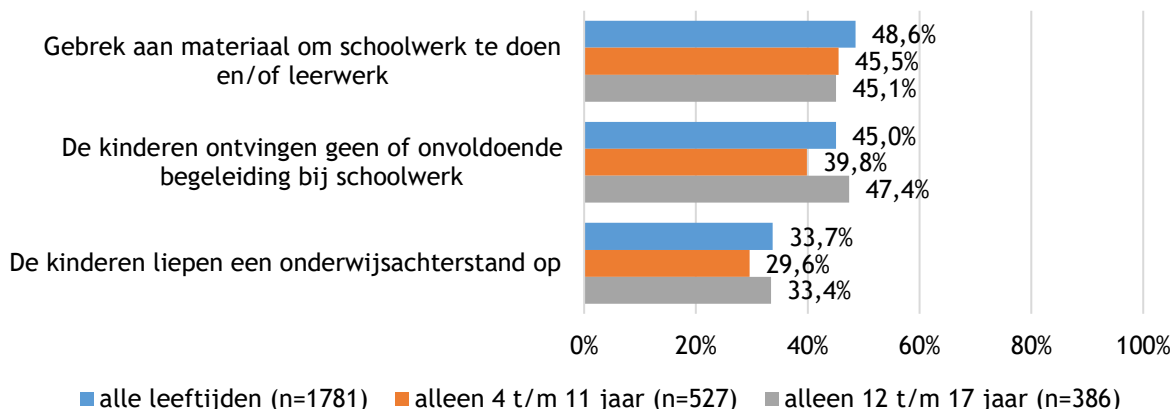
Hulpverleners rapporteren dat ruim de helft van de kinderen door de coronacrisis **problemen ervaart rondom onderwijs**. Meestal gaat het om gebrek aan materiaal voor school- en leerwerk (61 tot 68% in opvang en AZC; 42 tot 54% in geval van thuis, netwerkpleeggezin of instelling; 32% in geval van een bestandspleeggezin). Zo wordt in de open antwoorden regelmatig genoemd dat er onvoldoende laptops of tablets beschikbaar zijn voor het aantal kinderen. Ook hier wordt regelmatig verwezen naar de beperkte financiële mogelijkheden voor gezinnen. Hoewel er regelingen bestaan vanuit scholen en gemeenten om laptops uit te lenen aan gezinnen, is dit niet altijd voldoende.

Ook geen/onvoldoende begeleiding bij het schoolwerk speelde vaak. Het kan bijvoorbeeld gaan om (pleeg)ouders die niet over de praktische vaardigheden beschikken om kinderen te begeleiden; bijvoorbeeld op het gebied van kennis, inzicht, planning en structuur, één ouder met veel kinderen, taal, en/of vanwege de (soms) hogere leeftijd indien de kinderen bij een opa of oma wonen. Ook kan het te maken hebben met onvoldoende contact met de leerkracht of andere medewerkers op de school. Voor de meeste groepen gaat het om 39 tot 58%; uitzondering vormen kinderen in bestandspleeggezinnen, waarbij dit met 29% lager ligt. Geen/onvoldoende begeleiding vormt vaker een probleem voor kinderen van 12 jaar en ouder dan voor jongere kinderen. Specifiek voor kinderen die in een instelling of gezinshuis verblijven, wordt regelmatig genoemd dat zij moeite hebben met de nieuwe rol van gezinsouders. Voor deze kinderen lijkt het van belang dat school en thuis (instelling of gezinshuis) als verschillende ‘milieus’ functioneren met eigen (ongeschreven) regels en omgevingen. Een deel van de kinderen heeft er moeite mee om het gezag van gezinsouders als leerkracht te accepteren, of vindt het moeilijk om die dubbelrol te begrijpen. Op die manier kan het thuisonderwijs ook gevolgen hebben voor de relatie met een begeleider.

Ook komt in de open antwoorden naar voren dat digitaal/online onderwijs voor een deel van de kinderen niet toereikend is. Het gaat bijvoorbeeld om zeer moeilijk lerende kinderen die veel intensieve begeleiding nodig hebben; kinderen met psychische problematiek die (grote) moeite hebben met de (drastische) verandering qua onderwijs, en veel tijd nodig hebben om aan het nieuwe systeem/ritme te wennen; of om kinderen die zeer praktisch ingesteld zijn terwijl het afstandsonderwijs gefocust is op theorie en minder op praktijk. Hierdoor kan de motivatie voor onderwijs bij kinderen afnemen.

Verder liep een deel van de kinderen een onderwijsachterstand op volgens hulpverleners. Dit geldt met name voor kinderen in de opvang (48%) en het AZC (42%), en in iets mindere mate voor gezinnen thuis, in een instelling of een pleeggezin, namelijk 25 tot 30%.

Figuur 2.6 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs?

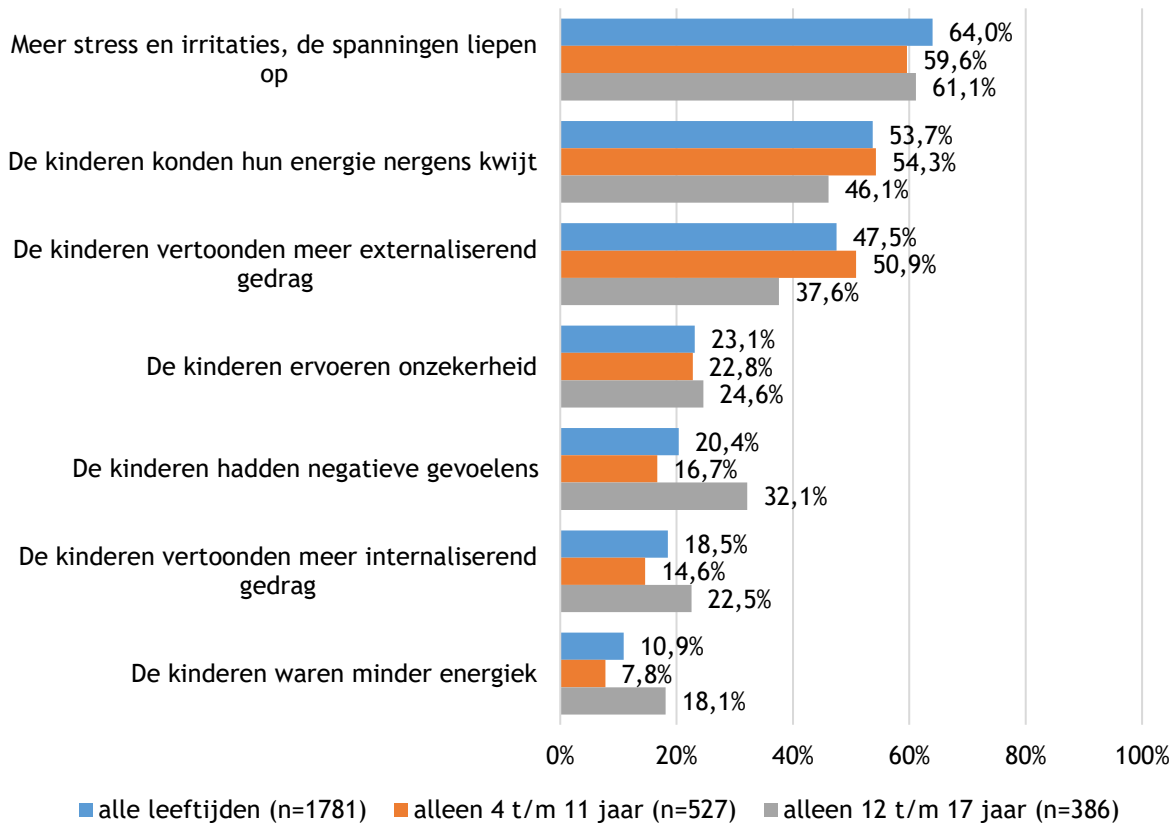
Hulpverleners rapporteren dat veel kwetsbare kinderen door de coronacrisis meer stress ervaren. Er is met name sprake van oplopende stress, irritaties en spanningen (50 tot 78%, waarbij de groep AZC het hoogst scoort) en kinderen die hun energie niet kwijt kunnen (43 tot 74%, waarbij de groep opvang het hoogst scoort). De spanningen lijken voornamelijk gerelateerd aan het vele thuiszitten van de kinderen en soms ook ouders, bijvoorbeeld doordat een ouder geen baan meer heeft als gevolg van de coronacrisis. Er wordt heel veel gevraagd van ouders, pleegouders en begeleiders, zo geven de hulpverleners aan. Op het gebied van dagbesteding, ondersteuning en onderwijs. Ouders moeten veel dingen tegelijk doen, en dit lukt ze niet altijd; ze worden overbelast, en dit levert stress en spanningen op. Daarnaast kan stress voortkomen uit het feit dat gezinnen in een klein appartement wonen met soms veel kinderen, en waarbij ouders soms zo bang zijn voor het coronavirus dat zij kinderen niet naar buiten laten gaan om te spelen. Op deze manier zitten gezinsleden op elkaars lip, en kunnen zowel kinderen als ouders hun energie niet kwijt. In sommige gevallen lijkt het te hebben geleid tot meer (huiselijk) geweld, zo blijkt uit de open antwoorden.

De stress, irritaties en spanningen vertalen zich naar het gedrag dat kinderen vertonen. Gemiddeld vertoont bijna de helft van de kinderen meer externaliserend gedrag (38 tot 55%) en/of meer internaliserend gedrag (12 tot 27%). Kinderen in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar die stress ervaren, vertonen vaker externaliserend gedrag, terwijl in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar hun gedrag meer internaliseren. Voor een deel van de kinderen werden ook negatieve gevoelens, onzekerheid en minder energie gerapporteerd (7 tot 37%). Hierbij valt op dat kinderen in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar dit vaker ervaren dan kinderen in de leeftijd van 4 t/m 11 jaar. Voor jongeren wordt in de open antwoorden ook genoemd dat zij soms dag en nacht om-draaien, en geen gezond ritme meer hebben. Kijkend naar de verschillende groepen, scoren het AZC en de opvang het hoogst wat betreft oplopende stress en kinderen die hun energie niet kwijt kunnen, hoewel in het AZC externaliserend gedrag relatief weinig wordt gerapporteerd (15%); dit kan niet verklaard worden vanuit leeftijd.

Uit de open antwoorden kan verder worden opgemerkt dat er stress, spanningen en onzekerheid kan ontstaan doordat bijvoorbeeld de behandeling van aanvragen voor asiel of gezinshereniging tijdelijk was stopgezet, en doordat verhuizingen of overplaatsingen tijdelijk werden stopgezet.

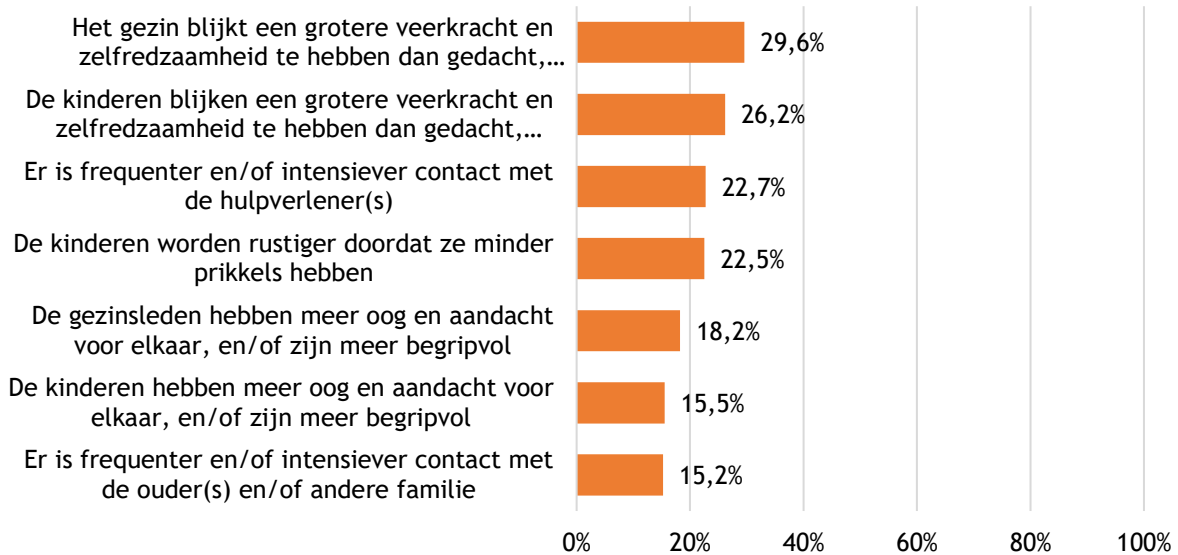
Figuur 2.7 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress?

Bij veel van bovenstaande problemen wordt ook verwezen naar de beperkte financiële middelen van ouders/gezinnen. Om de problemen aan te pakken, zijn materialen nodig, zo leggen de hulpverleners uit. Maar in deze doelgroep geldt armoede als een groot probleem, wat tevens door de coronacrisis wordt verergerd. Dit heeft er mee te maken dat gezinsleden vaker thuis zijn, waardoor er bijvoorbeeld meer boodschappen gedaan moeten worden; maar het kan ook zijn dat (pleeg)ouders hun baan hebben verloren, wat het probleem versterkt. De coronacrisis zorgt dus voor een zwaardere financiële belasting. Sommige hulpverleners geven aan dat dit net zo goed voor bestandspleeggezinnen kan gelden, als voor andere ouders.

De coronacrisis levert voor sommige kwetsbare kinderen ook positieve ontwikkelingen op. Zo blijkt bij een deel dat het gezin grotere veerkracht en zelfredzaamheid heeft dan gedacht, en/of meer zelfvertrouwen heeft (29 tot 53%; dit geldt met name voor kinderen in een netwerk- of bestandspleeggezin). Ook ervaart een deel van de hulpverleners dat kinderen een grotere veerkracht en zelfredzaamheid hebben dan gedacht (17 tot 38%; met name voor kinderen in een instelling). Ze zien bijvoorbeeld dat het (pleeg)ouders goed lukt om zich aan een nieuwe dagstructuur te houden, of dat ouders groeien in hun rol. Ruim een kwart van de hulpverleners rapporteert dat kinderen in een pleeggezin of instelling minder prikkels ervaren. Uit de open antwoorden blijkt dat er in sommige gevallen meer rust ontstaat, bijvoorbeeld doordat school normaal gesproken voor veel stress zorgt (wat nu is weggevallen), of omdat de bezoeksregeling met ouders is stopgezet. Verder blijkt uit de open antwoorden dat er in sommige gevallen intensiever contact is binnen het gezin of binnen een groep, waarbij mensen elkaar beter leren kennen en meer aandacht voor elkaar hebben. Daarnaast wordt genoemd dat wegloupedrag van jongeren, en problemen die hiermee gerelateerd zijn (bijvoorbeeld drugsgebruik), zijn verminderd.

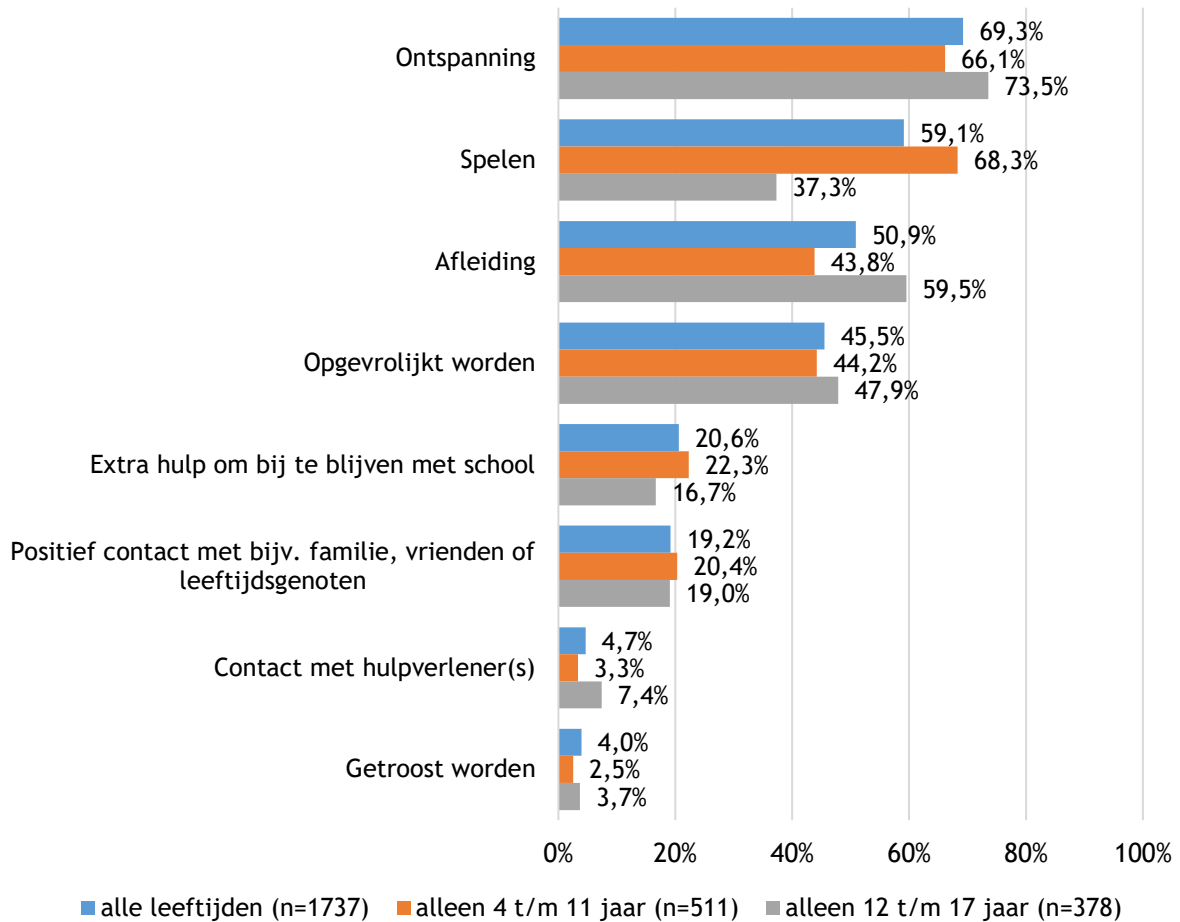
Figuur 2.8 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis?
(n=1781; foutmarge 1,6%)

Toelichting: De antwoordopties 'het gezin blijft een grotere veerkracht en zelfredzaamheid te hebben dan gedacht en/of meer zelfvertrouwen' en 'gezinsleden hebben meer oog en aandacht voor elkaar, en/of zijn meer begripvol' **niet** getoond wanneer kind verbleef in instelling.

De voornaamste behoefte die kinderen hadden bij het aanvragen van de vouchers, waren spelen, ontspanning, opgevrolijkt worden en afleiding. Daarbij wordt in de open antwoorden verwezen naar: meer (bewegings)ruimte om energie kwijt te kunnen, sporten en spelmateriaal genoemd. Verder worden de aanschaf van allerlei devices (zoals oortjes), rust, structuur en naar buiten (kunnen) gaan als behoeften genoemd. Positief contact met familie, vrienden, leeftijdsgenoten; extra hulp om bij te blijven met school; contact met hulpverleners; en getroost worden, worden minder gerapporteerd.

Figuur 2.9 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvraag?

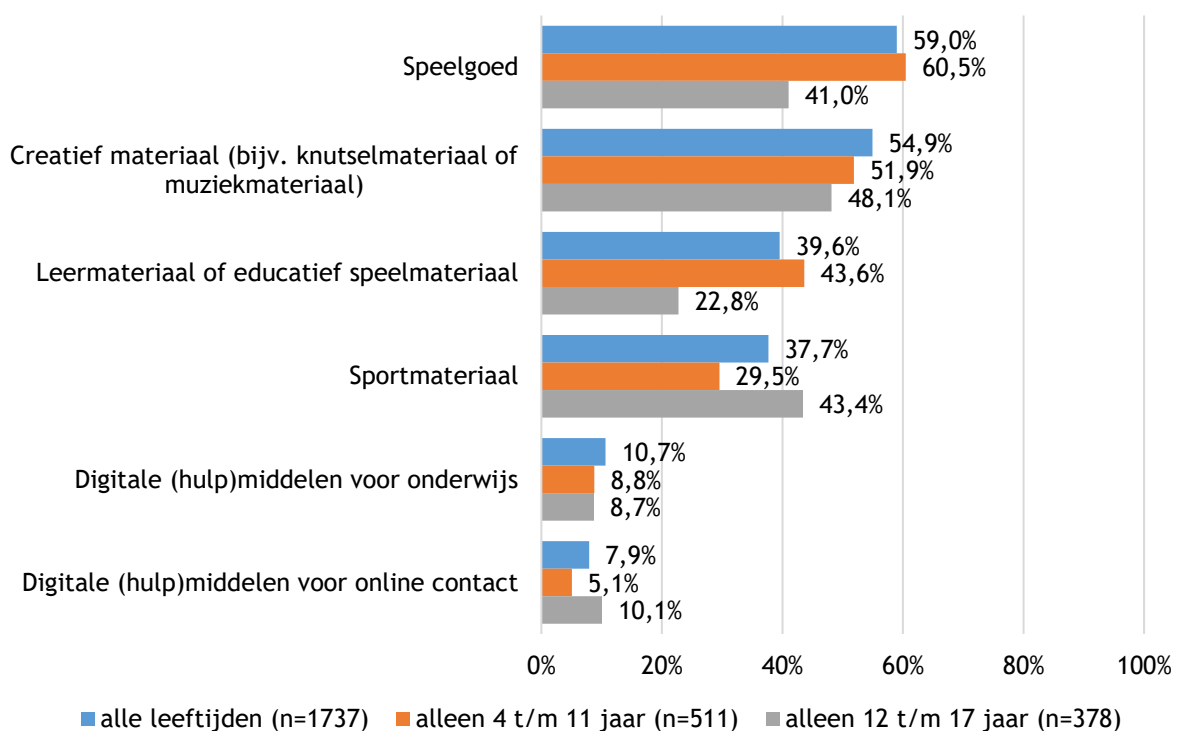
3. Impact van de vouchers

Met de vouchers is vooral materiaal aangeschaft om kinderen bezig te houden, zoals speelgoed of creatief materiaal om te kunnen knutselen of muziek te maken of sportmateriaal. Dit komt ook terug in de open antwoorden. Het gaat onder andere om (voorlees)boeken, gezelschapsspellen, actief speelgoed, voetballen, basketballen, sportschoenen, verzorgingsproducten voor meiden (om te tutten), computergames, een hangmat, kookgerei, trampolines, smart tv, opblaasbaar zwembad of skates. Daarnaast zijn er middelen aangevraagd voor de ondersteuning van het onderwijs thuis. Bij de open antwoorden worden hierbij voornamelijk laptop, chromebook en tablet genoemd. Verder komt ook de headset aan bod (een koptelefoon die het geluid van buitenaf dempt, waardoor kinderen zich beter kunnen concentreren). Tenslotte zijn de vouchers gebruikt voor digitale hulpmiddelen om als hulpverlener online in contact te kunnen blijven met de kinderen. Gelet op de open antwoorden lijkt het wederom te gaan om zaken als laptop, chromebook en tablet.

In ongeveer 10% van de open antwoorden worden ook andere soorten (praktische) materialen genoemd die minder direct gekoppeld kunnen lijken te worden aan onderwijs of spelen/ontspanning. Het gaat hier veelal om kleding om schoenen, of een rugzak/schooltas. Ook de optie 'fiets' wordt enkele keren opgegeven. Een enkele keer wordt ook een bureau(tafel) genoemd (waar het kind aan school kan werken), of een printer (waarmee ouders en kinderen kunnen printen, aangezien ze niet meer naar de bibliotheek kunnen om dit te doen). Verder heeft een tienermoeder de voucher ingezet voor een matras voor het babybed, en is in een gezin met veel stress en financiële problemen, waarbij ook sprake is van (fors) overgewicht, een airfryer aangeschaft, zodat de friet in elk geval gezonder wordt.

Een enkele keer wordt in de open antwoorden aangegeven dat voor de aanschaf van dure materialen, zoals een laptop, smart tv of pooltafel, ook geld vanuit het gezin of de locatie wordt ingelegd. In hoeverre dit ook bij andere hulpverleners het geval is geweest, kan op basis van de antwoorden niet worden bepaald.

Figuur 3.1 Waar heb je de voucher(s) aan besteed?

Opvallend is dat de vouchers voor kinderen in instellingen vooral ingezet is voor sportdoeleinden. Daarnaast worden de vouchers ook ingezet om kinderen bezig te houden, waarbij creatief materiaal op de tweede plaats komt en speelgoed pas op de derde plaats. Het is mogelijk dat instellingen waar de kinderen verblijven zelf speelgoed hebben voor de kinderen. Een uitschieter is te zien bij de leeftijdscategorie 4 t/m 11 jaar (in een instelling). Voor die leeftijdsgroep is in 71% van de gevallen de voucher ingezet voor de aanschaf van speelgoed. Voor bijna de helft van de kinderen is de voucher ingezet voor lesmateriaal of digitaal materiaal zoals een laptop om thuis onderwijs te krijgen. Voor de kinderen die op een AZC verblijven, geldt dat zij vergeleken met andere kinderen minder vaak digitale hulpmiddelen hebben gekregen voor onderwijs of online contact met de hulpverlener.

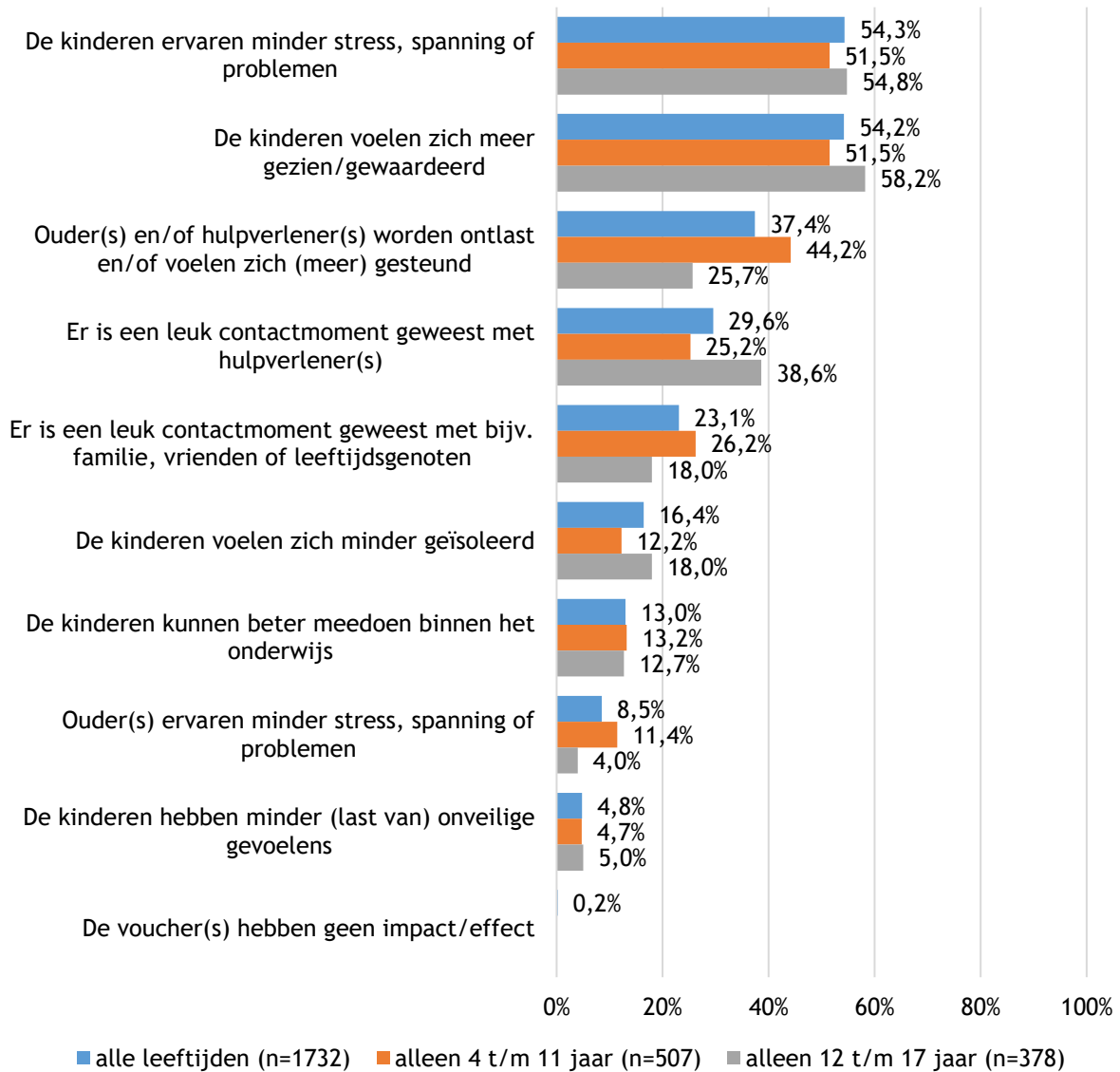
Op een enkel individueel geval na zijn de hulpverleners het erover eens dat de vouchers een positieve impact hebben gehad. Uit de gesloten en open antwoorden blijkt dat inzet van het voucher vooral als effect heeft gehad dat kinderen zich meer gezien en gewaardeerd voelen, met name de jongeren van 12 en ouder (69%). Voor hen zorgt het (deels) voor meer positiviteit en minder negatieve gedachten. Het lijkt kinderen te verbazen dat er mensen zijn die aan hen denken. Het helpt om de situatie even op te vrolijken waardoor de kinderen minder de stress en spanning voelen van het continu thuis zitten en geen vrienden of klasgenoten meer zien. Met name voor kinderen die in een instelling, opvang of AZC verblijven, wordt genoemd dat zij (meer) uit hun isolement worden gehaald. Het wordt regelmatig beschreven als een lichtpuntje in de moeilijke situatie. Ook ouders, pleegouders en hulpverleners binnen de instellingen voelen zich duidelijk meer gezien en ondersteund. Wanneer de kinderen meer mogelijkheden hebben om zich te vermaken, vormt dit voor hen ook een ontlasting. Zij zijn dan ook zeer dankbaar voor de vouchers.

Concreet wordt vaak genoemd dat de materialen leiden tot momenten van plezier en ontspanning, dat het speelgoed kinderen ertoe aanzet om samen te spelen, dat de materialen helpen met de ontwikkeling van de kinderen, dat ouders actiever betrokken worden door samen met het kind te spelen, en dat de gezelschapsspellen helpen om de band binnen het gezin aan te sterken. Daarnaast wordt regelmatig genoemd dat ook het uitkiezen van een cadeau door (of samen met) de kinderen een leuk moment was. Verder zorgen de materialen ervoor dat sommige kinderen beter kunnen deelnemen aan het onderwijs, of dat bepaalde hulpverlening (online) kan worden voortgezet doordat er een laptop, chromebook of tablet beschikbaar is.

Een ander veelgenoemd positief effect is de versteviging van de band tussen hulpverlener en gezin. Voor een deel van de gezinnen geldt dat de hulpverlener niet altijd als een leuke persoon wordt gezien, maar als iemand die altijd slecht nieuws brengt en (volgens de ouders) niet het beste met het gezin voor heeft. Met de vouchers ziet het gezin dat de hulpverlener wel degelijk voor het gezin opkomt, en ontstaat er in sommige gevallen meer vertrouwen. Daarnaast wordt de band aangesterkt doordat de hulpverlener langskomt en/of een (contact)moment neemt om samen met het gezin een cadeau uit te kiezen. Op zo'n moment ziet een hulpverlener het gezin tevens weer, en kan hij/zij gelijk erachter komen hoe het met het gezin gaat. Met regelmaat wordt beschreven hoe kinderen achteraf ook foto's of filmpjes opnemen en doorsturen naar de hulpverlener, waarin ze laten zien hoe het nieuwe materiaal gebruikt wordt. Dit gebeurt ook middels videobellen met de hulpverlener. Met dit soort contactmomenten wordt ook de band met de hulpverlener aangehaald. In sommige gevallen wordt zelfs beschreven dat bijvoorbeeld een jongere weer reageert op (whatsapp) berichtjes van een hulpverlener.

Het gebruiken van (nieuw) materiaal levert ook trotsmomentjes ook voor kinderen: bijvoorbeeld door te laten zien wat zij gemaakt of getekend hebben. Daarnaast kunnen kinderen het gevoel krijgen dat zij 'er ook bij horen'; ze zien dat bijvoorbeeld klasgenootjes allerlei spullen hebben die zij zelf niet hebben. En met de materialen kunnen ze beter meedoen of meespelen met andere kinderen.

Figuur 3.2 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen?

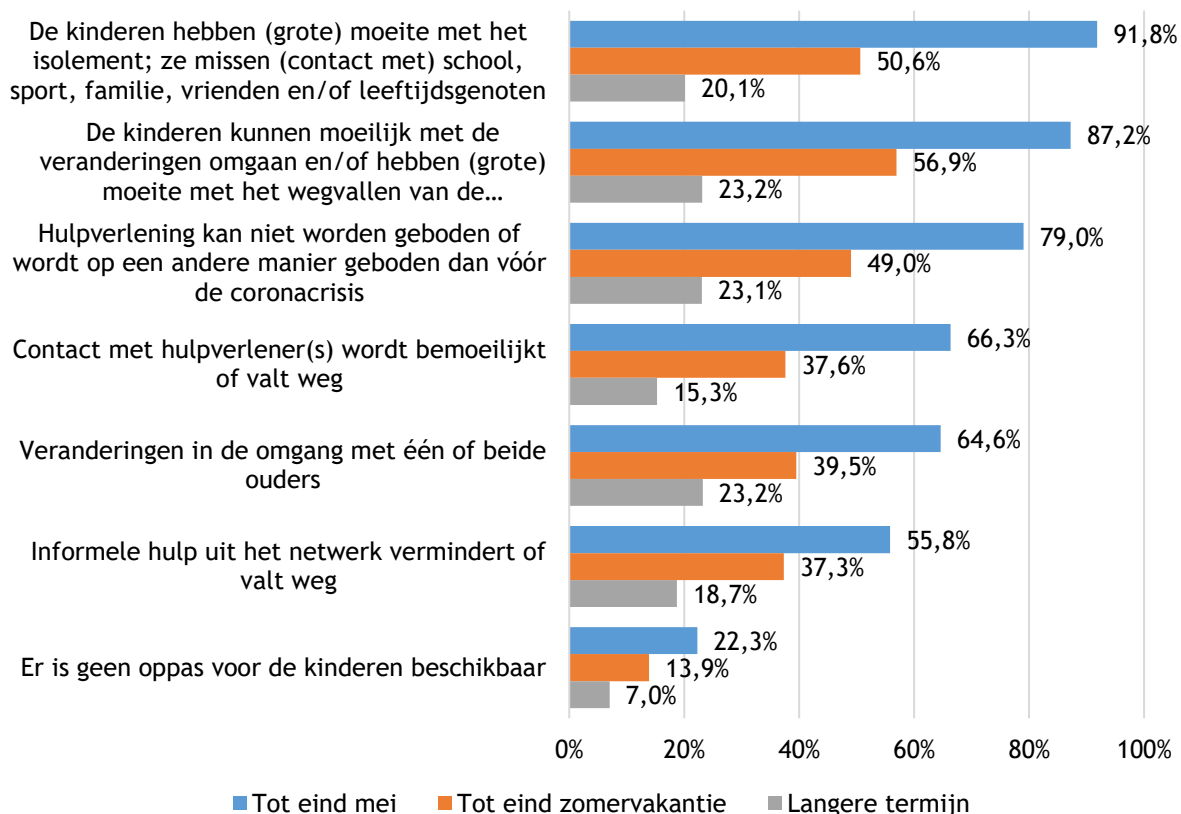
Toelichting: De antwoordoptie 'ouder(s) ervaren minder stress, spanning of problemen' niet getoond wanneer kind verbleef in een instelling.

4. De aankomende periode: hoe nu verder

Van veel kinderen wordt verwacht dat zij (grote) moeite zullen hebben met het isolement (92%) en het gemis van school, vrienden, klasgenoten, leeftijdsgenoten in de buurt of familie. Het gaat daarbij ook om het gevoel van veiligheid, nabijheid, geborgenheid. Volgens sommige hulpverleners zal dit gemis steeds groter worden naarmate de maatregelen langer duren. In sommige gevallen is fysiek contact op een afstand wel mogelijk (bij de instelling), maar dan wordt als probleem genoemd dat de ouder(s) geen geld hebben voor vervoer. Ook videobellen is niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld wanneer ouder(s) niet over de juiste digitale middelen beschikken. Maar zelfs als contact op afstand mogelijk is, blijft het gemis erg groot, is de inschatting van hulpverleners. Daarnaast verwachten zij dat deze kinderen moeite zullen (blijven) hebben met veranderingen vanwege het wegvallen van de structuur of dagbesteding (87%). Ook verwachten hulpverleners dat het stopzetten van de hulpverlening op termijn gevolgen zal hebben voor kwetsbare kinderen.

Verder blijkt uit de open antwoorden dat kinderen zich zullen blijven vervelen, wat extra lastig is omdat ze gedurende de coronacrisis geen leuke dingen hebben om naar uit te kijken omdat activiteiten en uitjes zijn weggefallen, zo stellen hulpverleners.

Figuur 4.1 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=1693; foutmarge 1,7%)

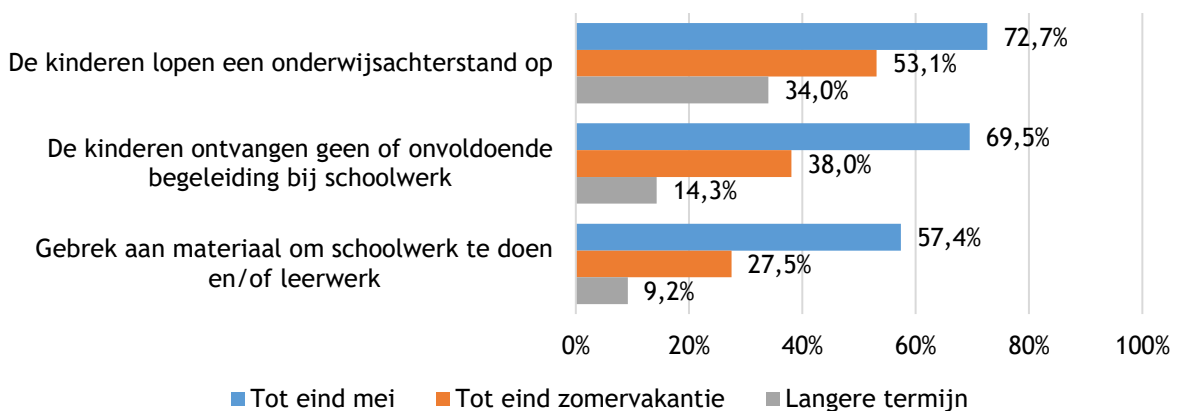

Toelichting: De antwoordoptie 'er is geen oppas voor de kinderen beschikbaar' **alleen** getoond wanneer kind thuis verblijft. De antwoordoptie 'informele hulp uit het netwerk vermindert of valt weg' **alleen** getoond wanneer kind thuis of in een instelling verblijft.

Wat betreft het onderwijs is de **verwachting dat de onderwijsachterstand groter zal worden**; op korte termijn voor driekwart van de kinderen (73%), maar op langere termijn voor ruim eenderde van de kinderen (34%). Reden is vooral dat geen of onvoldoende begeleiding is bij het schoolwerk en een gebrek aan lesmateriaal voor deze kinderen. Dit gebrek aan ondersteuning duurt voor een kleine groep niet alleen tot aan het einde van de schoolvakantie, maar zal een langere impact hebben op leerachterstand van deze groep van kwetsbare kinderen. Specifiek voor kinderen die in een instelling of gezinshuis verblijven, wordt verwacht dat zij moeite zullen blijven hebben met de nieuwe rol van gezinsouders als leerkrachten. Daarnaast stellen hulpverleners dat de juiste devices, zoals laptops en tablets, in veel gezinnen nog onvoldoende aanwezig zijn, ondanks de mogelijkheden die scholen en gemeenten bieden.

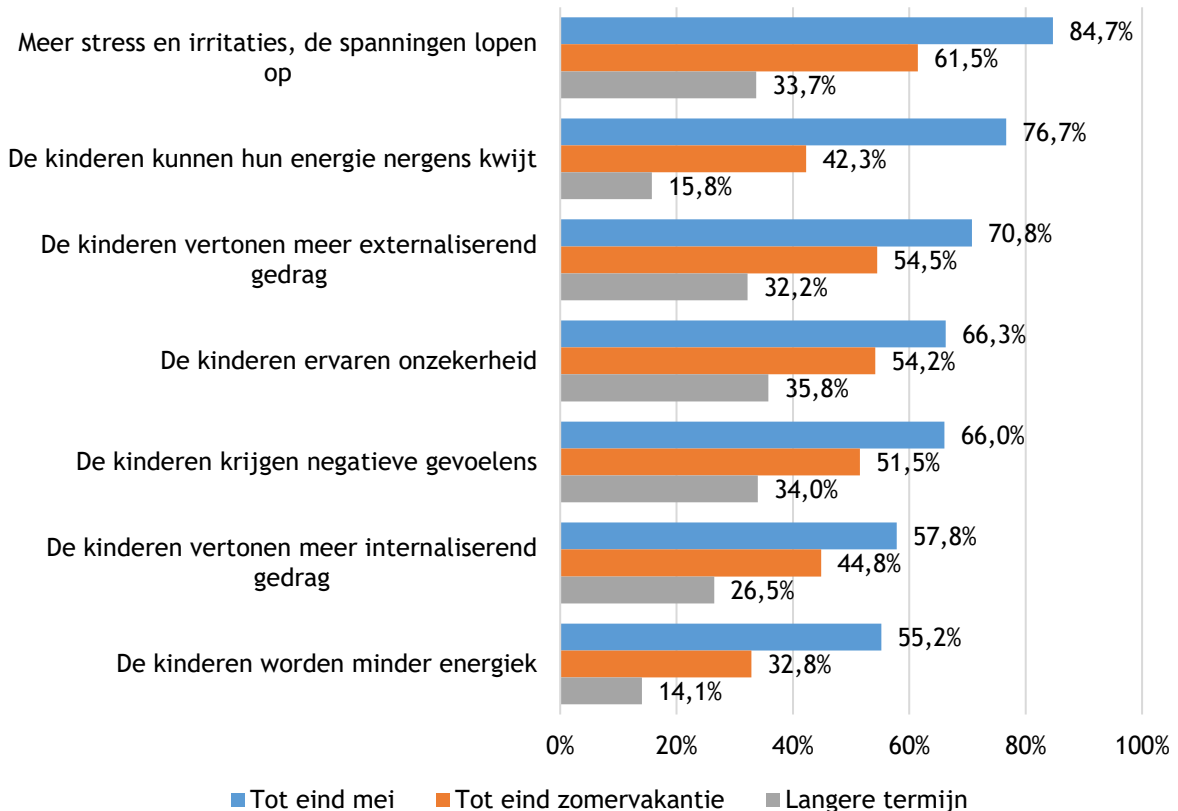
Figuur 4.2 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=1693; foutmarge 1,7%)

Op korte termijn wordt verwacht dat kinderen vooral kampen met olopende stress, irritaties en spanningen (85%). Ook in de open antwoorden wordt hiernaar verwezen. Zolang gezinsleden en groepen zich vervelen en op elkaars lip zitten, en zolang er onzekerheid is over hoelang de coronacrisis nog zal duren, blijft dit probleem bestaan. Het feit dat de coronacrisis nu twee maanden duurt en er voor een langere tijd ook een groot beroep wordt gedaan op (pleeg)ouders en begeleiders, draagt risico's met zich mee. Ook het feit dat gezinnen in een klein appartement wonen met soms veel kinderen, vormt een risico. Zij kunnen van hun energie niet kwijt en vertonen meer externaliserend of internaliserend probleemgedrag. De professionals verwachten dat dit leidt tot meer negatieve gevoelens bij de kinderen en onzekerheid. Niet alleen tijdens het gedwongen thuis zijn; de verwachting is dat zeker eenderde van de kinderen/jongeren hier ook na de zomer als de scholen weer beginnen nog last van zullen hebben.

Uit de open antwoorden blijkt dat onduidelijkheid en onbegrip ook een rol kan spelen. De regering maakt onderscheid tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs bij de versoepeling van de maatregelen, en voor sommige kinderen (in een instelling of opvang) kan het lastig te begrijpen zijn waarom de jongere kinderen bepaalde dingen wél mogen en de oudere kinderen níet (gevoel van ongelijke behandeling). Dit brengt volgens de hulpverleners ook frustratie met zich mee.

Figuur 4.3 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=1693; foutmarge 1,7%)

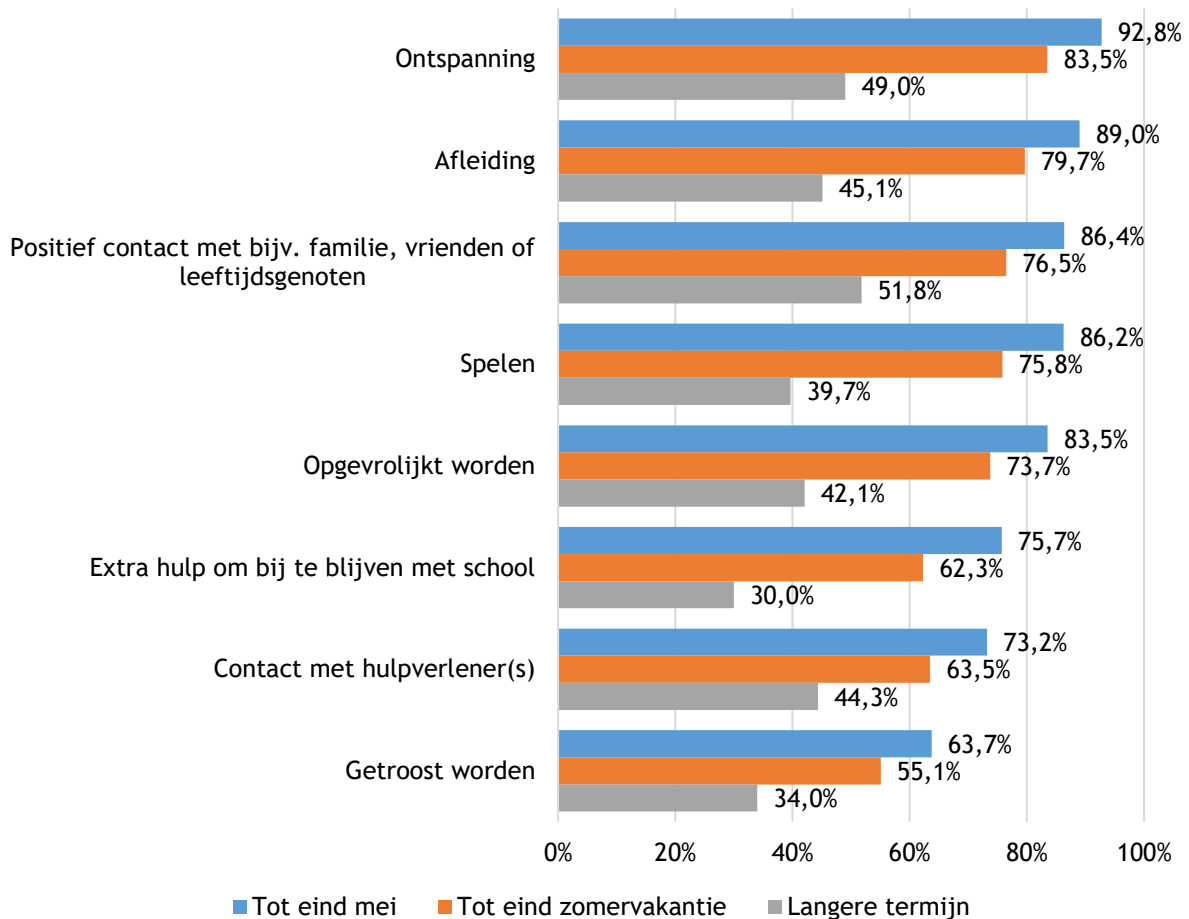

Ten aanzien van bovenstaande problemen maken hulpverleners zich (ernstige) zorgen om de zomervakantie. De kinderen verblijven nu al lange tijd thuis, in een instelling of opvang, waar ze zich regelmatig vervelen en waar ze dagbesteding en structuur missen. Tegelijkertijd is er een grote draaglast voor (pleeg)ouders, die voor deze doelgroep vaak groter is dan de draagkracht. Sommige hulpverleners geven aan dat de zomervakantie normaal gesproken al een lastige periode kan zijn voor kwetsbare kinderen, omdat ze de structuur van school missen en zich vervelen. Ze verwachten dat de zomervakantie dit jaar (2020) extra lastig zal worden.

Tot slot wordt in de open antwoorden benoemd dat later pas echt duidelijk zal worden wat de daadwerkelijke impact van de coronacrisis is geweest voor kwetsbare kinderen. Zowel ten aanzien van sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling, als psychische gesteldheid en gedrag.

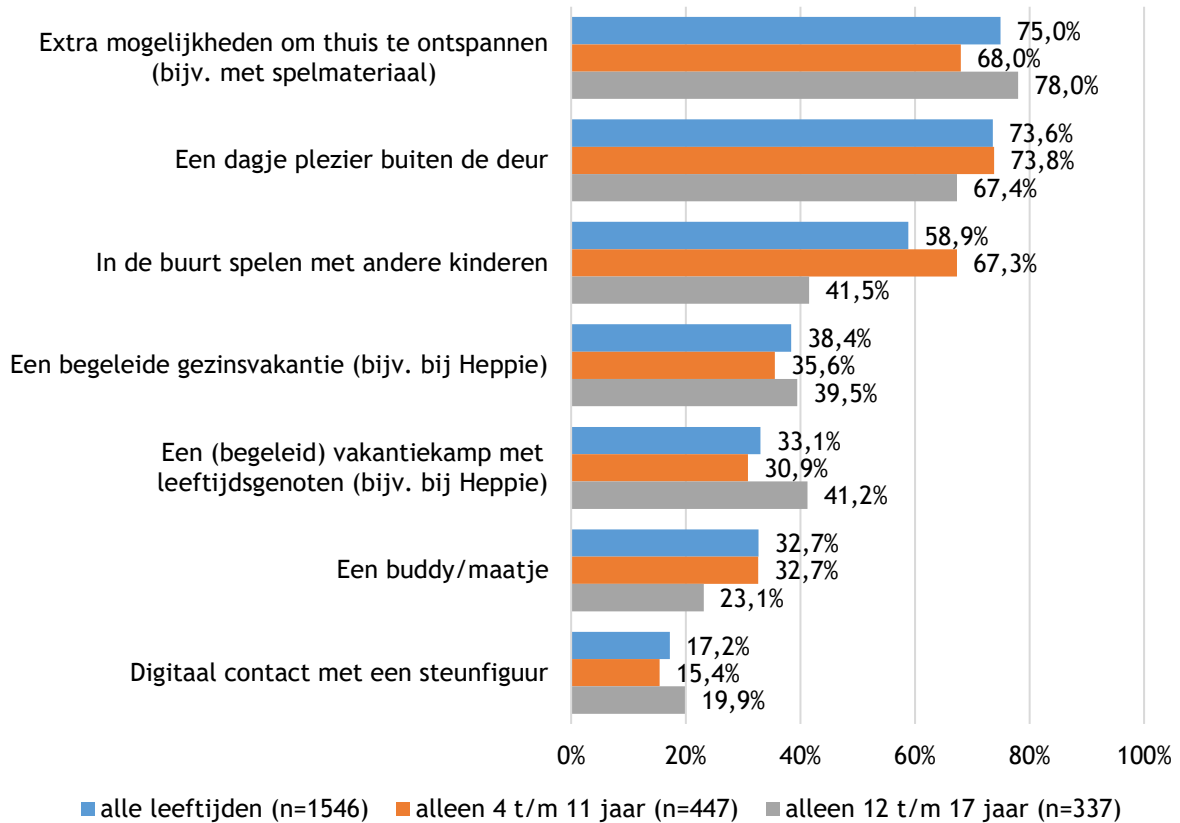
Voor een (groot) deel van de verwachte problemen geldt dat versoepeling van de maatregelen en het (ruimer) open gaan van scholen, opvang en dagbesteding, volgens de hulpverleners, grotendeels zullen helpen om de problemen te verminderen. Het zorgt er immers voor dat er (meer) structuur komt, dagbesteding is, (meer) contact met familie en vrienden mogelijk is en dat hulpverlening kan worden opgestart. Sommige hulpverleners stellen dat het teruggaan naar de 'normale' situatie al zouden kunnen helpen om de problemen te verlichten. Volgens hen helpt extra geld of materialen hier niet bij; het gaat om aandacht, contact en daginvulling.

Figuur 4.4 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=1671; foutmarge 1,7%)

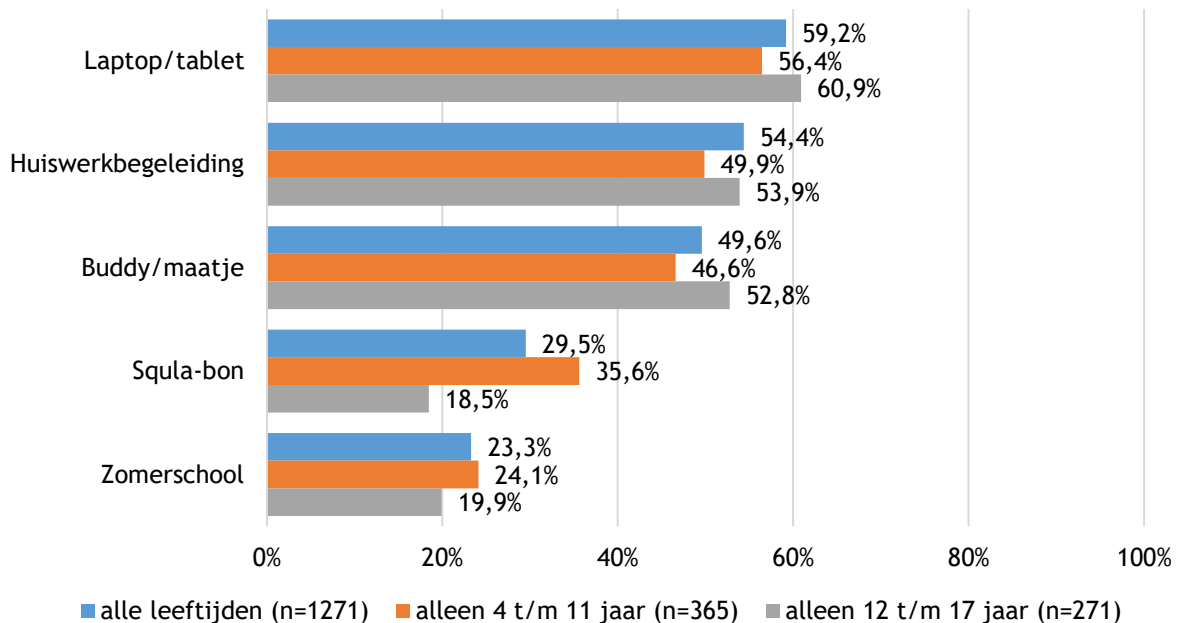
Verwacht wordt dat kinderen (verder) vooral behoefte zullen hebben aan ontspanning en afleiding. Even weg uit de (thuis)situatie, even je problemen kunnen vergeten, even ertussenuit, zo blijkt ook uit de open antwoorden. Activiteiten of spelletjes thuis, in de instelling of opvang - bijvoorbeeld een goochelshow, kookworkshop of een dj die langskomt - in de buurt, of door uitjes en activiteiten buitenshuis, bijvoorbeeld een weekend weg of een zomerkamp, zou kinderen goed doen volgens de hulpverleners. Ook aandacht speelt hierbij een belangrijke rol volgens de hulpverleners. Zo komt ook de aanbeveling van (een deel van de) hulpverleners naar voren om juist niet (alleen) in te zetten op materialen, maar juist (ook) op ervaringen, al is het iets kleins. In hoeverre het crisisfonds hier een rol in zou kunnen spelen, wordt uit de antwoorden niet duidelijk; het zou ook bij lokale organisaties kunnen liggen om juist op lokaal niveau iets te ondernemen, zodat de kinderen er even op uit komen. Als opties worden bijvoorbeeld ook genoemd: vouchers voor de McDonalds of voor het bestellen van pizza's (wat jongeren leuk en gezellig vinden). Tegelijkertijd is het niet duidelijk in hoeverre kampen of vakanties (bijvoorbeeld die vanuit Heppie) in de zomervakantie doorgaan. Een deel van de hulpverleners geeft aan dat het deze zomer niet doorgaat; wat tijdens de coronacrisis extra vervelend is, omdat de kinderen er juist nu meer behoefte aan hebben na het lange thuis zitten. Verder wordt het inzetten van buddy's of maatjes genoemd in de open antwoorden, met wie fysiek contact mogelijk is. Ook spel- en sportmateriaal blijft genoemd.

Figuur 4.5 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte?

Ongeveer eenderde van de kinderen zal ook na de zomervakantie behoefte hebben aan steun in het onderwijs, in de vorm van een laptop/tablet (61%). Daarnaast denken de hulpverleners dat ruim de helft van de kinderen huiswerkbegeleiding nodig heeft. Een buddy of huiswerkbegeleider (52%) of zomerschool (25%) zou daarin van betekenis kunnen zijn, evenals meer contact met school en/of leerkrachten. Voor een op de drie kinderen zou een sula-bon uitkomst kunnen bieden.

Figuur 4.6 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school?

De rol van de fondsen wordt zeer gewaardeerd. Hulpverleners vonden het fijn dat de aanvraag zo snel verliep en dat de vouchers flexibel konden worden gebruikt. In de open antwoorden stromen de complimenten voor de initiatiefnemers binnen. De hulpverleners, en ook de kinderen en (pleeg)ouders, tonen grote dankbaarheid voor wat ze hebben gekregen.

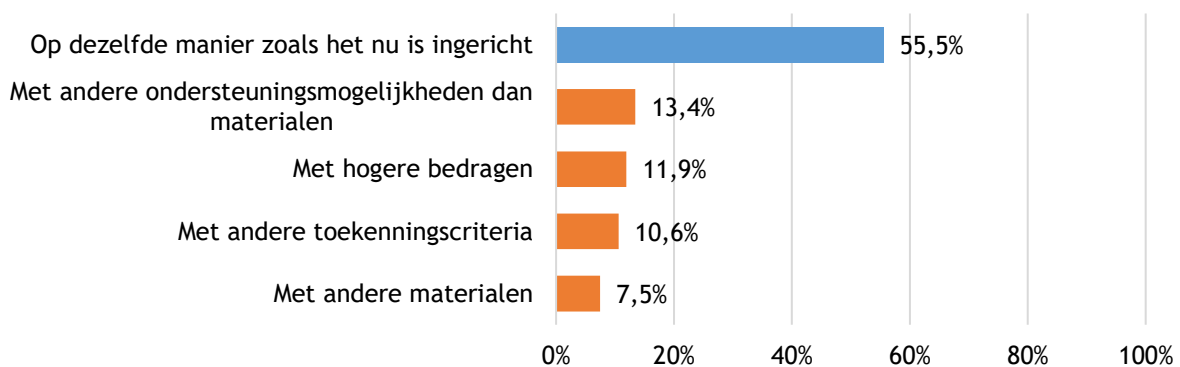
Ruim de helft van de professionals (56%) geeft aan dat het crisisfonds op dezelfde manier de kinderen de komende maanden kan ondersteunen. Ten aanzien van de rol van het crisisfonds komen de volgende ideeën naar voren:

- Andere ondersteuningsmogelijkheden dan alleen materialen. Zoals hierboven reeds genoemd, lijkt er voornamelijk behoefte te zijn aan activiteiten voor ontspanning. Daarbij zou volgens sommige hulpverleners een **voucher voor korting voor een dierentuin, pretpark of ander uitje** ook kunnen helpen. Daarnaast wordt een suggestie gedaan voor **vouchers voor het openbaar vervoer**, voor kinderen en/of voor ouders, zodat ze elkaar kunnen bezoeken (vanwege reiskosten). Ook wordt er gewezen op het **belang om (pleeg)ouders zelf te ondersteunen** met bijvoorbeeld vouchers, zodat ook zij aandacht krijgen voor de moeilijke situatie waarin zij zitten, en even kunnen ontspannen. Volgens sommige hulpverleners zal dit uiteindelijk ook de kinderen goed doen. **In hoeverre het crisisfonds een rol kan spelen bij het faciliteren van activiteiten, is vooralsnog onduidelijk.** Het lijkt vooral af te hangen van de maatregelen van de regering, en van wat organisaties op lokaal niveau aanbieden.
- **In hoeverre het wenselijk zou zijn als er hogere bedragen aangevraagd zouden kunnen worden, wordt betwist.** Een deel van de hulpverleners stelt dat hogere bedragen nodig zijn voor de aanschaf van dure materialen, zoals laptops die nodig zijn voor kinderen om aan school te kunnen werken en om te kunnen ontspannen. Ook zouden ze graag meer geld beschikbaar willen stellen voor grotere gezinnen. Andere hulpverleners stellen daarentegen dat ze 50 euro al erg veel geld vinden, en dat het vooral om het gebaar en de aandacht gaat waarmee kinderen al erg blij worden gemaakt. Bovendien wordt af en toe genoemd dat bij een lager bedrag meer kinderen geholpen zouden kunnen worden.
- Ten aanzien van de toekenningscriteria komt een duidelijk beeld naar voren: **de suggestie om het crisisfonds ook voor arme, kwetsbare kinderen beschikbaar te stellen waar geen hulpverlening**

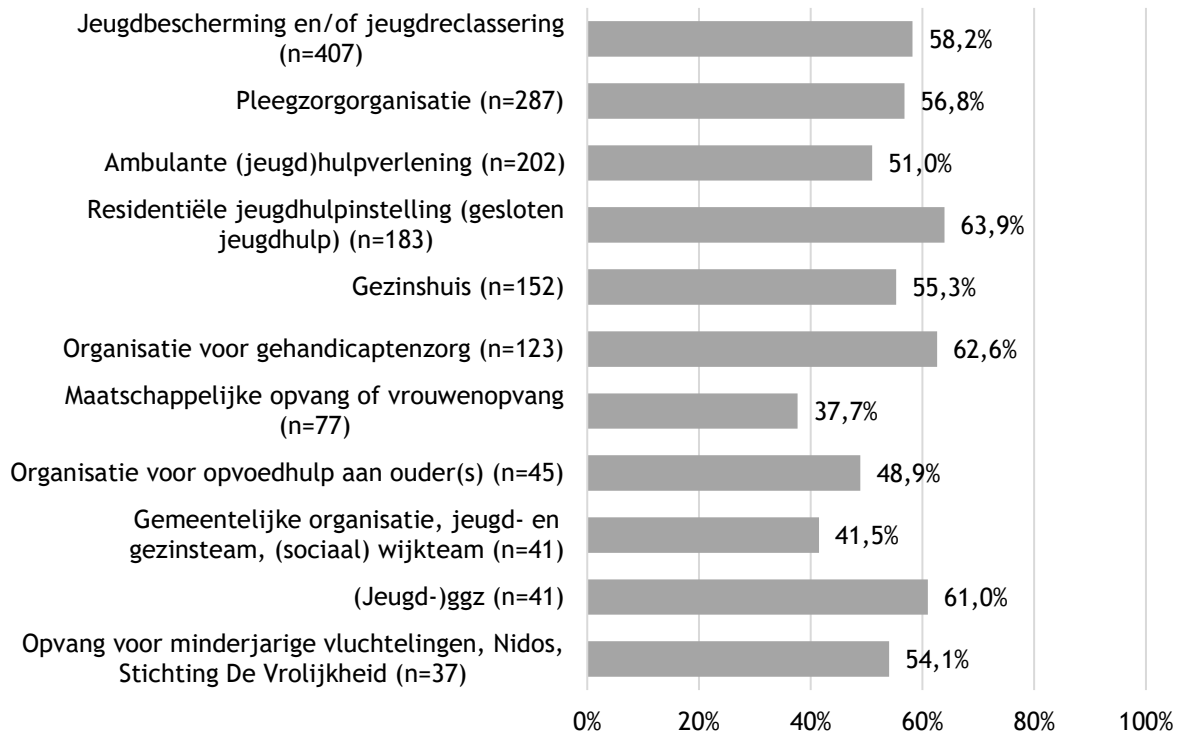
of maatregel aanwezig is, wordt opvallend vaak genoemd. Een ander signaal dat naar voren komt, is de zorg van sommige hulpverleners dat er misbruik kan worden gemaakt van het crisisfonds. Sommigen leggen uit dat het voor hen niet duidelijk was wanneer er precies sprake is van een noodsituatie, en stellen dat zij zelf zeer kritisch hebben gekeken, terwijl andere hulpverleners minder kritisch kijken naar welke kinderen het het hardst nodig hebben. Volgens een deel van de hulpverleners zou het crisisfonds niet nodig hoeven zijn voor bestandspleeggezinnen, omdat zij al een ruime vergoeding krijgen (een deel van de hulpverleners is het hier echter mee oneens). Zij willen graag **meer duidelijkheid over voor wie het crisisfonds precies bedoeld is**. Een andere opmerking is dat sommige hulpverleners op papier zzp'er zijn, en dat dit het bemoeilijkt om een aanvraag bij het crisisfonds in te dienen. Tot slot wordt opgemerkt dat voor sommige gezinnen meerdere aanvragen zijn gedaan door verschillende hulpverleners, wat een gevoel van oneerlijkheid kan geven.

- **Tot slot worden er suggesties gedaan m.b.t. de materialen waarvoor de vouchers kunnen worden ingezet.** Hoewel een deel van de hulpverleners tevreden is over bol.com, wordt er opvallend vaak ook kritiek geleverd. Doordat er in korte tijd veel van dezelfde spullen werden besteld (zoals trampolines), werden de prijzen verhoogd en zijn er soms problemen met de levering. Tegelijkertijd wordt erop gewezen dat bol.com relatief duur is, en dat bijvoorbeeld een voucher voor de Action of een VVV-bon ruimere keuze biedt om bijvoorbeeld knutselspullen voor een veel lager bedrag aan te schaffen. Ook wordt de suggestie gedaan om tweedehands materialen te kunnen kopen, wat bijvoorbeeld voor laptops erg handig zou kunnen zijn. Tot slot wordt de suggestie gedaan dat kinderen en gezinnen meer geholpen zouden kunnen zijn met praktische spullen, waar ze zelf weinig geld voor hebben; zeker nu ze het door de coronacrisis financieel extra zwaar hebben. Gedacht wordt aan bonnen voor de supermarkt, drogisterij of voedselbank; voor sportwinkels; kledingbonnen; of bonnen voor huishoudelijke artikelen.

Figuur 4.7 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=1660; foutmarge 1,8%)

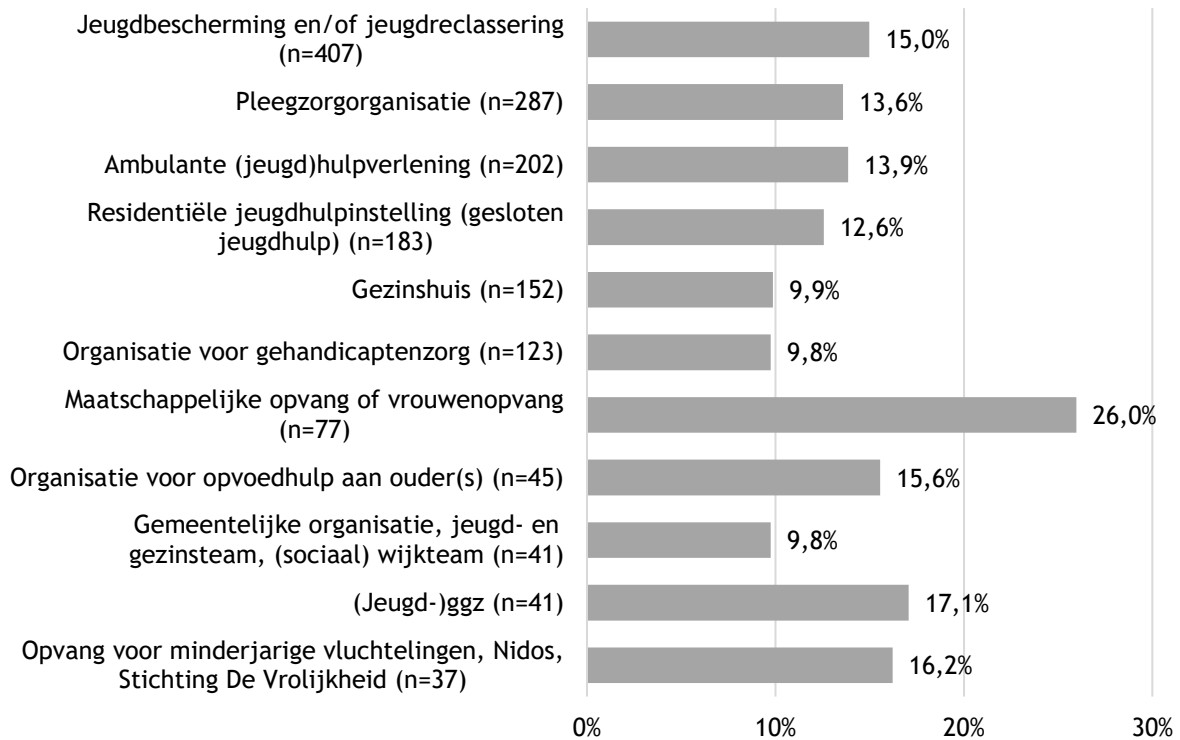

Figuur 4.8 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? Op dezelfde manier zoals het nu is ingericht; uitgesplitst naar type hulpverlener

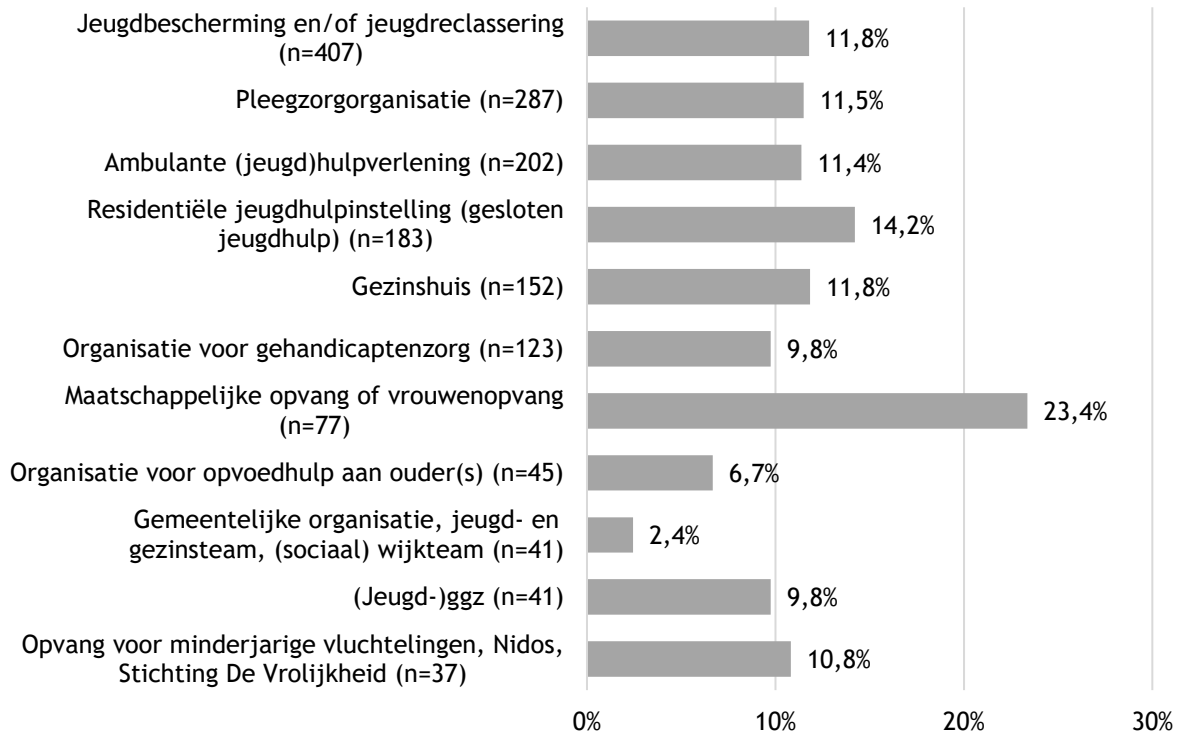

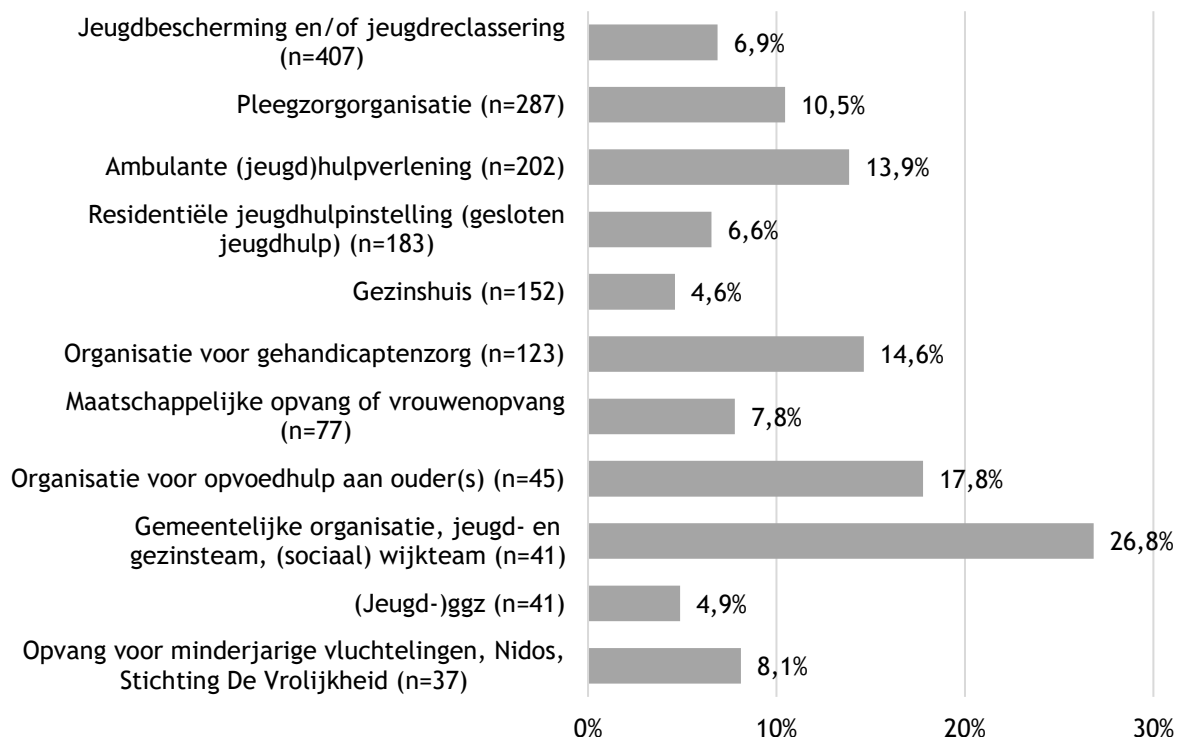
Figuur 4.9 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? Met andere ondersteuningsmogelijkheden dan materialen; uitgesplitst naar type hulpverlener

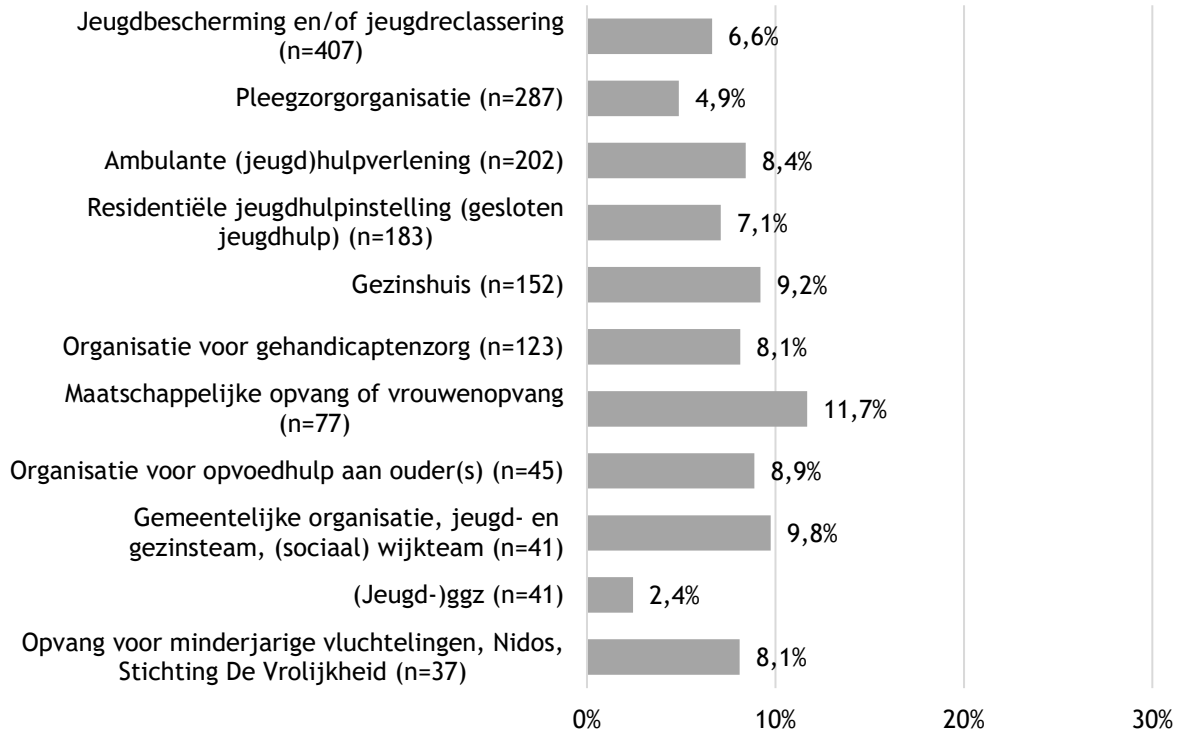
Figuur 4.10 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? Met hogere bedragen; uitgesplitst naar type hulpverlener

Figuur 4.11 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? Met andere toekenningscriteria; uitgesplitst naar type hulpverlener

Figuur 4.12 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? Met andere materialen; uitgesplitst naar type hulpverlener

Bijlage A: Vragenlijst evaluatie crisisfonds

Achtergrondvragen

Als je voor meerdere kinderen of groepen vouchers hebt gekregen, dan willen we je vragen om de vragenlijst in te vullen voor het gezin of de groep die je het meeste aan het hart gaat, of waarover je het meeste kwijt wilt.

Je kunt de vragenlijst dus voor één of meerdere kinderen invullen. In de vragen gebruiken we steeds het woord 'kinderen' (meervoud), maar het kan in jouw geval dus ook om één kind gaan. We beginnen met een paar achtergrondvragen.

1. Wat is de woonsituatie van de kinderen? Wonend:
  - Thuis met een jeugdbeschermingsmaatregel of intensieve inzet van Veilig Thuis
  - In een netwerkpleeggezin
  - In een bestandspleeggezin
  - In een jeugdhulpinstelling, leefgroep, gezinshuis of overige instelling
  - In een maatschappelijke opvang of vrouwenopvang
  - In een AZC

---

2. Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen?
Kies het antwoord dat het beste bij de situatie past.
  - Jeugdhulporganisatie (ambulante jeugdhulp)
  - Organisatie voor opvoedhulp aan ouder(s)
  - Residentiële jeugdhulpinstelling
  - Jeugd-ggz
  - Dagbesteding
  - Pleegzorgorganisatie
  - Organisatie voor gehandicaptenzorg
  - Gezinshuis
  - Maatschappelijke opvang of vrouwenopvang
  - AZC
  - Noodopvang op school, kinderopvang of buitenschoolse opvang
  - Veilig Thuis
  - Jeugdbescherming en/of jeugdreclassering
  - Anders, namelijk: [open veld]
3. Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen?
Wanneer het om meerdere kinderen gaat, zijn er meerdere antwoorden mogelijk.
  - 0 t/m 3 jaar
  - 4 t/m 11 jaar
  - 12 t/m 17 jaar
  - 18 t/m 21 jaar

Gevolgen van de coronacrisis

Hieronder stellen we vragen over de gevolgen van de coronacrisis voor het gezin of de groep waarover je de vragenlijst invult.

4. In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande problemen, of zijn er nieuwe problemen ontstaan bij de kinderen? Geef hieronder per type problematiek aan wat van toepassing is.

Matrixvraag:

- Huiselijk geweld of kindermishandeling
- Armoede
- Verslavingsproblematiek bij een of meerdere kinderen
- Verslavingsproblematiek bij ouder(s)
- Gedragsproblematiek bij een of meerdere kinderen
- Gedragsproblematiek bij ouder(s)
- Psychische problematiek bij een of meerdere kinderen
- Psychische problematiek bij ouder(s)
- Stress in het gezin
- Problemen m.b.t. de groepsdynamiek (bijv. ruzie of onderling grensoverschrijdend gedrag)
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]

Per type problematiek, keuze uit:

- Deze problematiek was en is niet van toepassing
  - Deze problematiek is verminderd
  - Deze problematiek is hetzelfde gebleven
  - Deze problematiek is verergerd of nieuw ontstaan
5. Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun, toen je de voucher(s) aanvraagde?

Als er meer dan 3 problemen waren, vink dan de 3 belangrijkste aan.

- De kinderen konden moeilijk met de veranderingen omgaan en/of hebben (grote) moeite met het wegvallen van de dagbesteding en/of dagelijkse structuur
- De kinderen hadden (grote) moeite met het isolement; ze missen (contact met) school, sport, familie, vrienden en/of leeftijdsgenoten
- Veranderingen in de omgang met één of beide ouders
- Contact met hulpverlener(s) was bemoeilijkt of weggevallen
- Er was geen oppas voor de kinderen beschikbaar
- Informele hulp uit het netwerk was verminderd of weggevallen
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Geen problemen

6. Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs, toen je de voucher(s) aanvraagde?

Als er meer dan 3 problemen waren, vink dan de 3 belangrijkste aan.

- Gebrek aan materiaal om schoolwerk te doen en/of leerwerk
- De kinderen ontvingen geen of onvoldoende begeleiding bij schoolwerk
- De kinderen liepen een onderwijsachterstand op
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Geen problemen

7. Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress, toen je de voucher(s) aanvroeg?
Als er meer dan 3 problemen waren, vink dan de 3 belangrijkste aan.
- De kinderen konden hun energie nergens kwijt
  - De kinderen waren minder energiek
  - De kinderen ervoeren onzekerheid (bijv. over gezondheid of toekomst)
  - De kinderen hadden negatieve gevoelens
  - De kinderen vertoonden meer externaliserend gedrag (meer agressief, opstandig, tegendraads, etc.)
  - De kinderen vertoonden meer internaliserend gedrag (meer teruggetrokken, in zichzelf gekeerd, etc.)
  - Meer stress en irritaties, de spanningen liepen op (bijv. door het thuis zitten, een kleine woonruimte of door minder inkomsten)
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Geen problemen
8. Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis?
Maximaal 3 antwoorden aanvinken.
- Het gezin blijkt een grotere veerkracht en zelfredzaamheid te hebben dan gedacht, en/of heeft meer zelfvertrouwen
  - De gezinsleden hebben meer oog en aandacht voor elkaar, en/of zijn meer begripvol
  - De kinderen blijken een grotere veerkracht en zelfredzaamheid te hebben dan gedacht, en/of hebben meer zelfvertrouwen
  - De kinderen hebben meer oog en aandacht voor elkaar, en/of zijn meer begripvol
  - De kinderen worden rustiger doordat ze minder prikkels hebben
  - Er is frequenter en/of intensiever contact met de ouder(s) en/of andere familie
  - Er is frequenter en/of intensiever contact met de hulpverlener(s)
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Anders namelijk: [open veld]
  - Geen positieve ontwikkelingen
9. In hoeverre heb je zicht op de hulpverlening en ondersteuning die de kinderen krijgen sinds de coronacrisis?
- Ik heb hier (redelijk) goed zicht op
  - Ik heb hier weinig/beperkt zicht op
  - Ik heb hier geen zicht op → *vraag 10 wordt overgeslagen*
-
10. In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning aan de kinderen? Geef hieronder per type hulpverlening/ondersteuning aan wat van toepassing is.
Matrixvraag:
- Begeleiding thuis (ambulante jeugdhulp)
  - Opvoedhulp aan ouder(s)
  - Jeugdhulp in een instelling of gezinshuis
  - Jeugd-ggz
  - Dagbesteding
  - Opvang op een school of kinderopvang
  - Begeleiding vanuit pleegzorg

- Begeleiding vanuit gehandicaptenzorg
- Begeleiding in een maatschappelijke opvang, noodopvang of AZC
- Inzet vanuit Veilig Thuis en/of onderzoek vanuit de Raad voor de Kinderbescherming
- Jeugdbescherming en/of jeugdreclassering
- Anders, namelijk: [open veld]

Per type hulpverlening/ondersteuning, keuze uit:

- Dit wordt meer frequent geboden
- Dit wordt in dezelfde mate en op dezelfde manier geboden als vóór de coronacrisis
- Dit wordt nu in mindere mate en/of in een andere vorm geboden (bijv. met digitale middelen)
- Dit is helemaal weggefallen
- Dit werd vóór de coronacrisis niet geboden, maar wel tijdens/dankzij de coronacrisis
- Hier heb ik geen zicht op/ weet ik niet

Inzet crisisfonds

We gaan door met twee vragen over de inzet van het crisisfonds voor het gezin of de groep waarover je de vragenlijst invult.

11. Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvroeg?

Als er meer dan 3 behoeften waren, vink dan de 3 belangrijkste aan.

- Extra hulp om bij te blijven met school
- Spelen
- Opgevrolijkt worden
- Getroost worden
- Ontspanning
- Afleiding
- Positief contact met bijv. familie, vrienden of leeftijdsgenoten
- Contact met hulpverlener(s)
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

12. Waar heb je de voucher(s) aan besteed?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Digitale (hulp)middelen voor onderwijs
- Digitale (hulp)middelen voor online contact
- Leermateriaal of educatief speelmateriaal
- Creatief materiaal (bijv. knutselmateriaal of muziekmateriaal)
- Speelgoed
- Sportmateriaal
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

Evaluatie crisisfonds

Hieronder vragen we naar jouw ervaringen met het crisisfonds. Houd hierbij het gezin of de groep waarover je de vragenlijst invult, in je achterhoofd.

13. Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen?
Als er meer dan 3 effecten zijn, vink dan de 3 belangrijkste aan.
- De kinderen kunnen beter meedoen binnen het onderwijs
  - De kinderen ervaren minder stress, spanning of problemen
  - De kinderen hebben minder (last van) onveilige gevoelens
  - De kinderen voelen zich minder geïsoleerd
  - De kinderen voelen zich meer gezien/gewaardeerd
  - Ouder(s) en/of hulpverlener(s) worden ontlast en/of voelen zich (meer) gesteund
  - Ouder(s) ervaren minder stress, spanning of problemen
  - Er is een leuk contactmoment geweest met bijv. familie, vrienden of leeftijdsgenoten
  - Er is een leuk contactmoment geweest met hulpverlener(s)
  - Anders, namelijk: [open veld]
  - Anders, namelijk: [open veld]
  - Anders, namelijk: [open veld]
  - De voucher(s) hebben geen impact/effect
14. Kun je hieronder toelichten waaróm of wat voor impact het crisisfonds heeft? We zijn op zoek naar zo concreet mogelijke voorbeelden.
[open veld]
-

De volgende vragen gaan over de problemen en behoeften die je de komende tijd verwacht te zien bij de kinderen of groep, als gevolg van de coronacrisis. Houd hierbij het gezin of de groep waarover je de vragenlijst invult, in je achterhoofd.

15. Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun?

Matrixvraag:

- De kinderen kunnen moeilijk met de veranderingen omgaan en/of hebben (grote) moeite met het wegvallen van de dagbesteding en/of dagelijkse structuur
- De kinderen hebben (grote) moeite met het isolement; ze missen (contact met) school, sport, familie, vrienden en/of leeftijdsgenoten
- Veranderingen in de omgang met één of beide ouders
- Hulpverlening kan niet worden geboden of wordt op een andere manier geboden dan vóór de coronacrisis
- Contact met hulpverlener(s) wordt bemoeilijkt of valt weg
- Er is geen oppas voor de kinderen beschikbaar
- Informele hulp uit het netwerk vermindert of valt weg
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]

Per probleem kan op drie plekken een vinkje worden gezet:

- Tot eind mei
- Tot het einde van de zomervakantie
- Langere termijn

16. Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs?

Matrixvraag:

- Gebrek aan materiaal om schoolwerk te doen en/of leerwerk
- De kinderen ontvangen geen of onvoldoende begeleiding bij schoolwerk

- De kinderen lopen een onderwijsachterstand op
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]

Per probleem kan op drie plekken een vinkje worden gezet:

- Tot eind mei
- Tot het einde van de zomervakantie
- Langere termijn

17. Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress?

Matrixvraag:

- De kinderen kunnen hun energie nergens kwijt
- De kinderen worden minder energiek
- De kinderen ervaren onzekerheid (bijv. over gezondheid of toekomst)
- De kinderen krijgen negatieve gevoelens
- De kinderen vertonen meer externaliserend gedrag (meer agressief, opstandig, tegendraads, etc.)
- De kinderen vertonen meer internaliserend gedrag (meer teruggetrokken, in zichzelf gekeerd, etc.)
- Meer stress en irritaties, de spanningen lopen op (bijv. door het thuis zitten, een kleine woonruimte of door minder inkomsten)
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]
- Anders namelijk: [open veld]

Per probleem kan op drie plekken een vinkje worden gezet:

- Tot eind mei
- Tot het einde van de zomervakantie
- Langere termijn

De volgende vragen gaan over kinderen in kwetsbare situaties in gezinnen, instellingen of opvang in het algemeen; dus breder dan het gezin of de groep waarover je tot nu toe de vragenlijst hebt ingevuld.

18. Stel dat het crisisfonds ook de komende tijd kan helpen; waar hebben kinderen volgens jou dan behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis?

Matrixvraag:

- Extra hulp om bij te blijven met school
- Spelen
- Opgevrolijkt worden
- Getroost worden
- Ontspanning
- Afleiding
- Positief contact met bijv. familie, vrienden of leeftijdsgenoten
- Contact met hulpverlener(s)
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

Per behoefte kan op vier plekken een vinkje worden gezet:

- Tot eind mei
- Tot het einde van de zomervakantie
- Langere termijn
- Kinderen hebben hier geen behoefte aan

19. Licht je antwoord toe. We zijn op zoek naar zo concreet mogelijke voorbeelden.
[open veld]

Alleen als bij vraag 18 'Extra hulp om bij te blijven met school' is aangevinkt:

20. Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Ssula-bon
- Huiswerkbegeleiding
- Laptop/tablet
- Buddy/maatje
- Zomerschool
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

Alleen als bij vraag 18 'Spelen', 'Opgevrolijkt worden', 'Ontspanning', 'Afleiding' of 'Positief contact met bijv. familie, vrienden of leeftijdsgenoten' is aangevinkt:

21. Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Digitaal contact met een steunfiguur
- Extra mogelijkheden om thuis te ontspannen (bijv. met spelmateriaal)
- In de buurt spelen met andere kinderen
- Een buddy/maatje
- Een dagje plezier buiten de deur (bijv. naar een pretpark of dierentuin)
- Een (begeleid) vakantiecamp met leeftijdsgenoten (bijv. bij Heppie)
- Een begeleide gezinsvakantie (bijv. bij Heppie)
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

22. Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden?

Meerdere antwoorden mogelijk.

- Op dezelfde manier zoals het nu is ingericht
- Met hogere bedragen
- Met andere materialen, namelijk: [open veld]
- Met andere toekenningscriteria voor de vouchers, namelijk: [open veld]
- Met andere ondersteuningsmogelijkheden dan materialen, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]
- Anders, namelijk: [open veld]

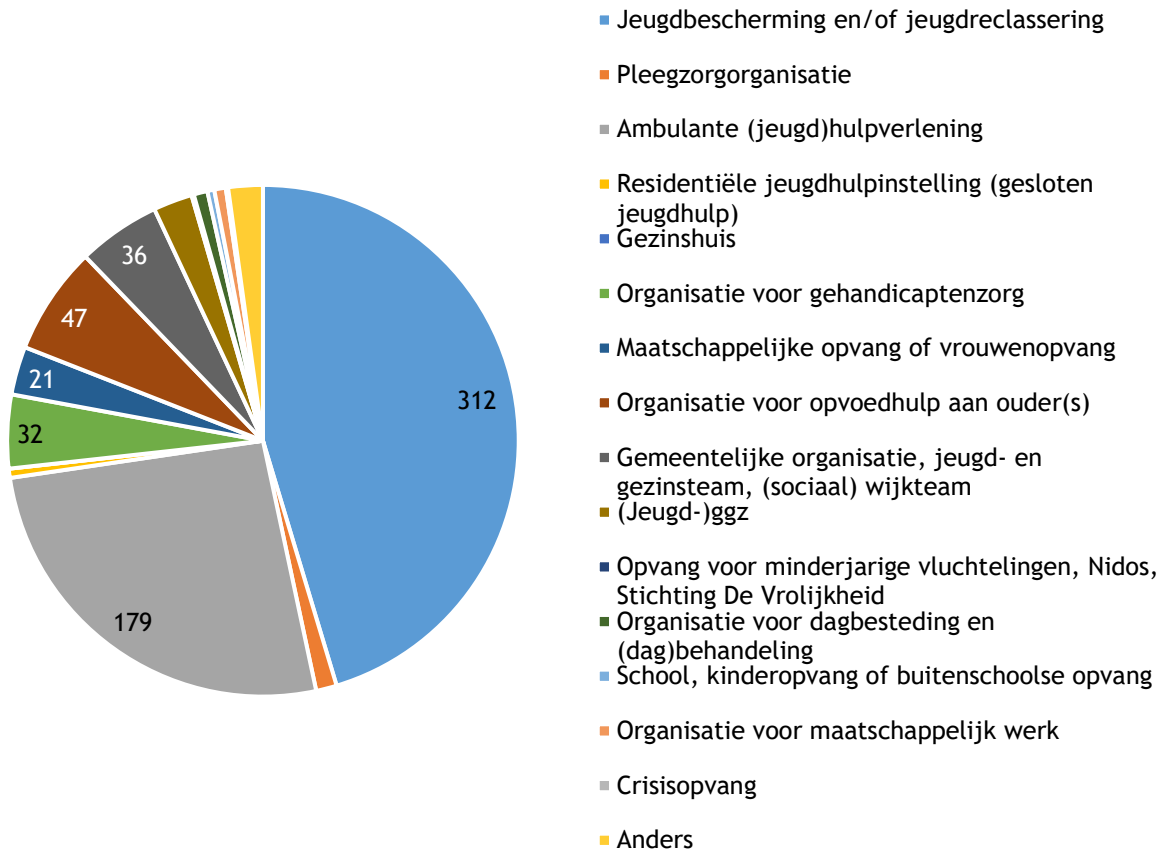
23. Licht hieronder eventueel je antwoord toe.
[open veld]

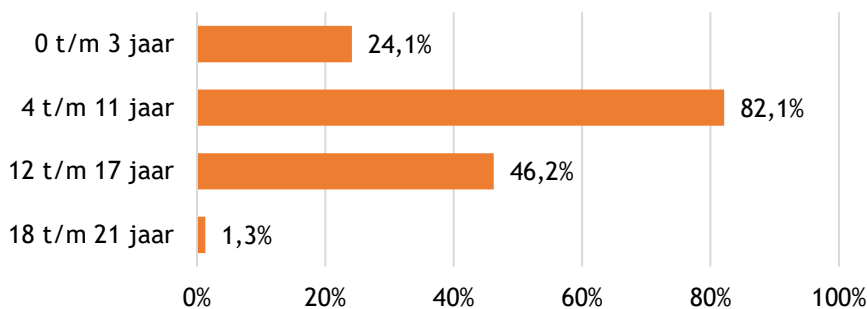
De ervaringen, inzichten en ideeën van hulpverleners helpen ons om vervolgstappen te zetten met het crisisfonds. Zodat jullie óók in de komende periode kinderen in kwetsbare situaties kunnen ondersteunen. Jouw antwoorden op de vragenlijst zijn dan ook erg waardevol! Zijn er nog dingen die je ons wilt meegeven: suggesties, inzichten, vragen of opmerkingen?
[open veld]

Bijlage B: Figuren groep thuis met JB-maatregel of intensieve inzet VT

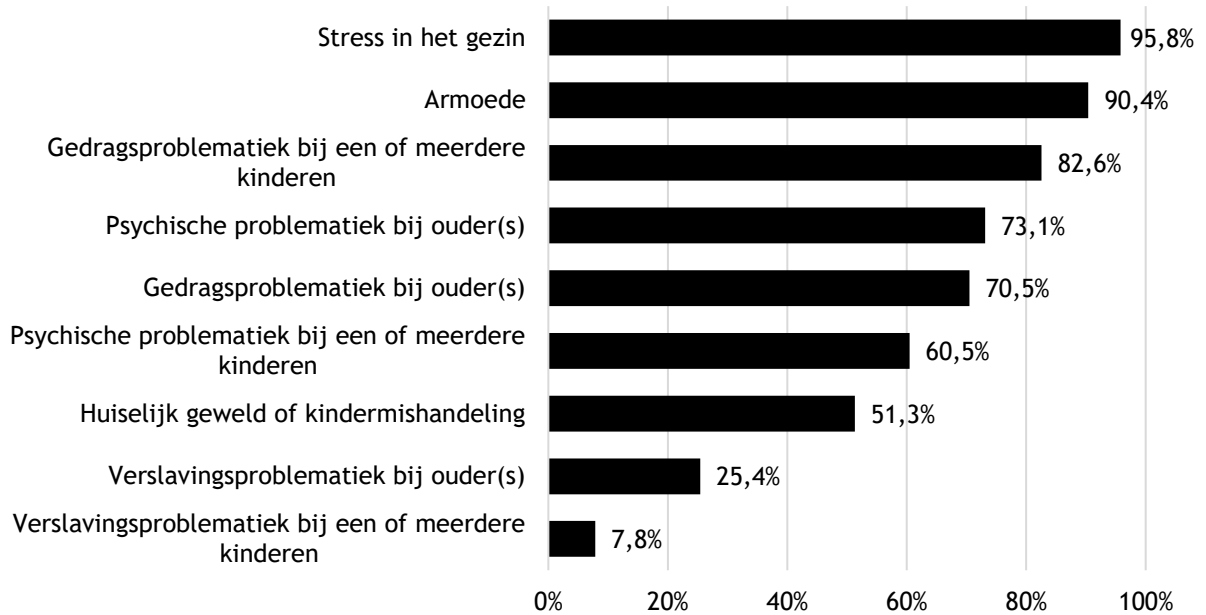
Figuur B.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=688)

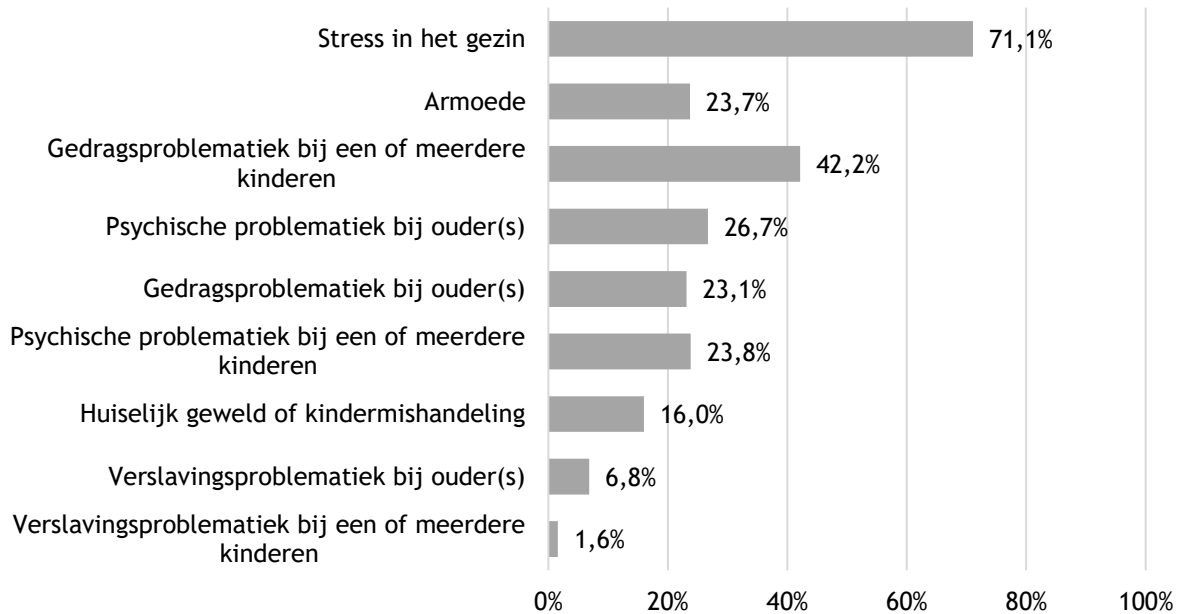
Figuur B.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=688; foutmarge 2,8%)

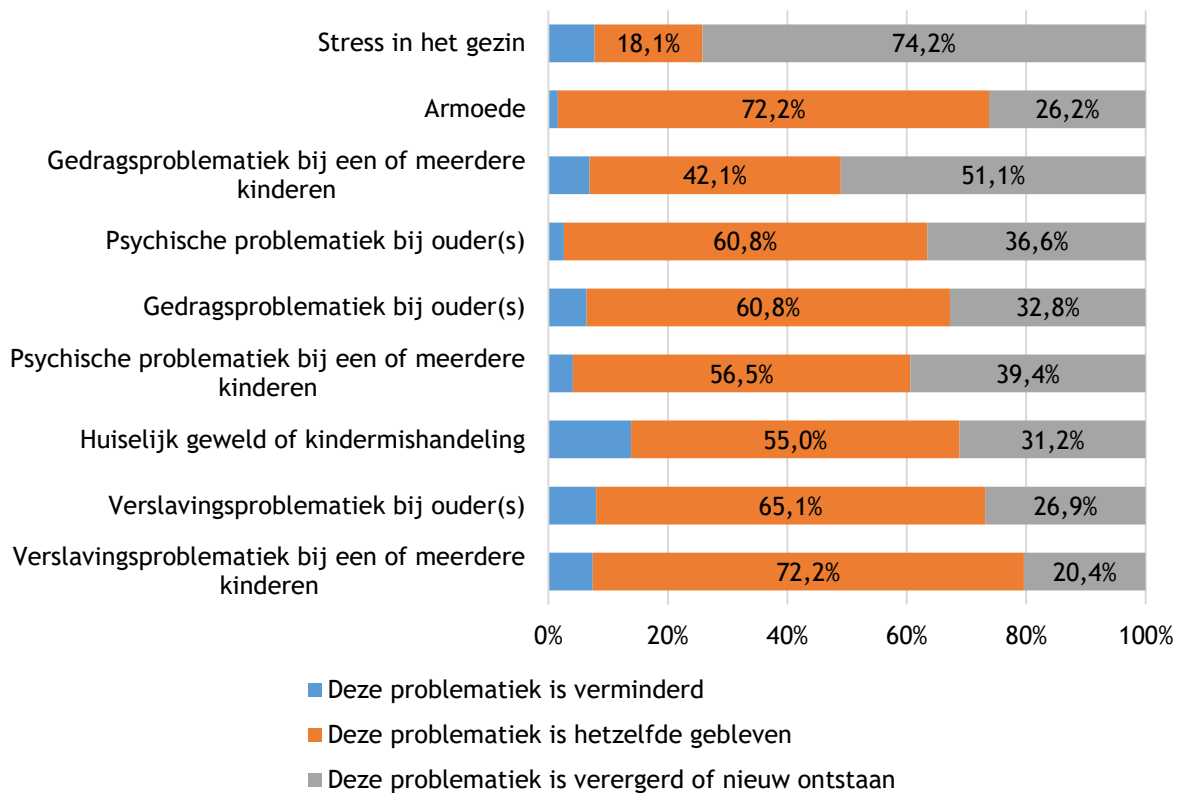
Figuur B.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=688; foutmarge 2,8%)

Figuur B.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=688; foutmarge 2,8%)

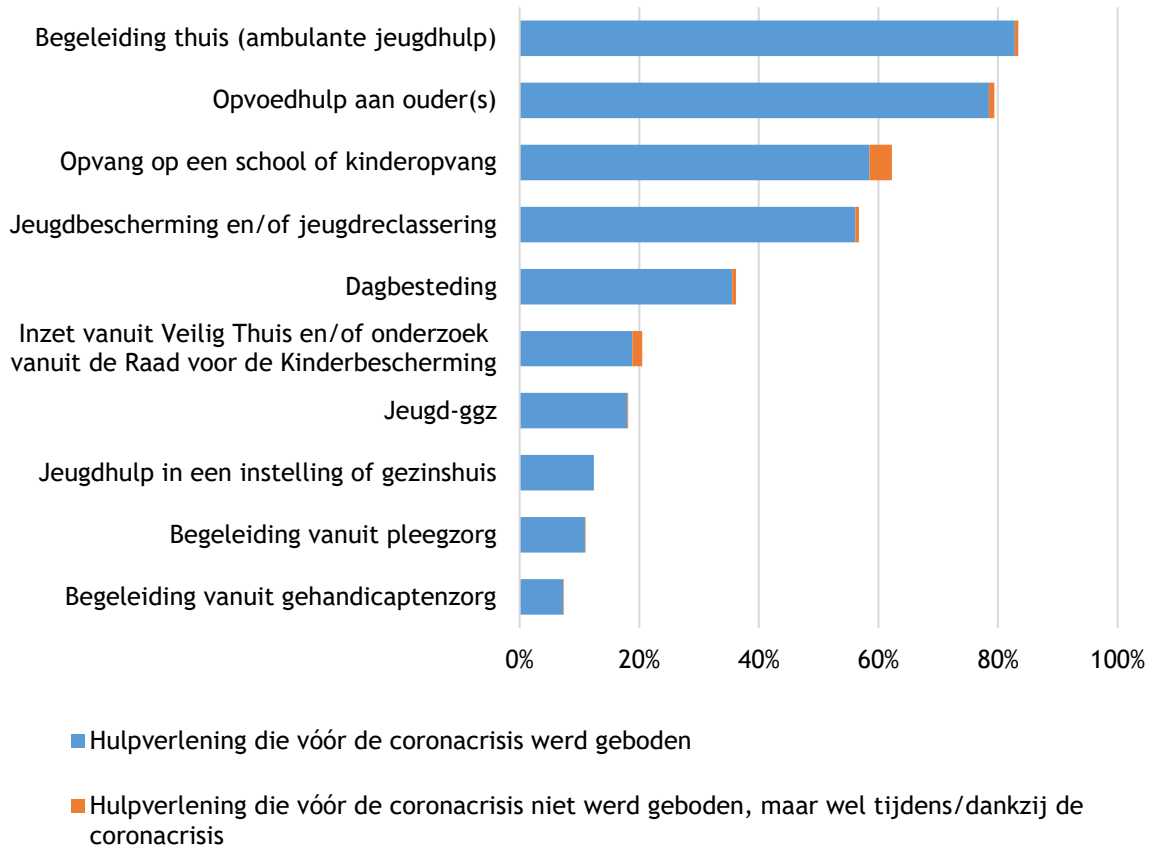

Figuur B.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

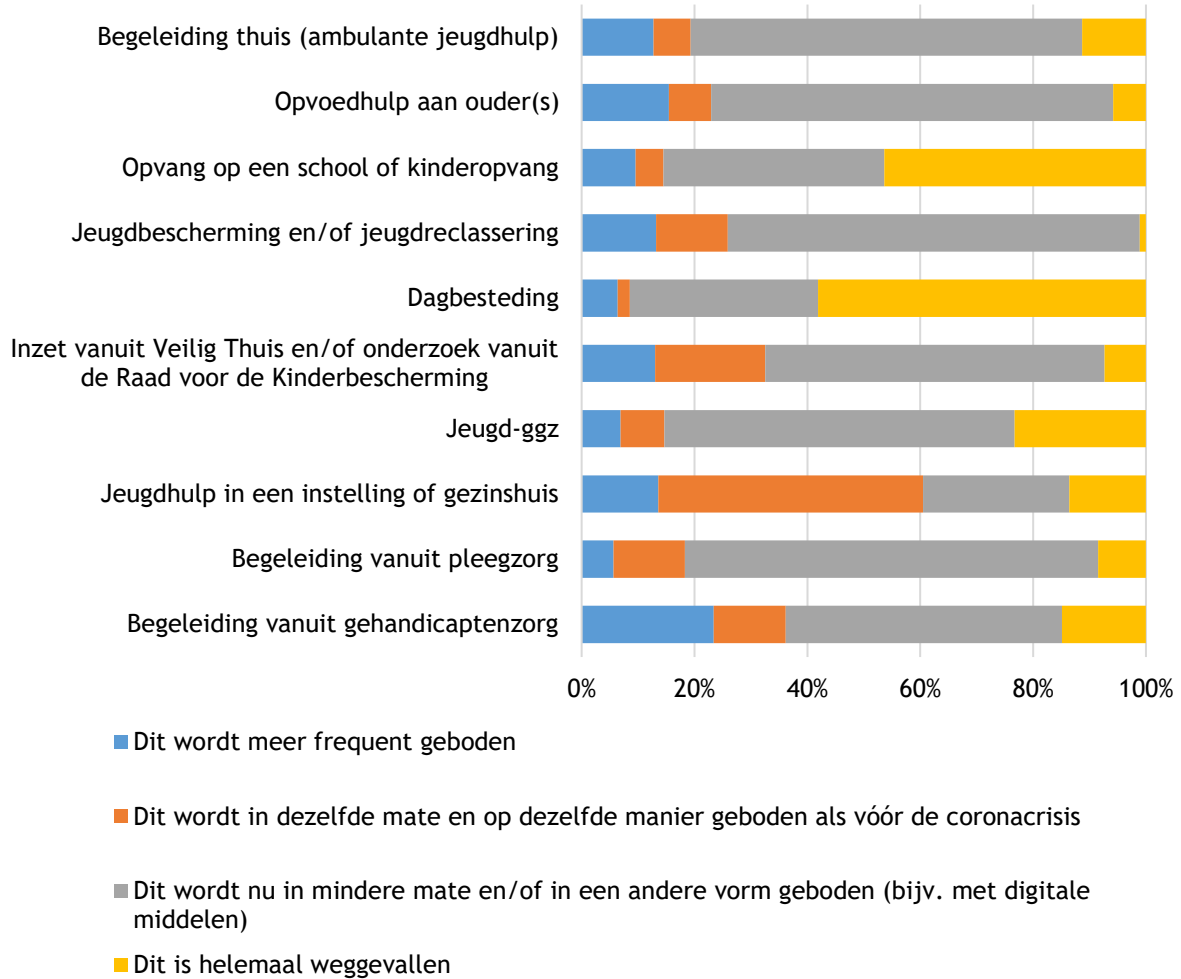

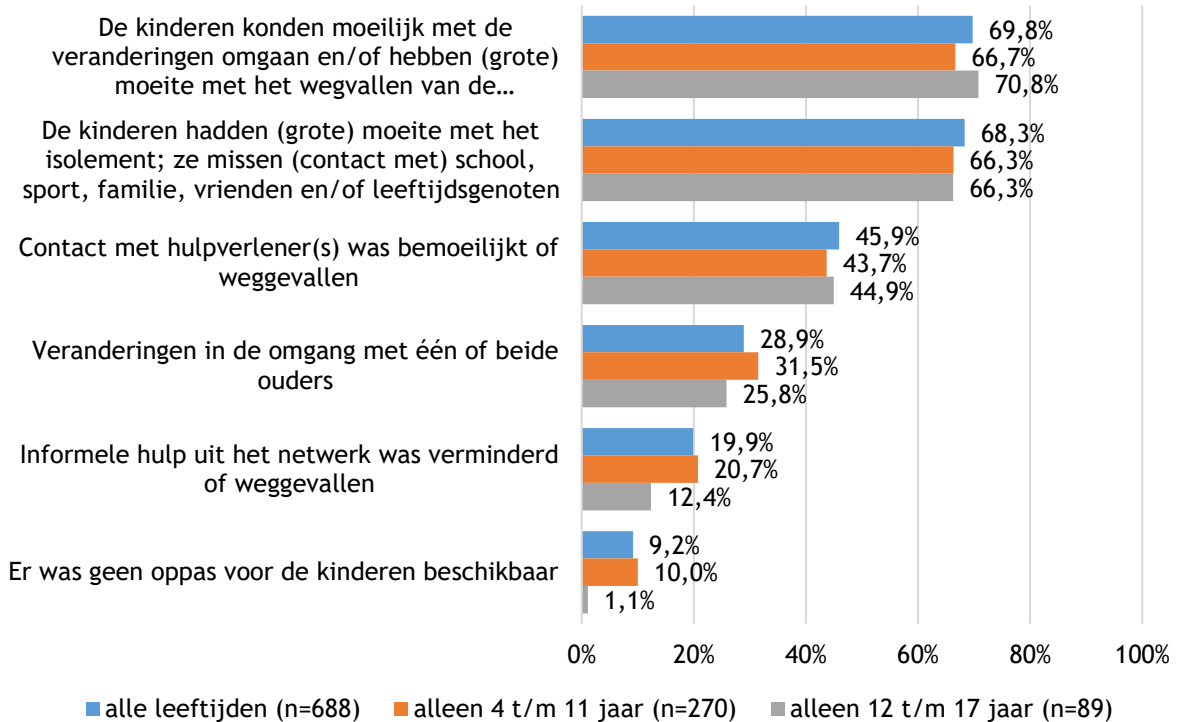
Figuur B.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=664; foutmarge 2,9%)

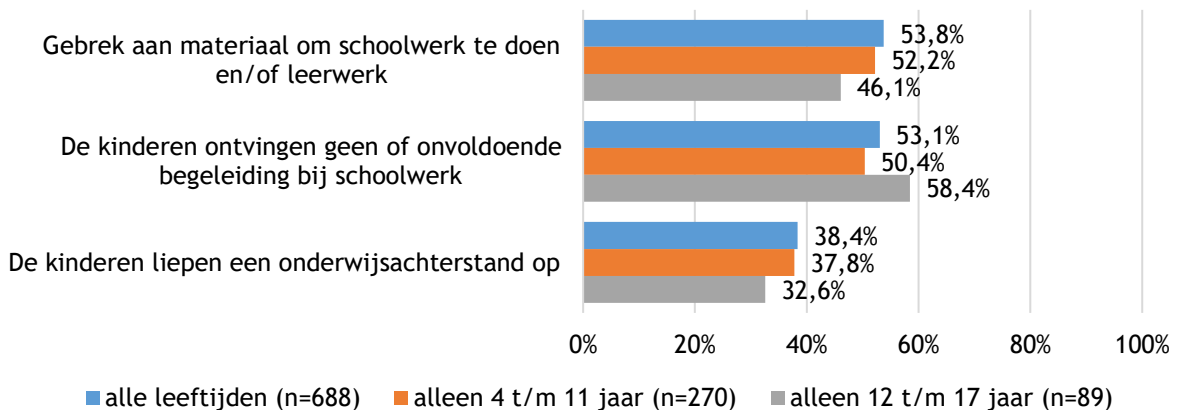
Figuur B.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

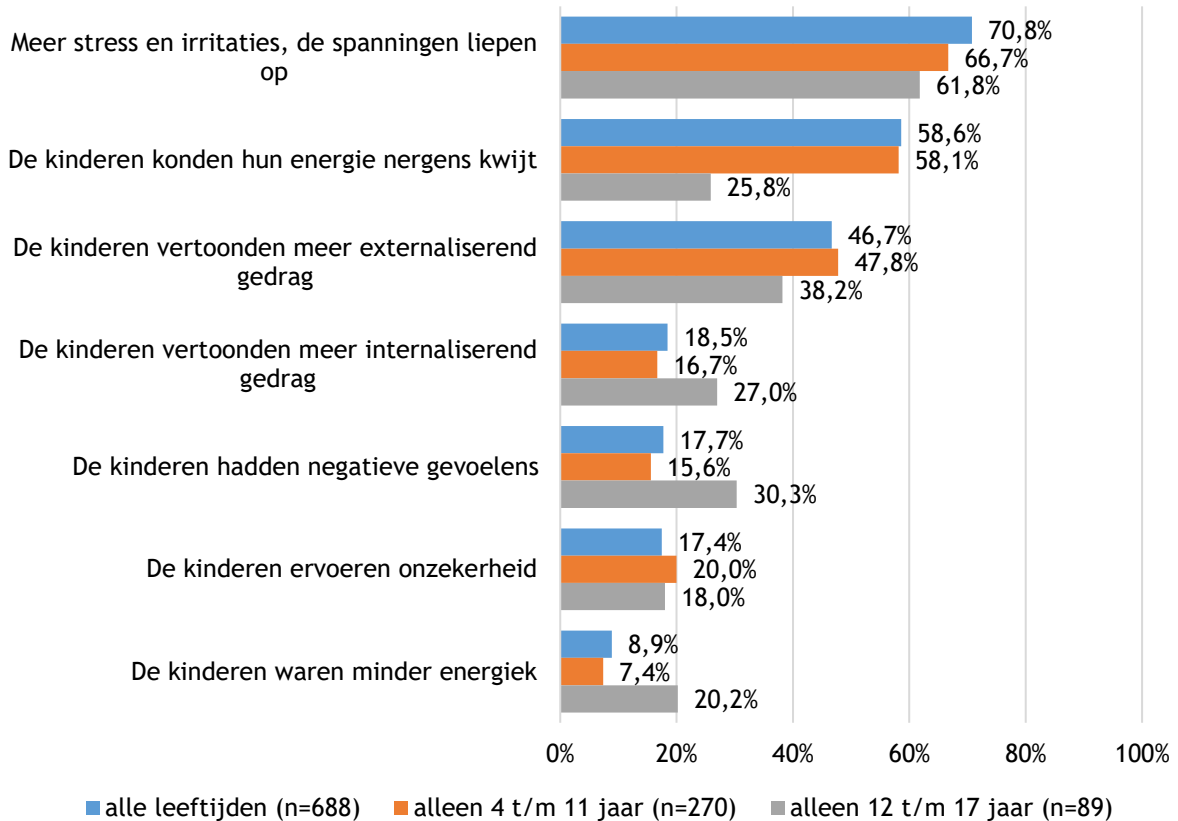
Figuur B.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun?

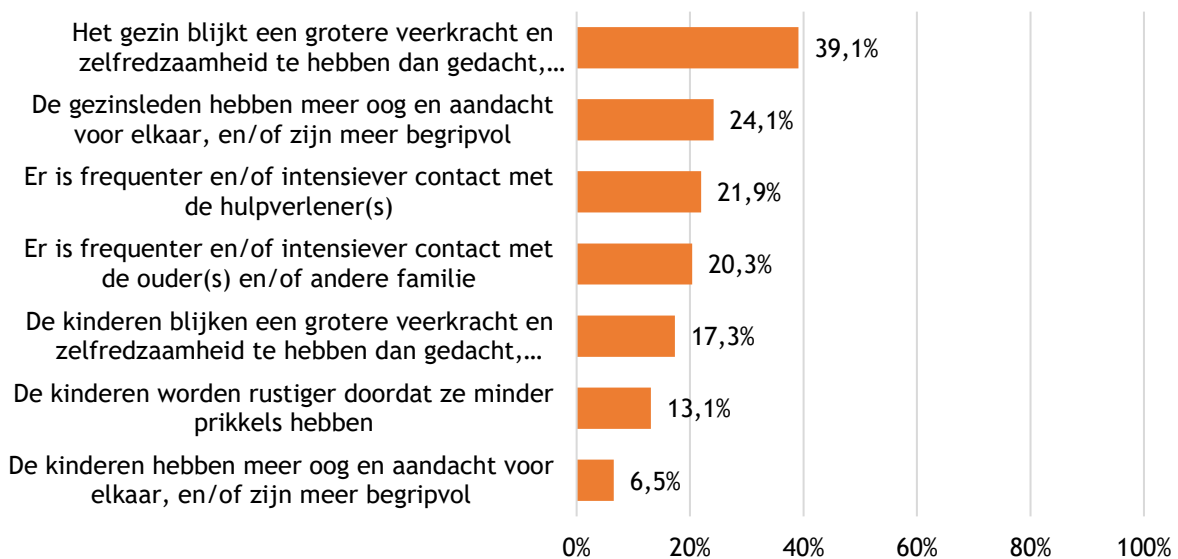
Figuur B.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs?

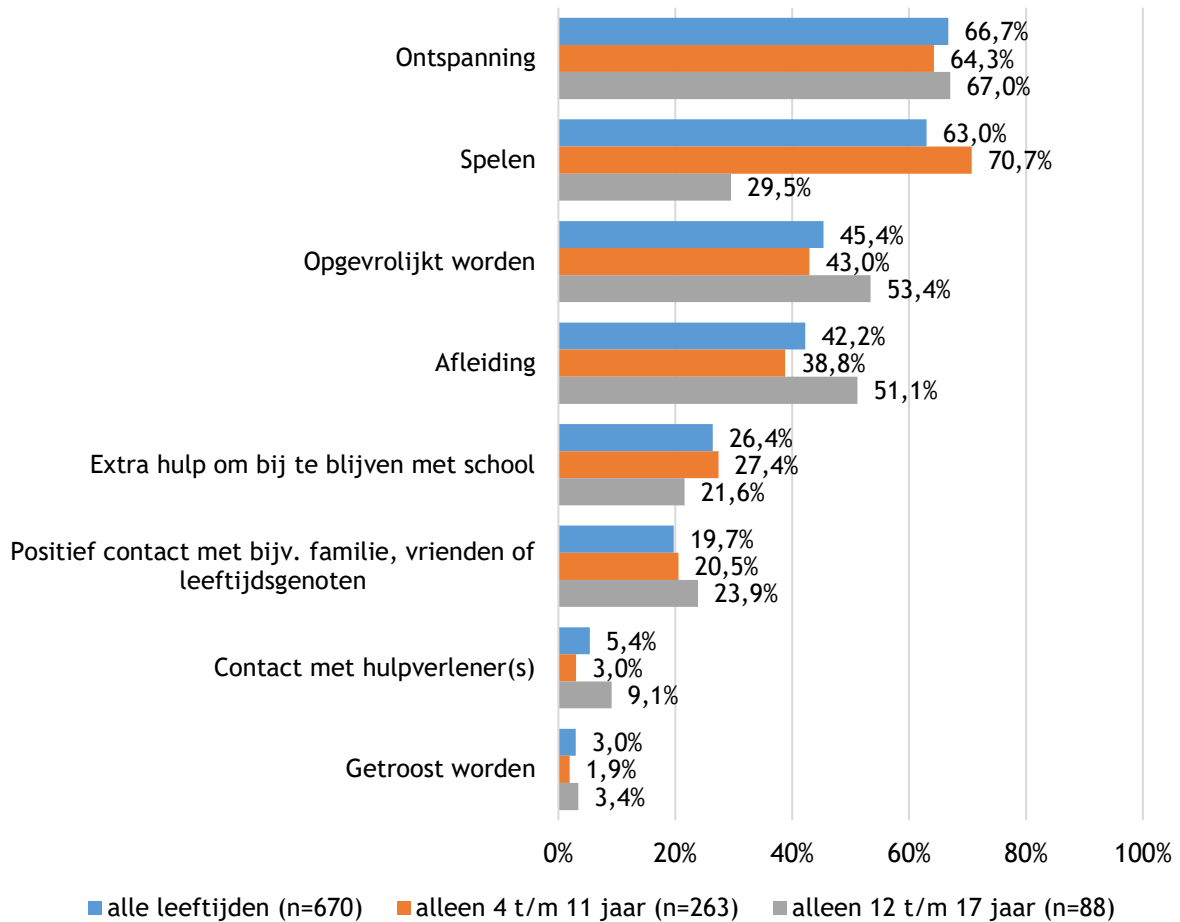
Figuur B.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress?

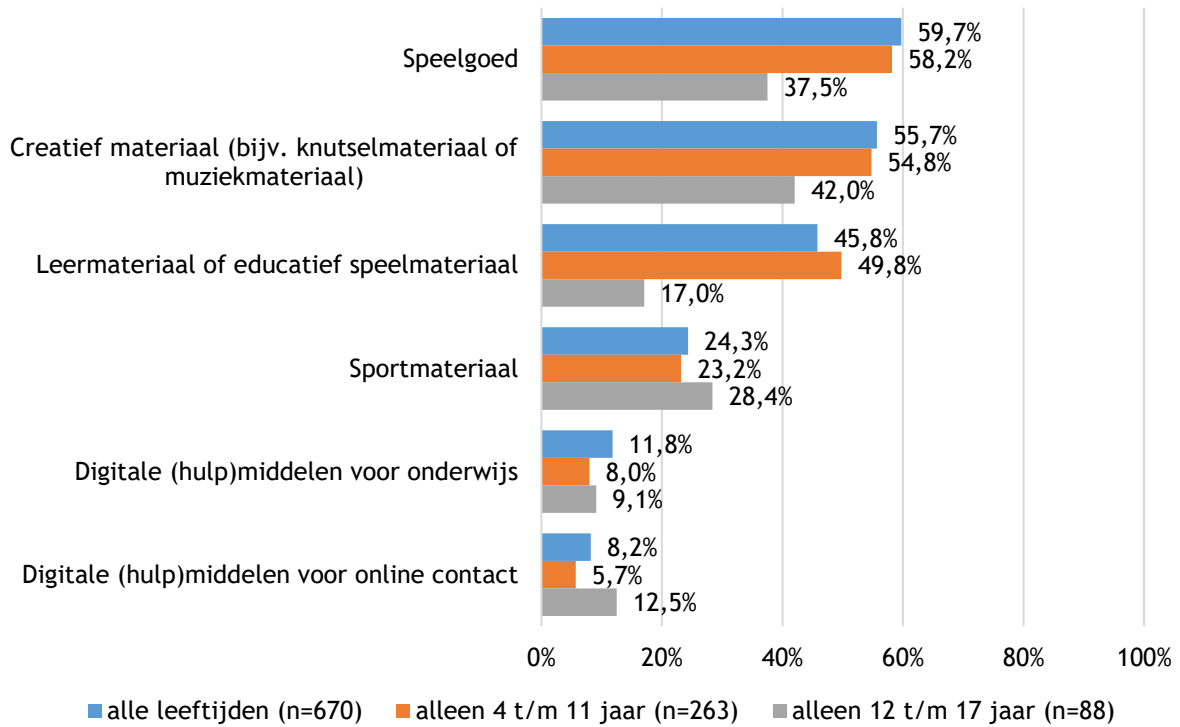
Figuur B.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=688; foutmarge 2,8%)

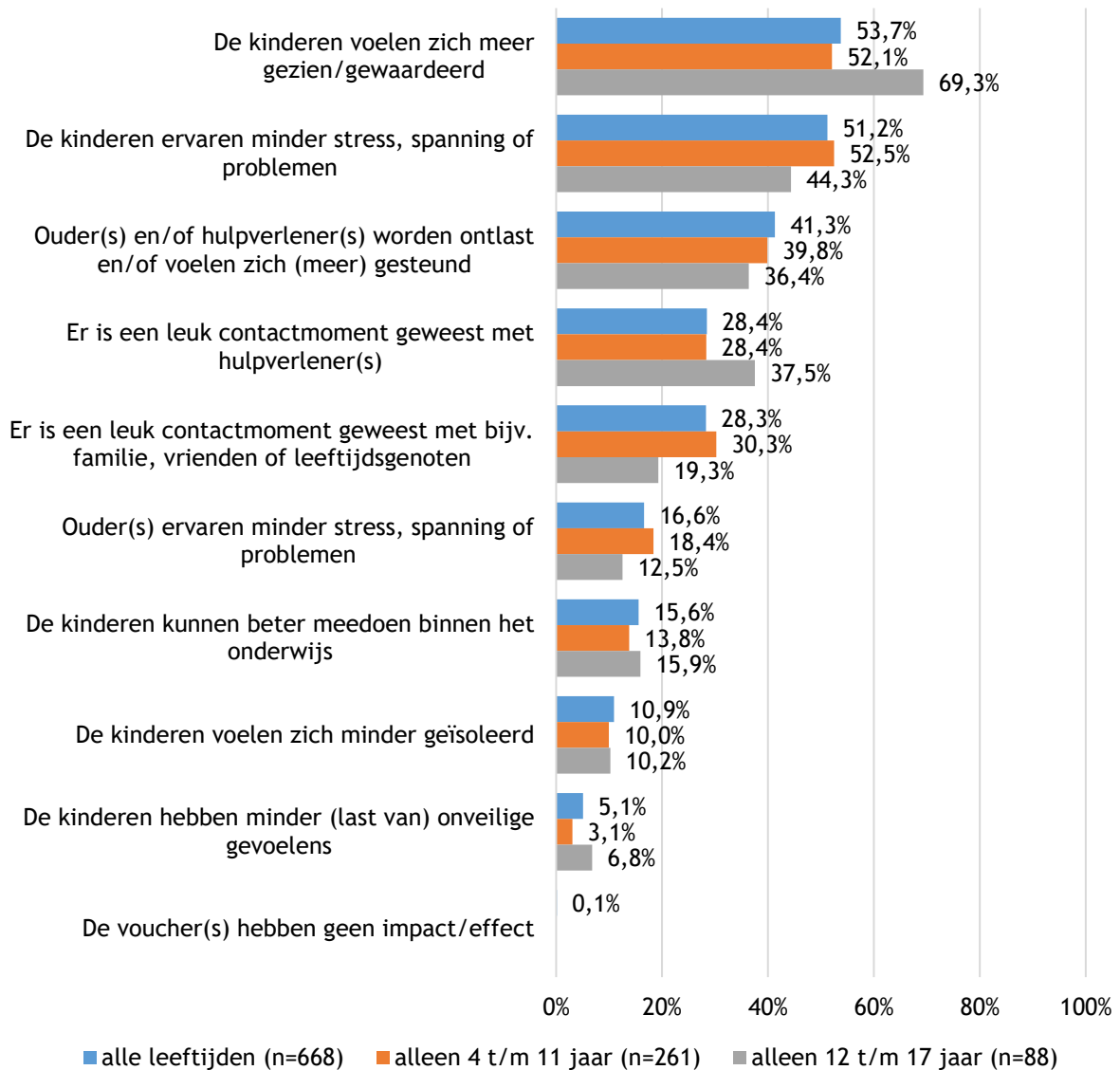
Figuur B.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvroeg?

Figuur B.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed?

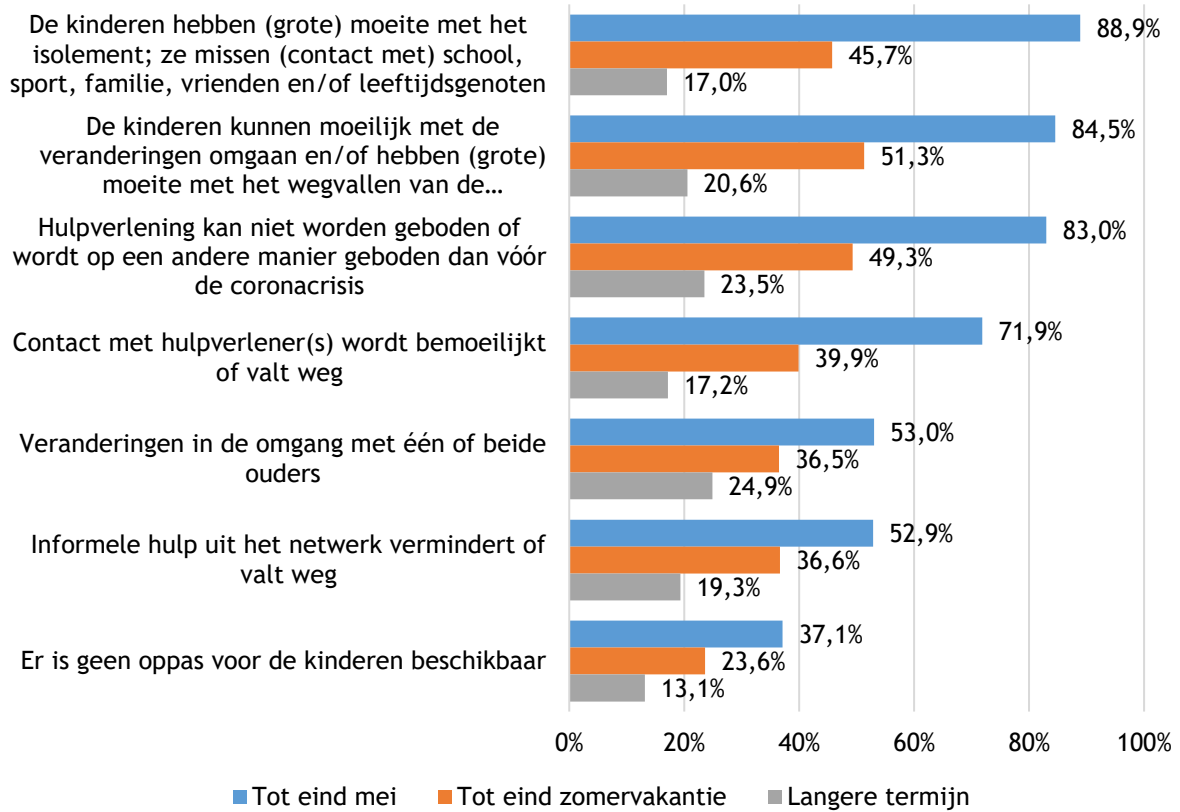

Figuur B.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen?

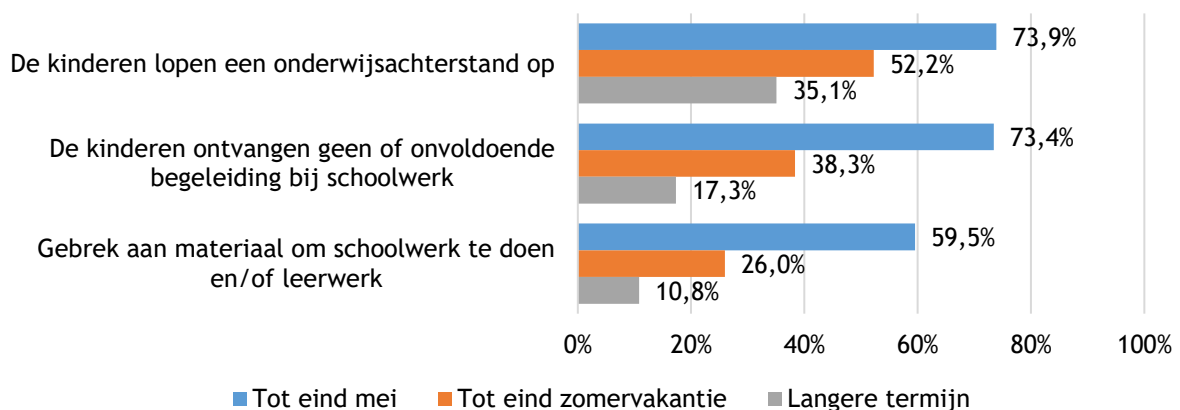

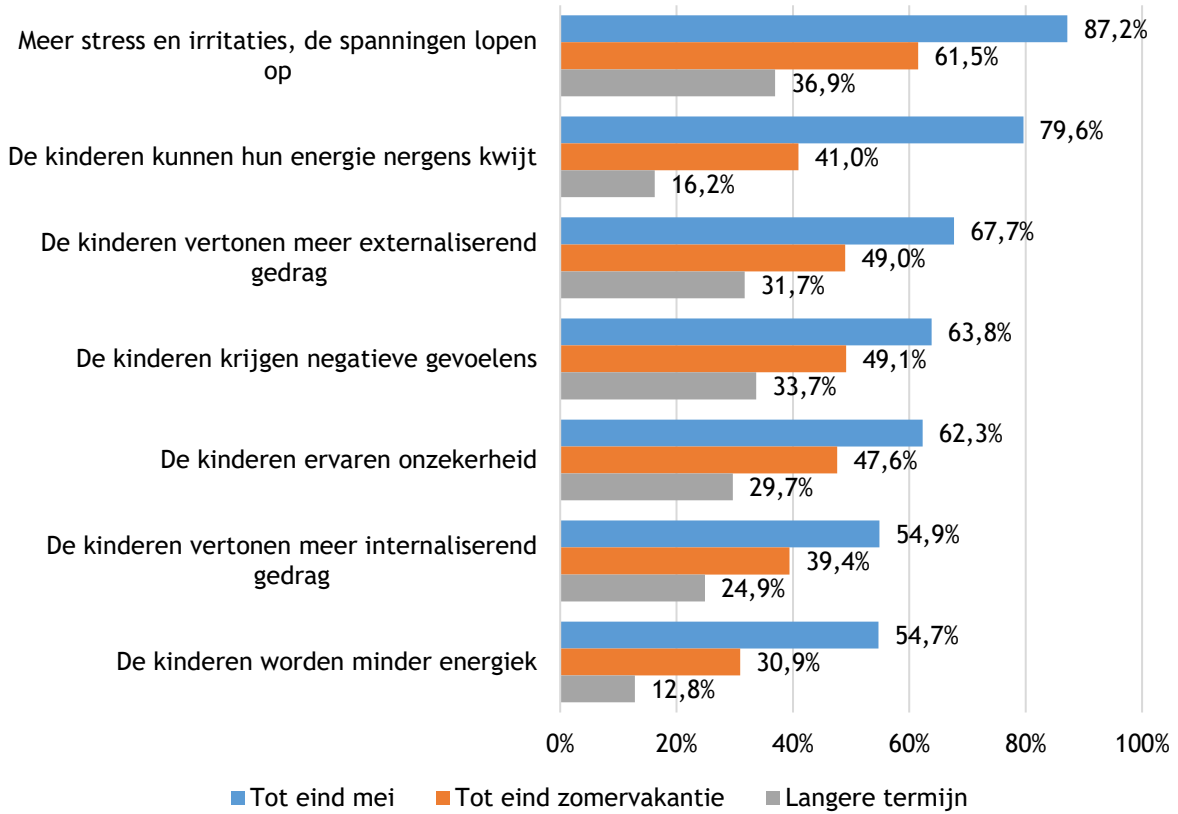
Figuur B.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=647; foutmarge 3,0%)

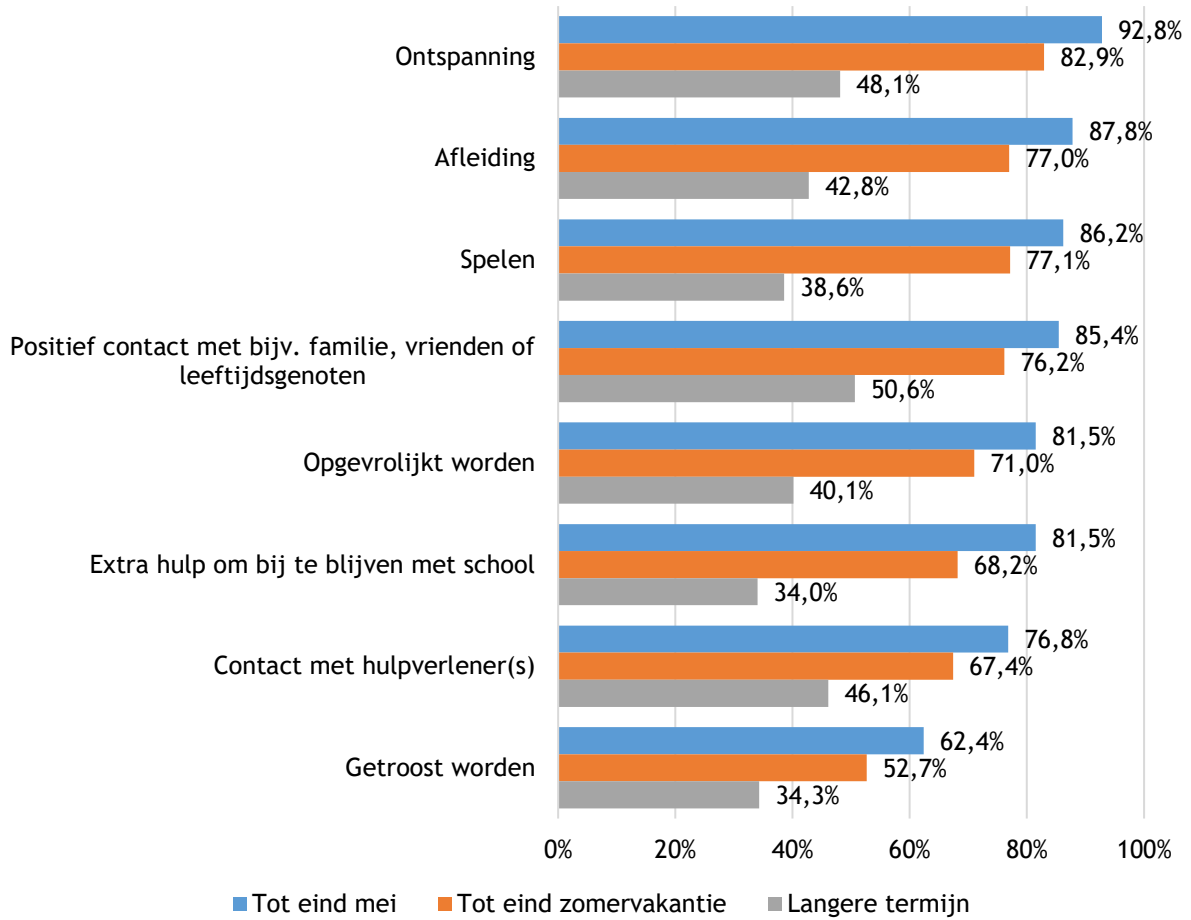
Figuur B.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=647; foutmarge 3,0%)

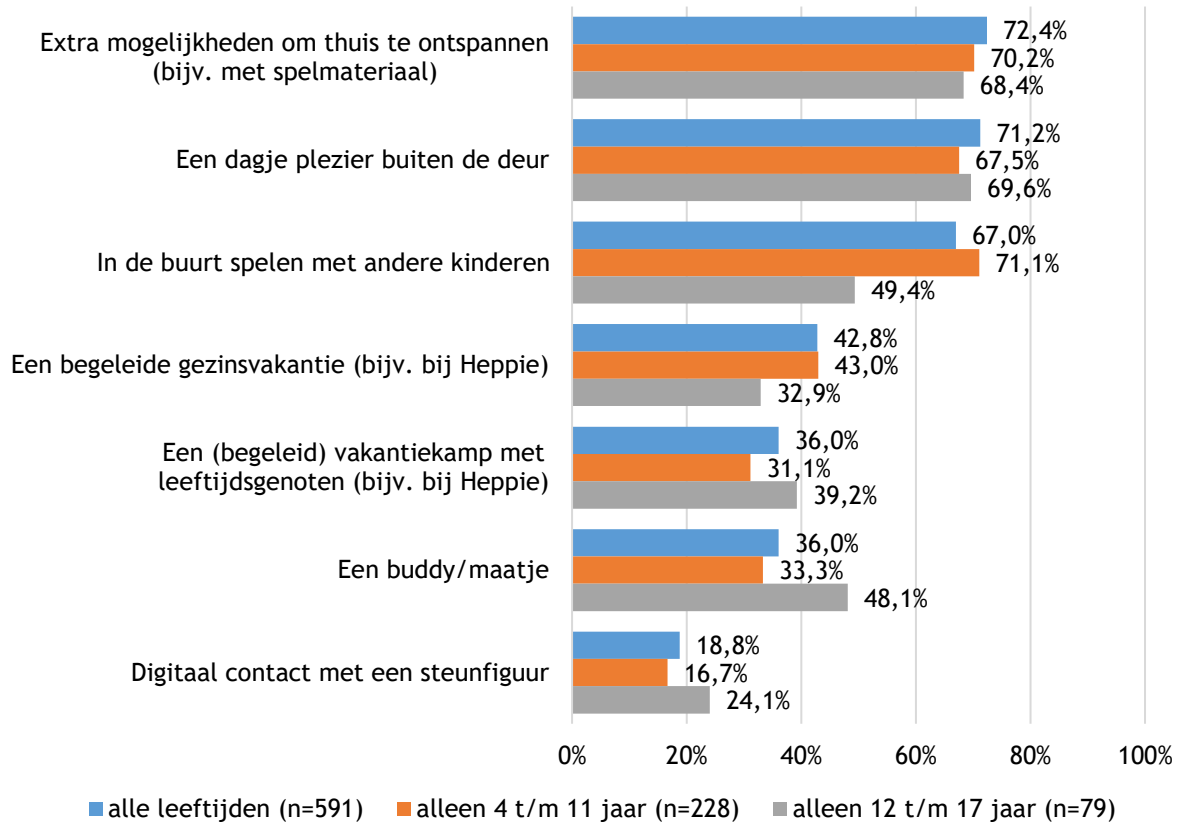
Figuur B.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=647; foutmarge 3,0%)

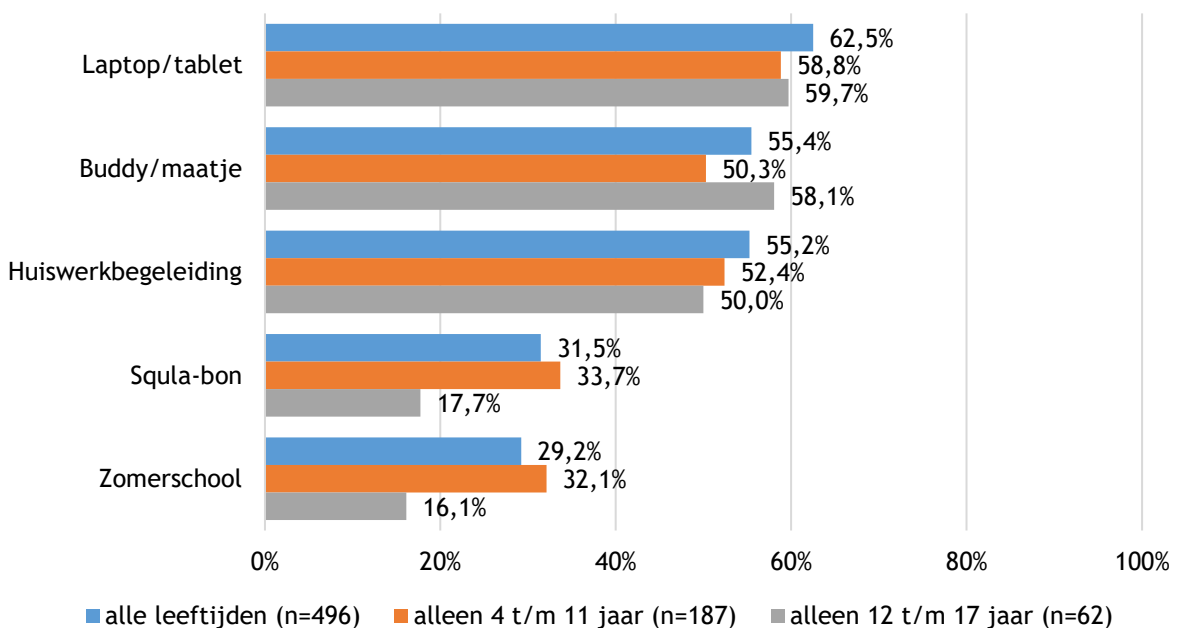
Figuur B.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=638; foutmarge 3,0%)

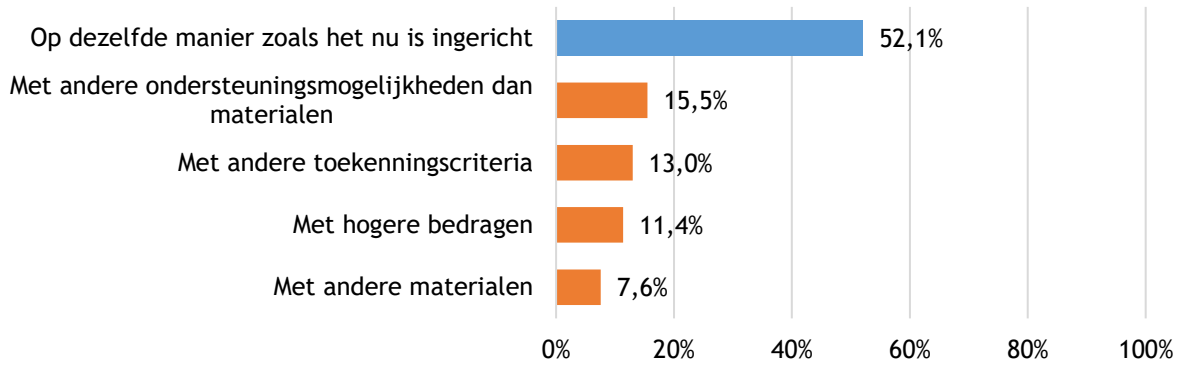
Figuur B.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte?

Figuur B.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school?

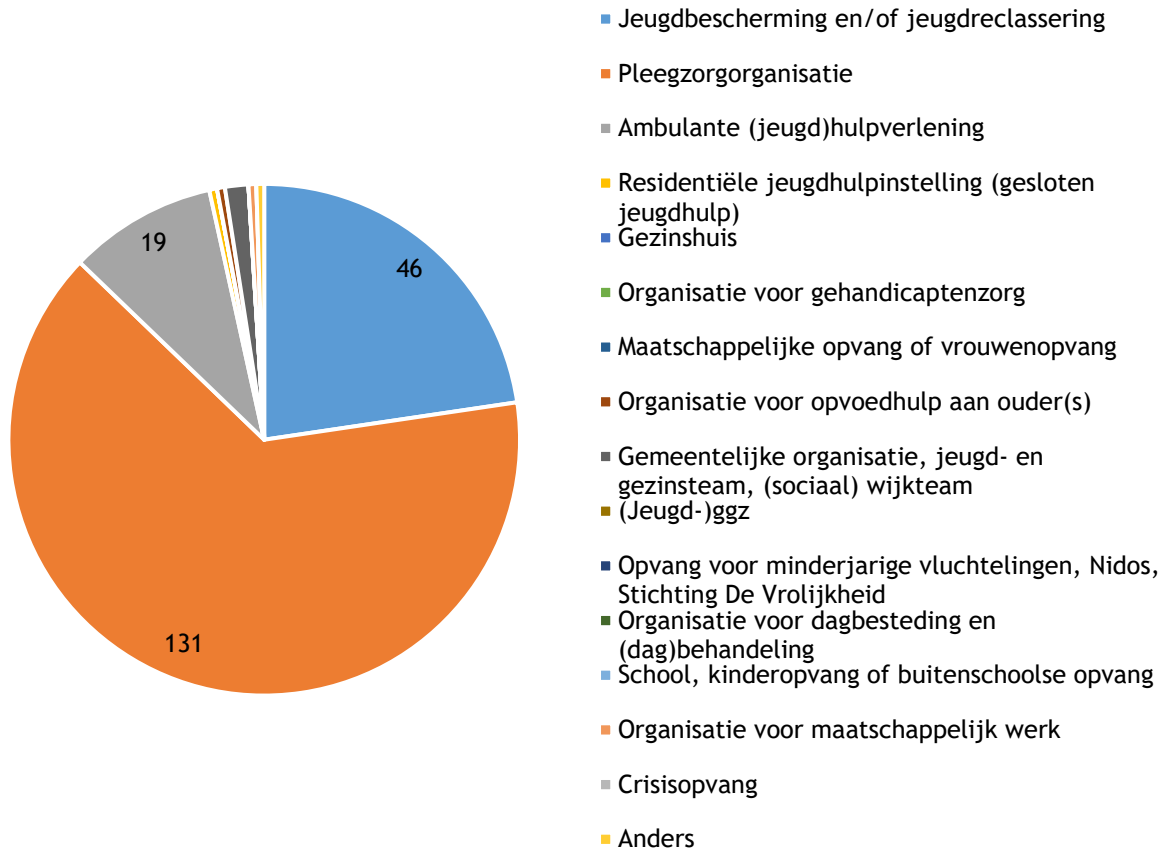

Figuur B.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=632; foutmarge 3,0%)

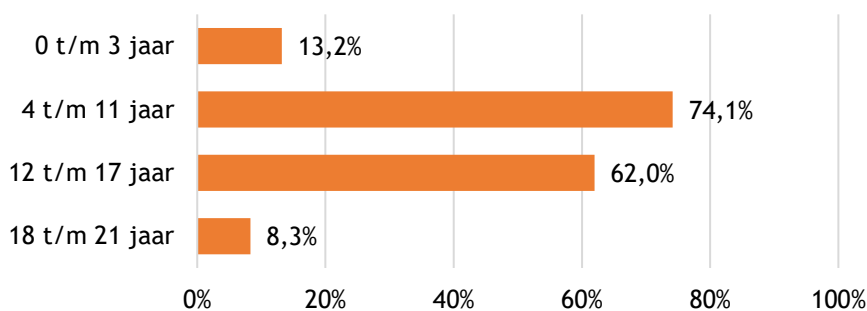

Bijlage C: Figuren groep netwerkpleeggezin

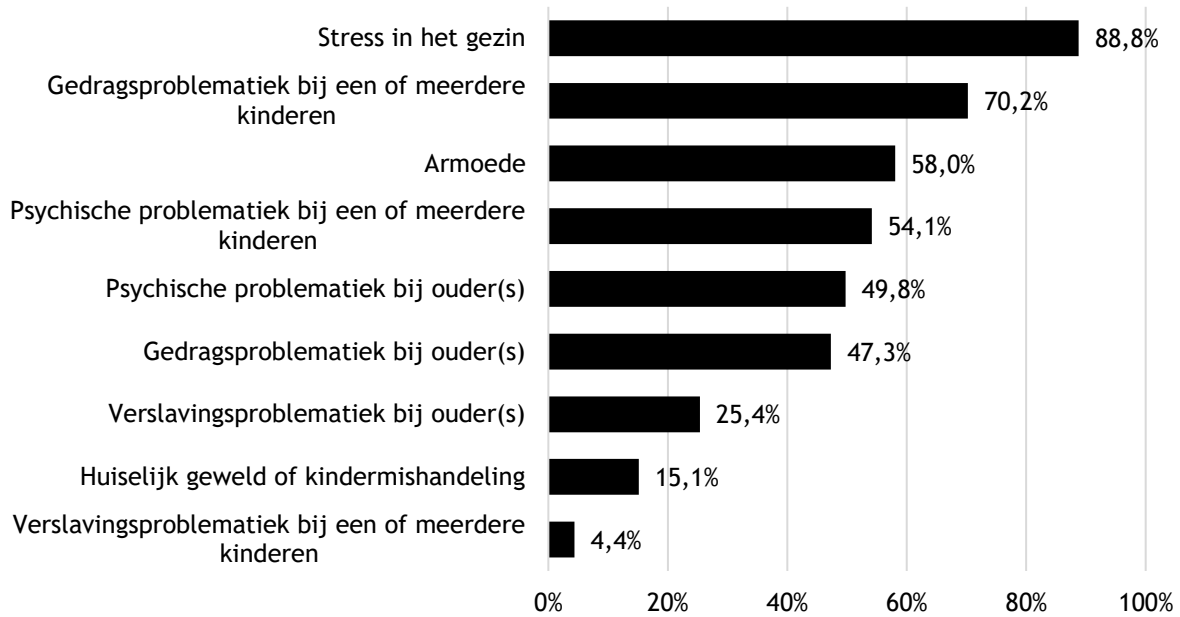
Figuur C.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=205)

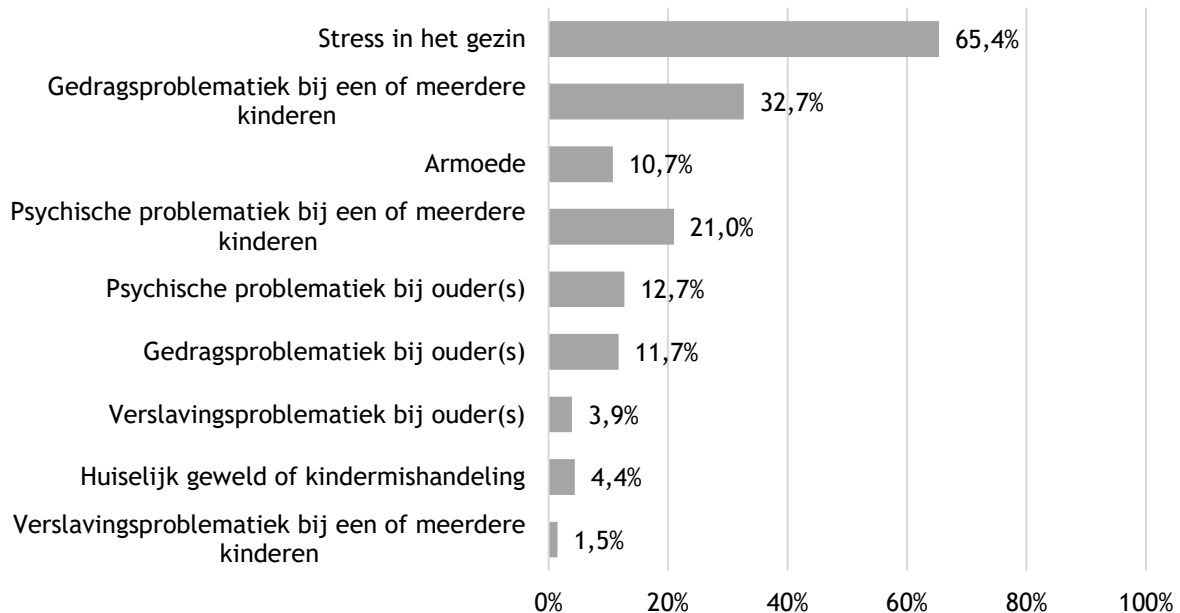
Figuur C.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=205; foutmarge 5,6%)

Figuur C.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=205; foutmarge 5,6%)

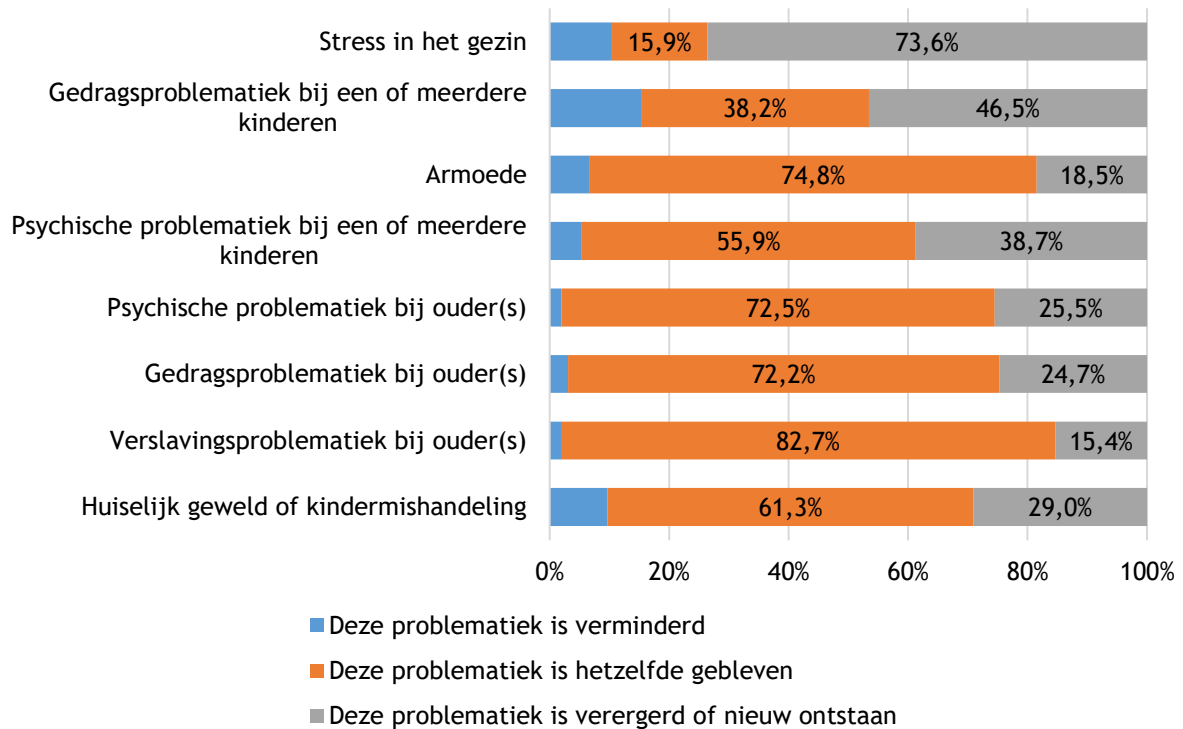

Figuur C.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=205; foutmarge 5,6%)

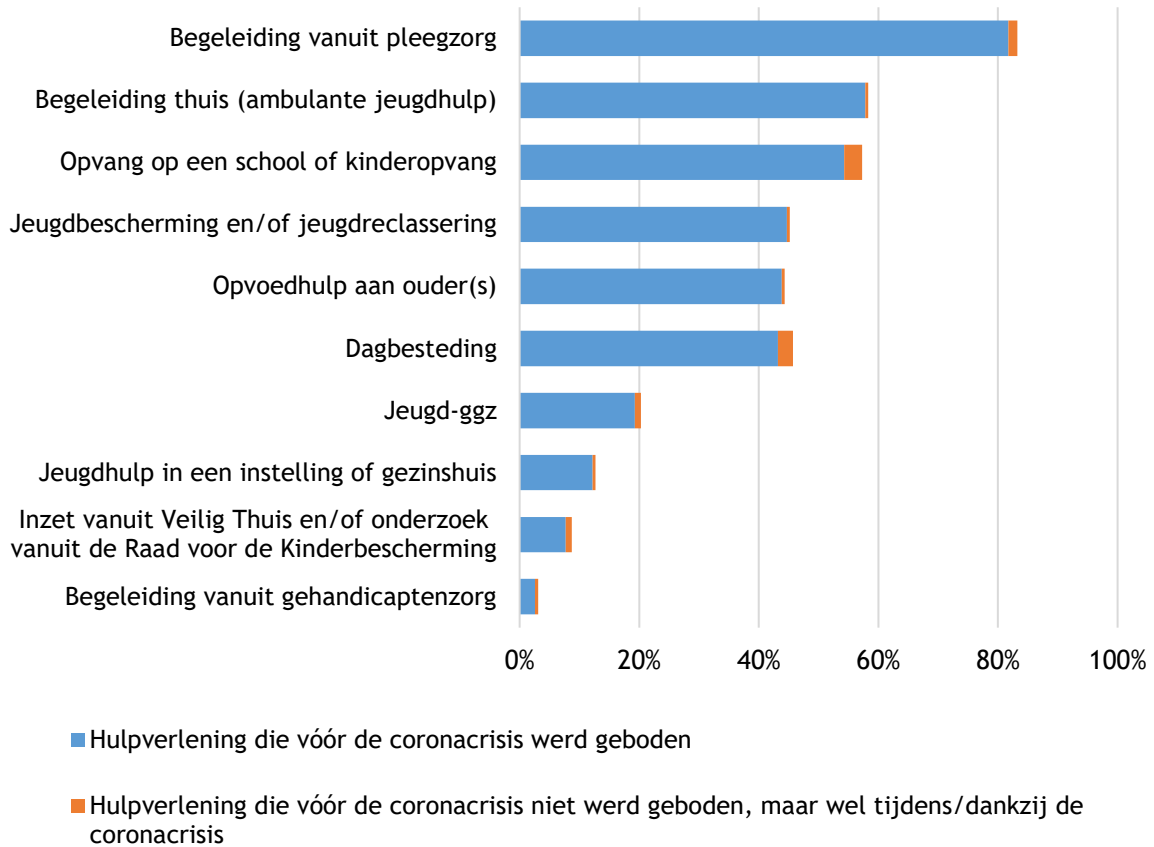

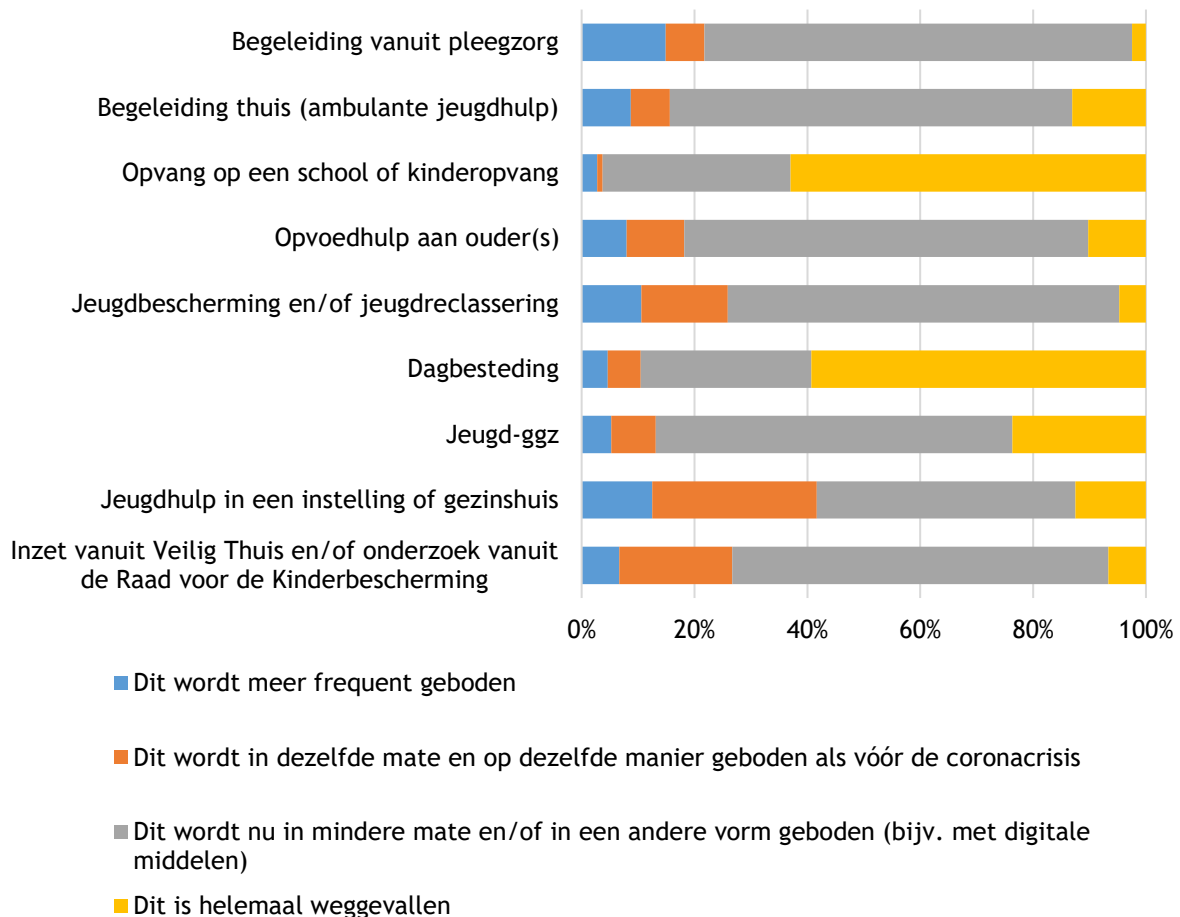
Figuur C.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

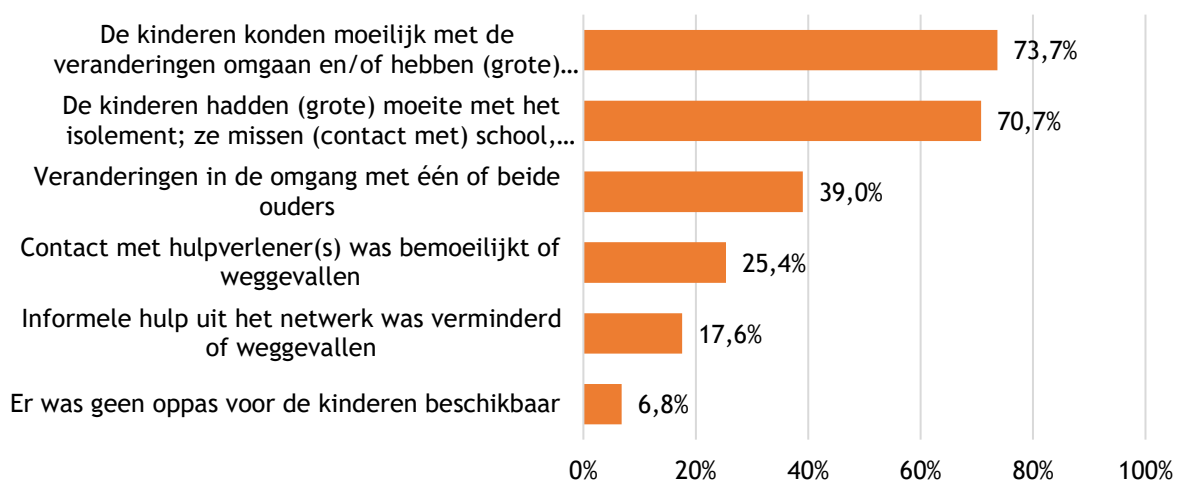
Figuur C.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=199; foutmarge 5,7%)

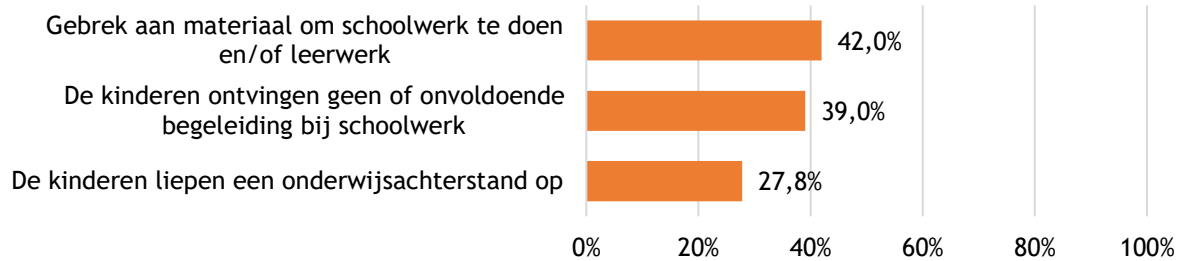
Figuur C.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

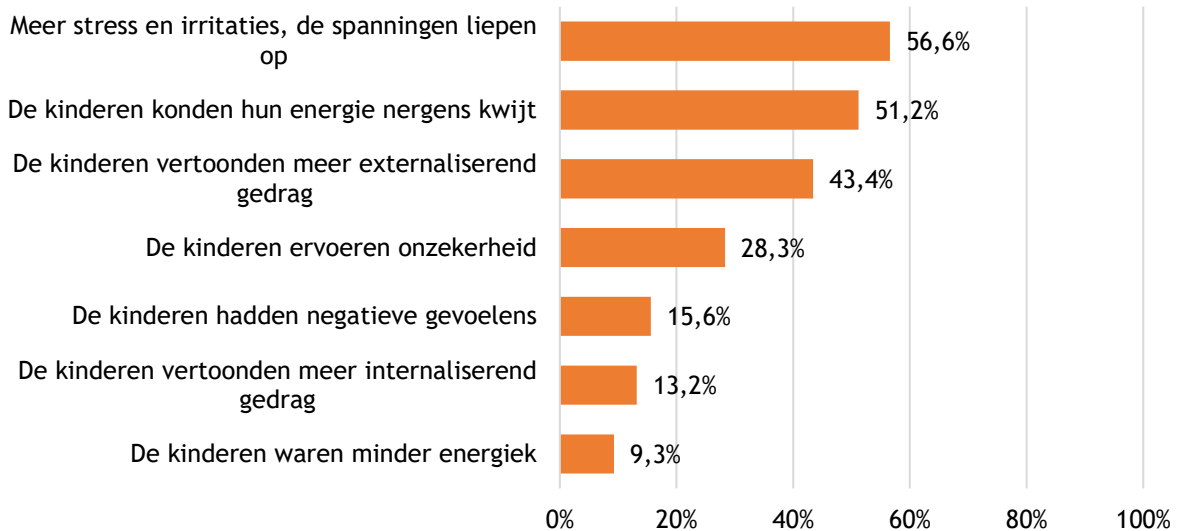
Figuur C.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvalen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=205; foutmarge 5,6%)

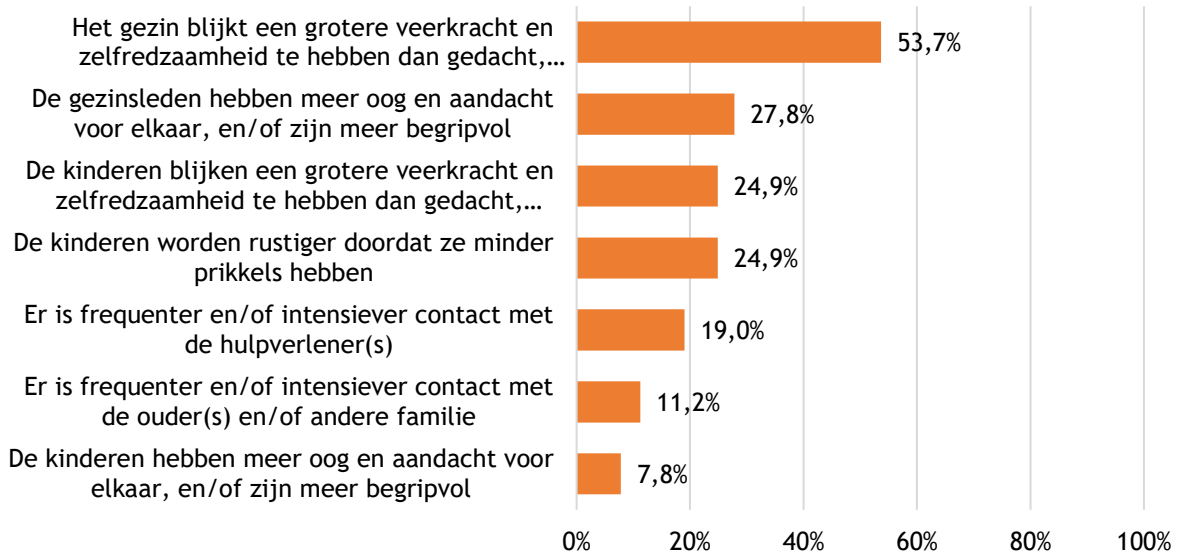
Figuur C.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs? (n=205; foutmarge 5,6%)

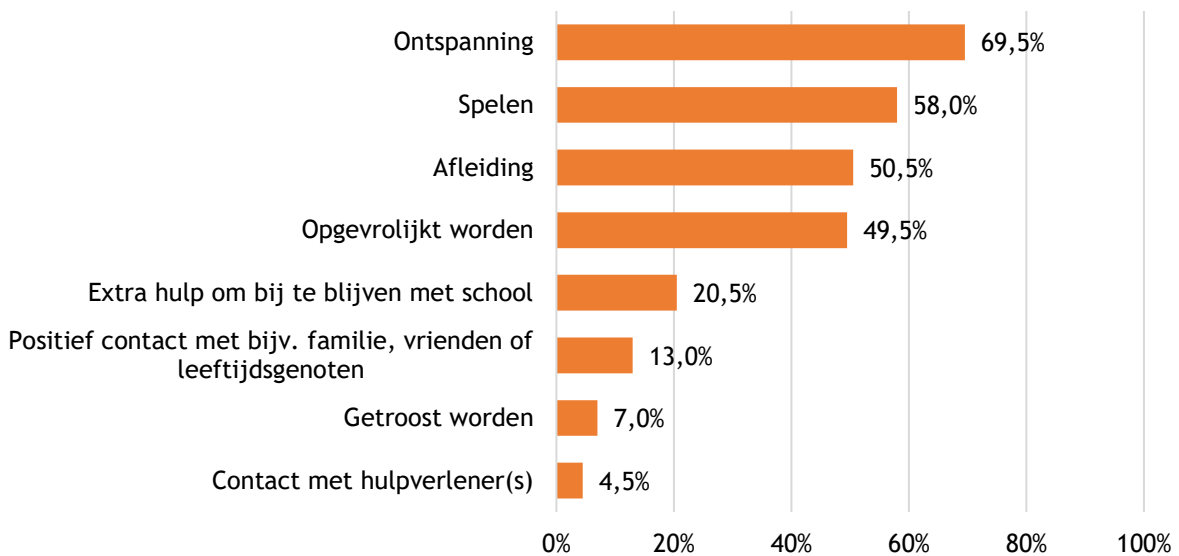
Figuur C.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress? (n=205; foutmarge 5,6%)

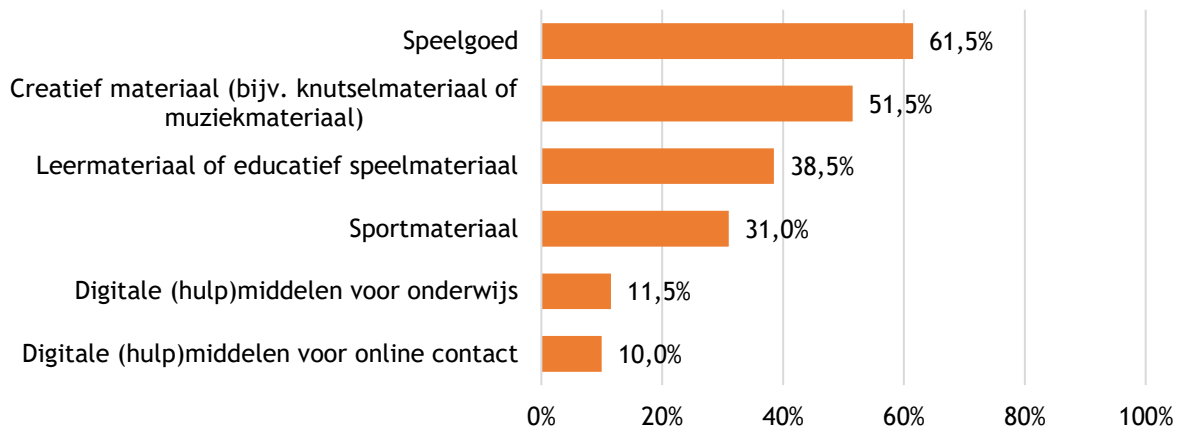
Figuur C.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=205; foutmarge 5,6%)

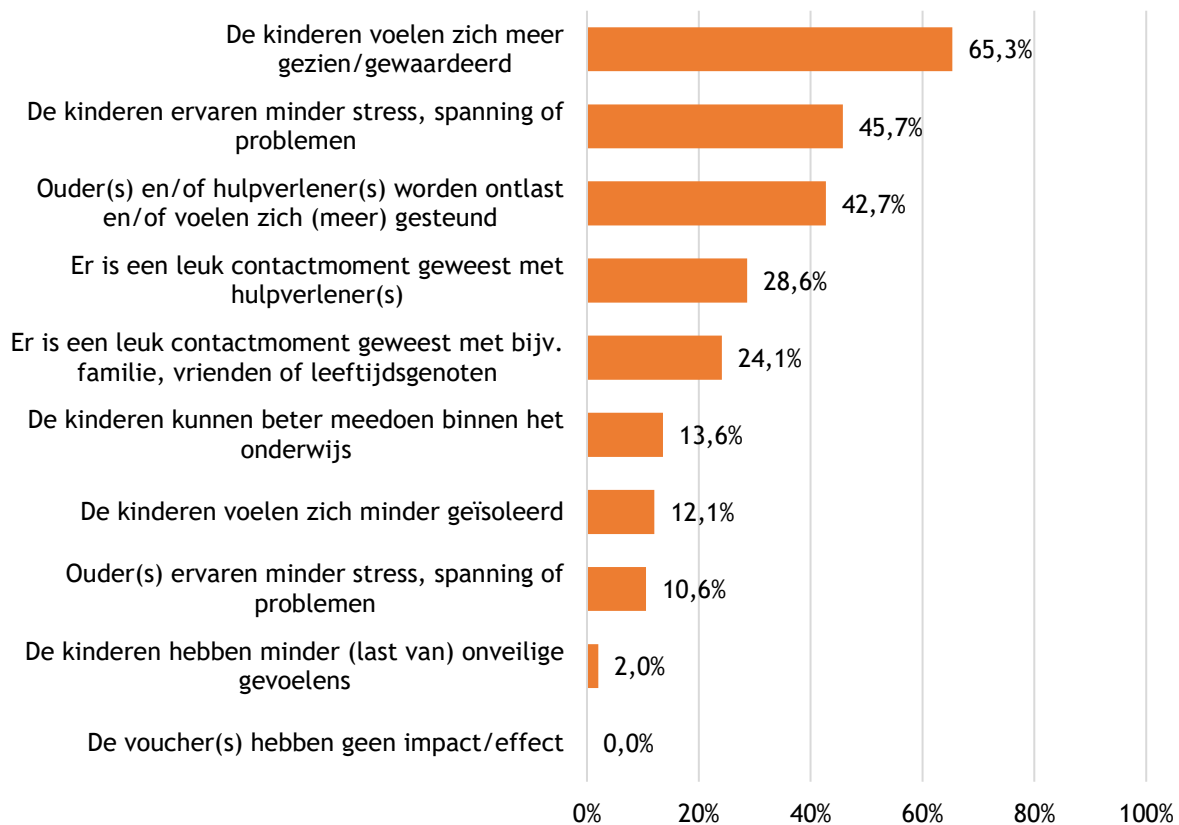
Figuur C.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvraag? (n=200; foutmarge 5,7%)

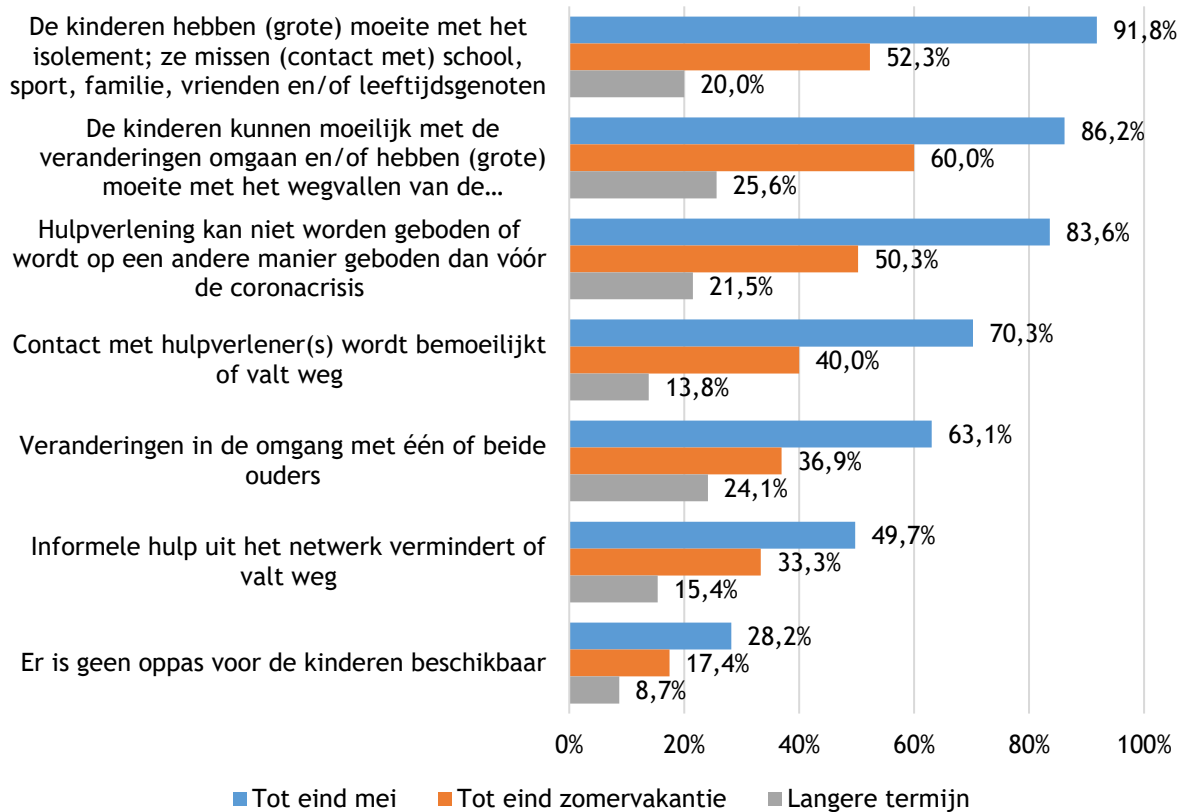
Figuur C.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed? (n=200; foutmarge 5,7%)

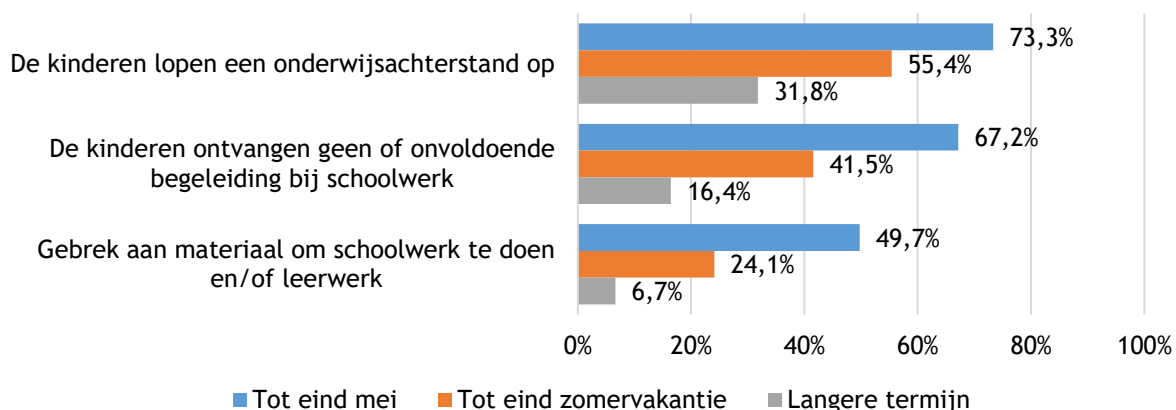
Figuur C.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen? (n=199; foutmarge 5,7%)

Figuur C.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=195; foutmarge 5,8%)

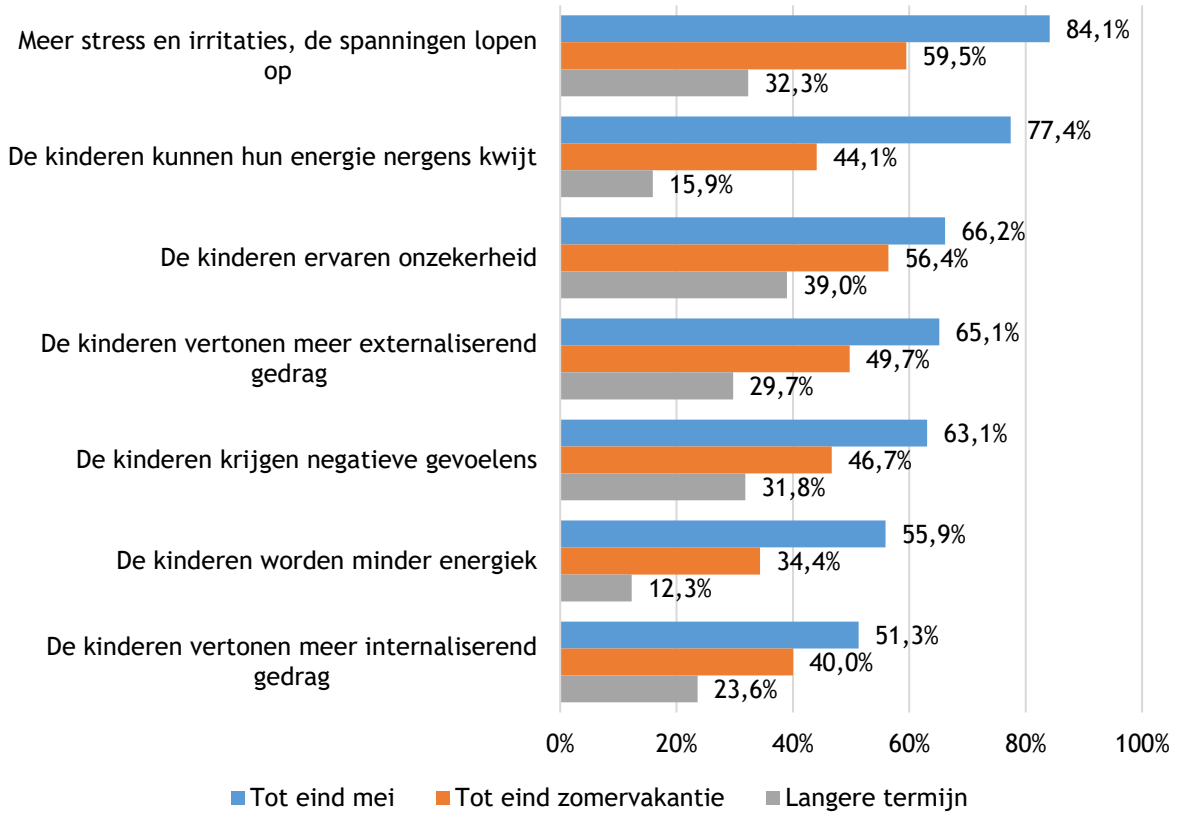

Figuur C.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=195; foutmarge 5,8%)

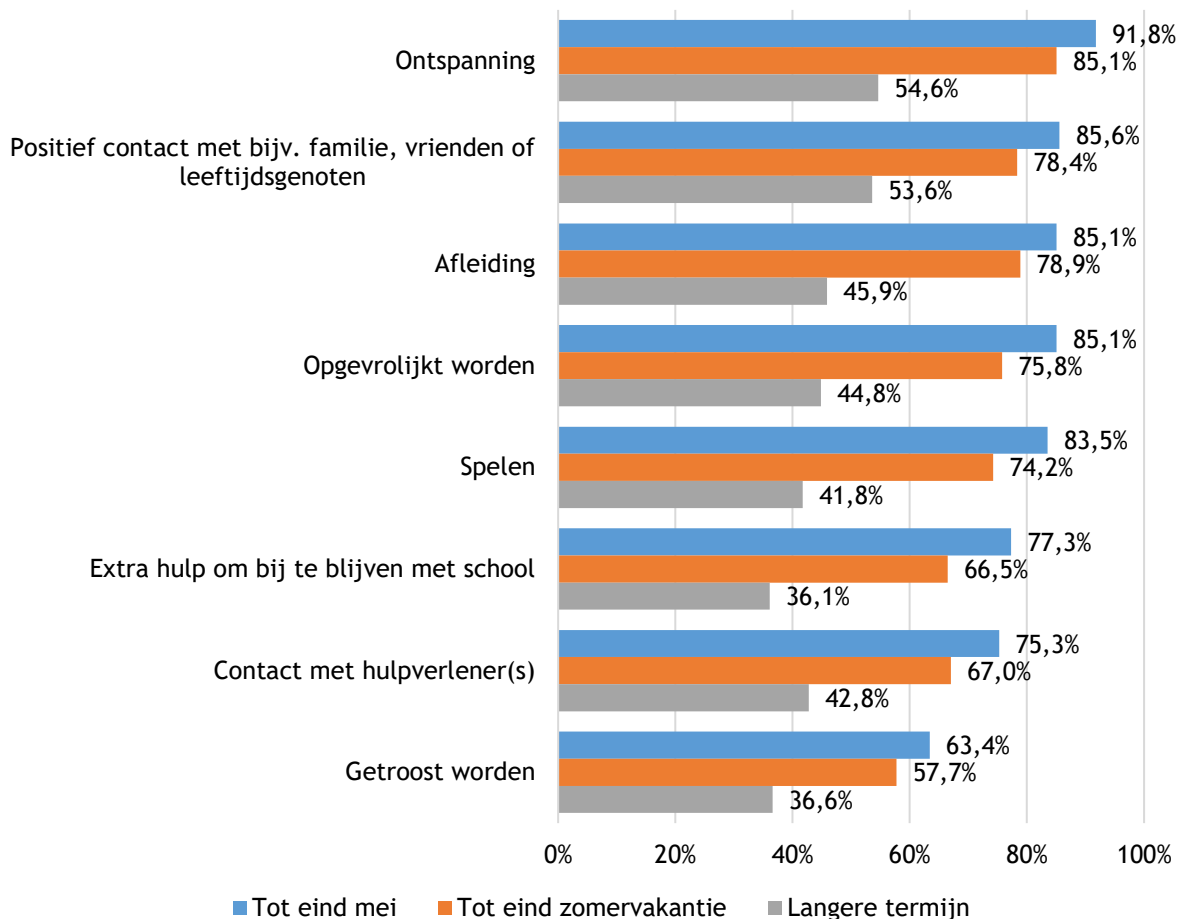

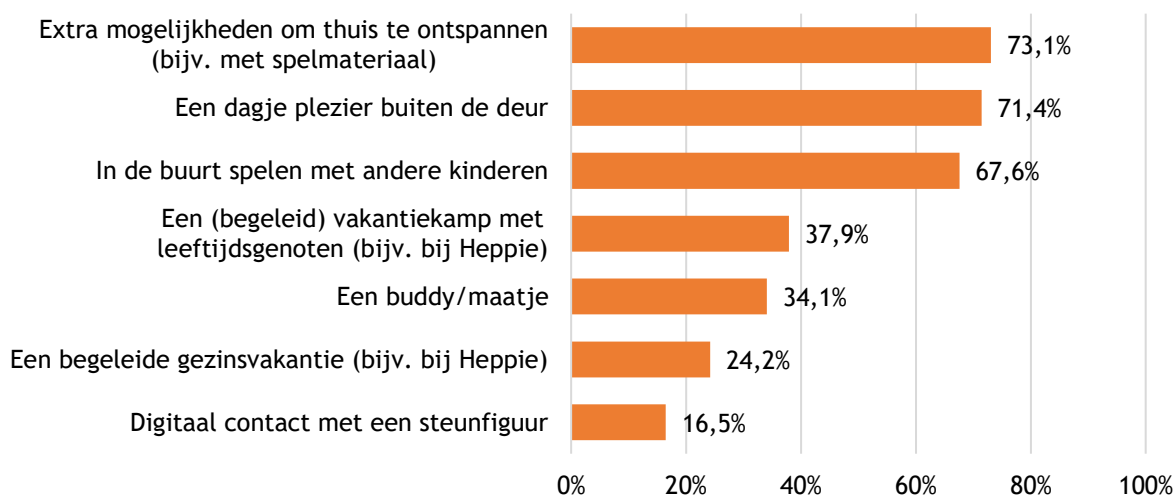
Figuur C.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=195; foutmarge 5,8%)

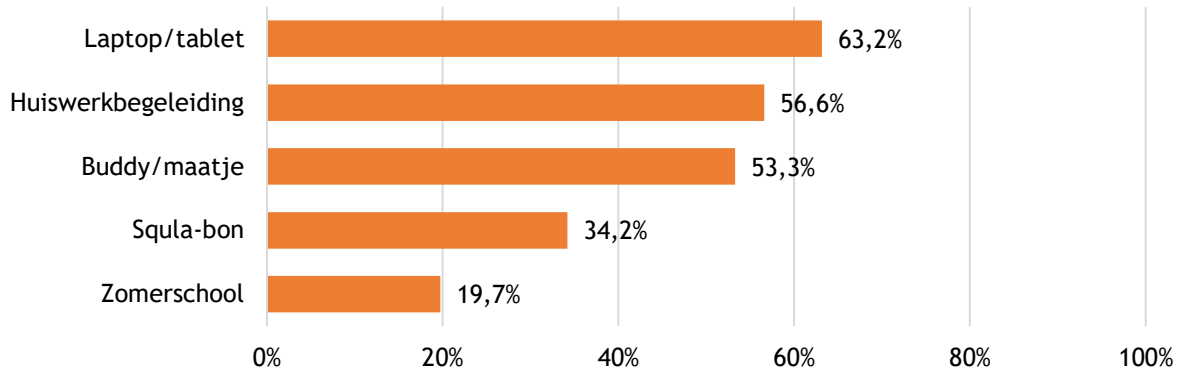
Figuur C.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=194; foutmarge 5,8%)

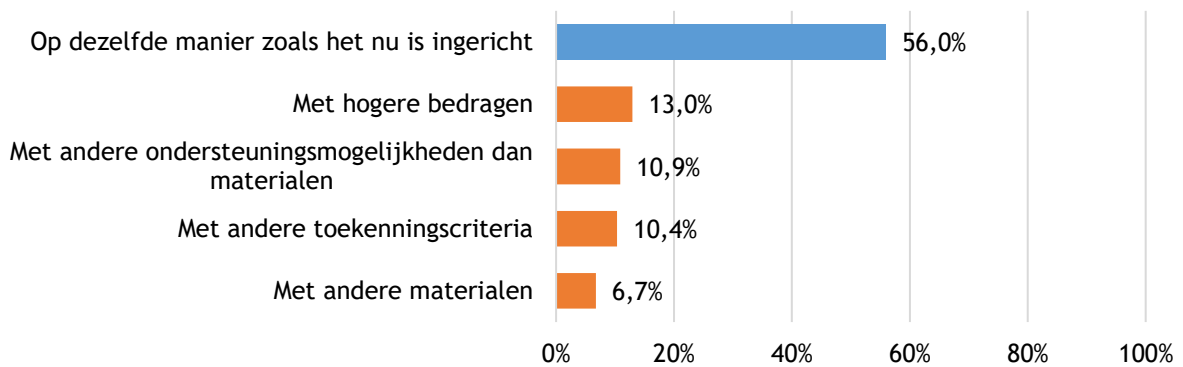
Figuur C.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte? (n=182)

Figuur C.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school? (n=152)

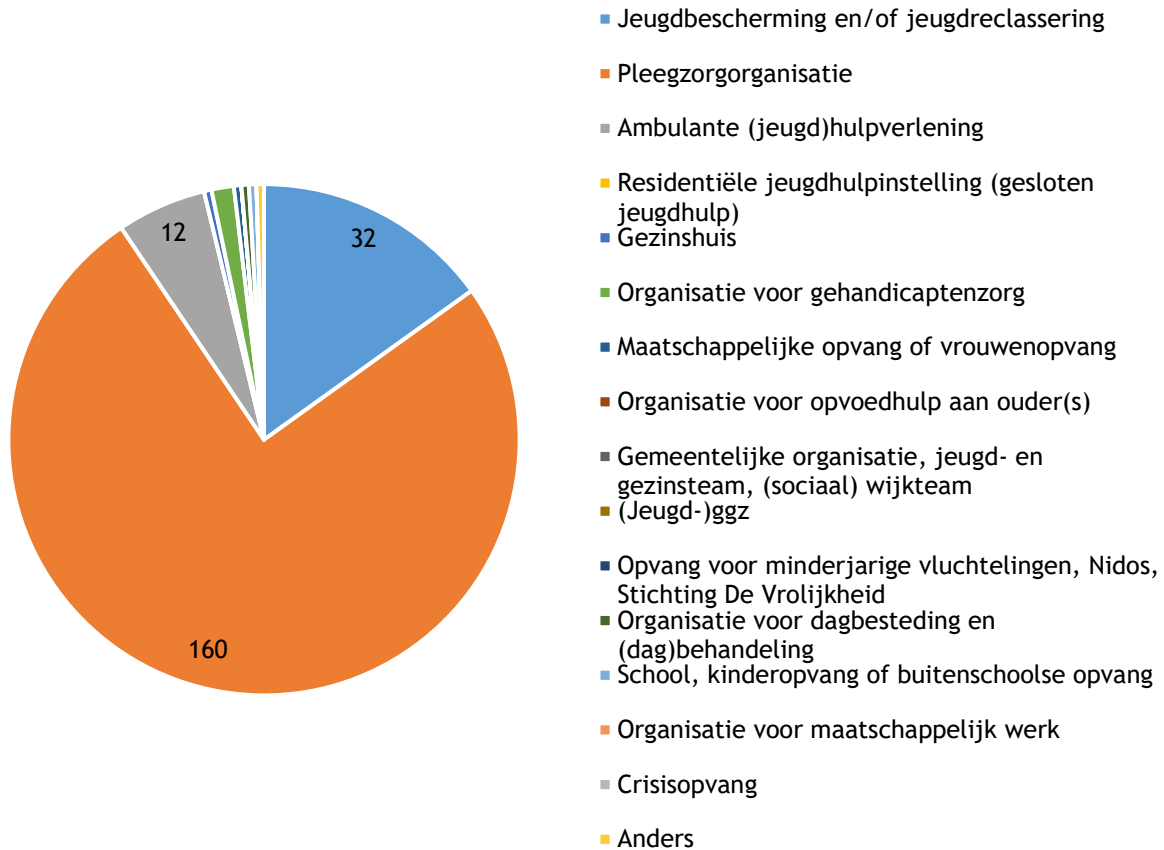

Figuur C.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=193; foutmarge 5,8%)

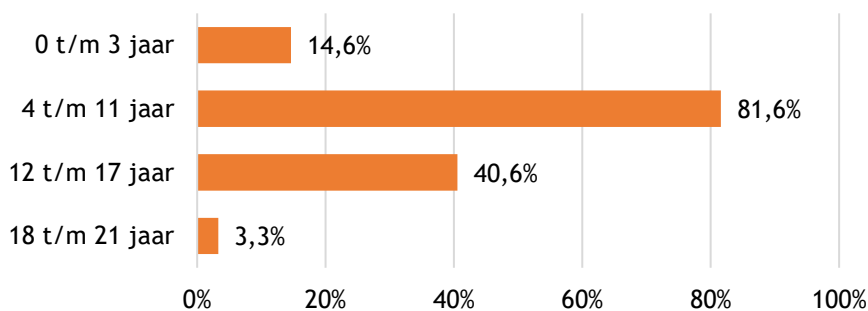

Bijlage D: Figuren groep bestandspleeggezin

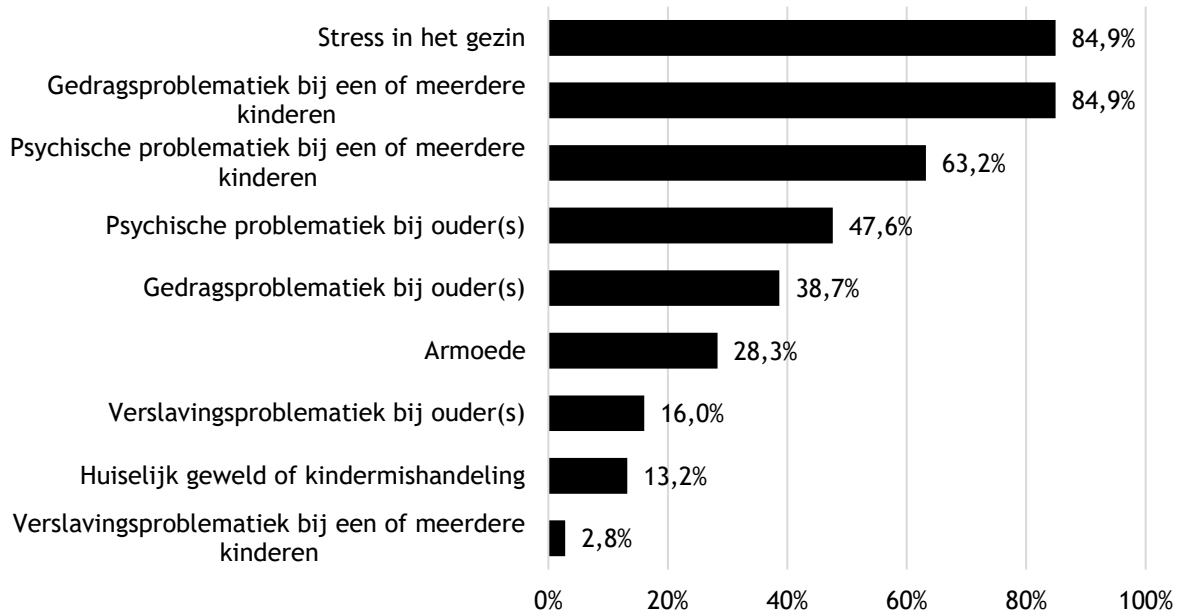
Figuur D.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=212)

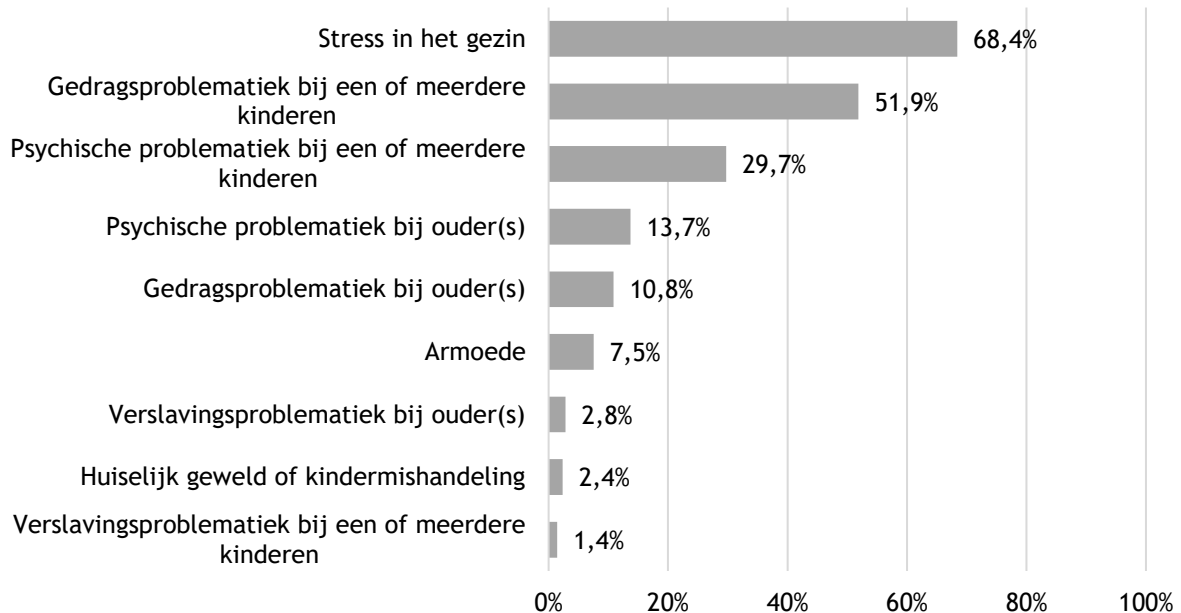
Figuur D.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=212; foutmarge 5,5%)

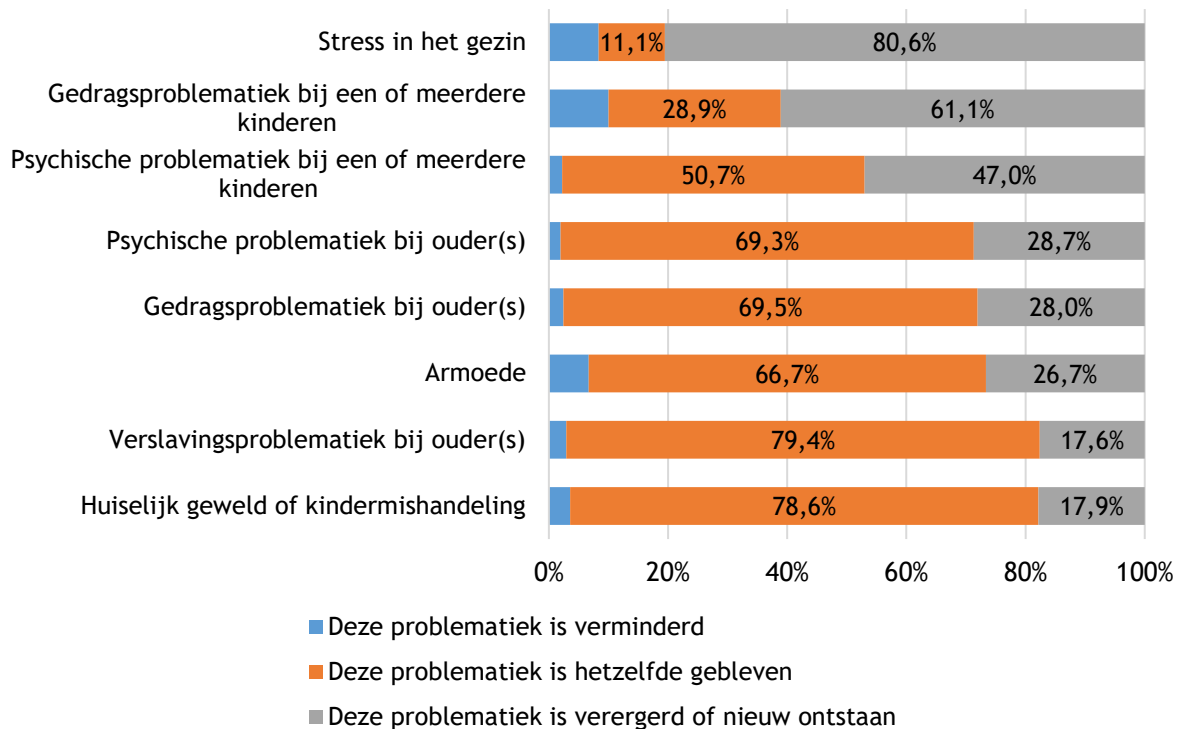
Figuur D.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=212; foutmarge 5,5%)

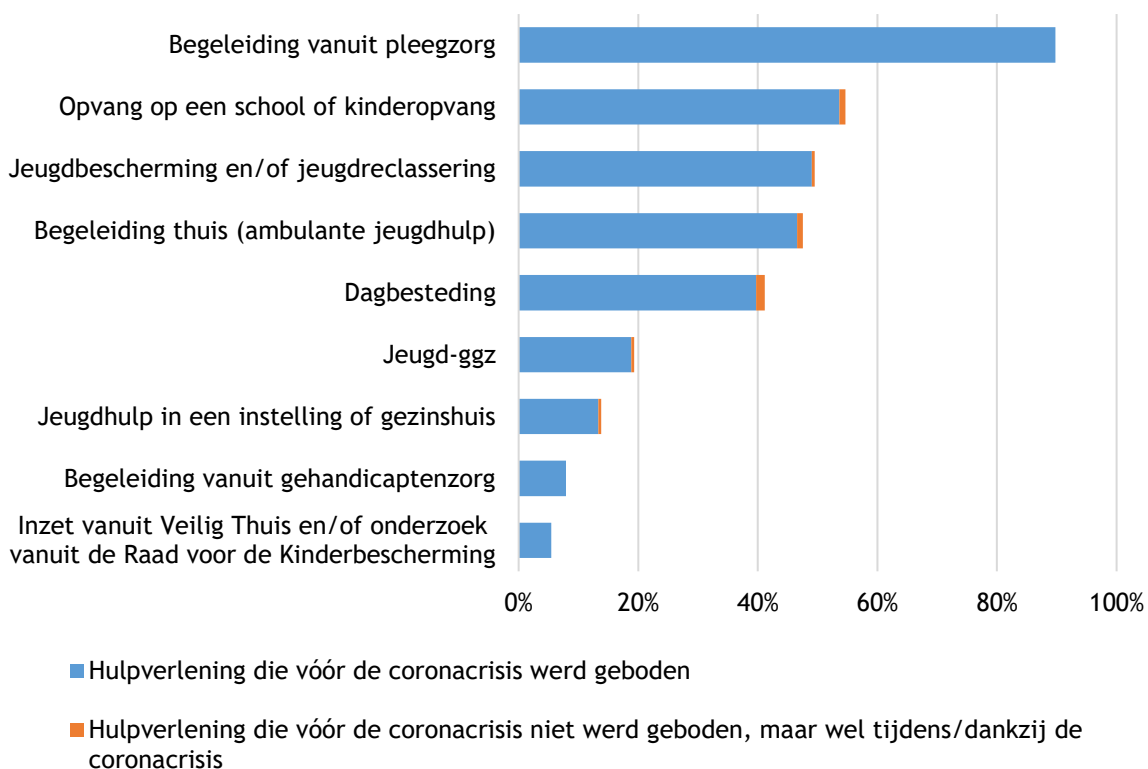
Figuur D.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=212; foutmarge 5,5%)

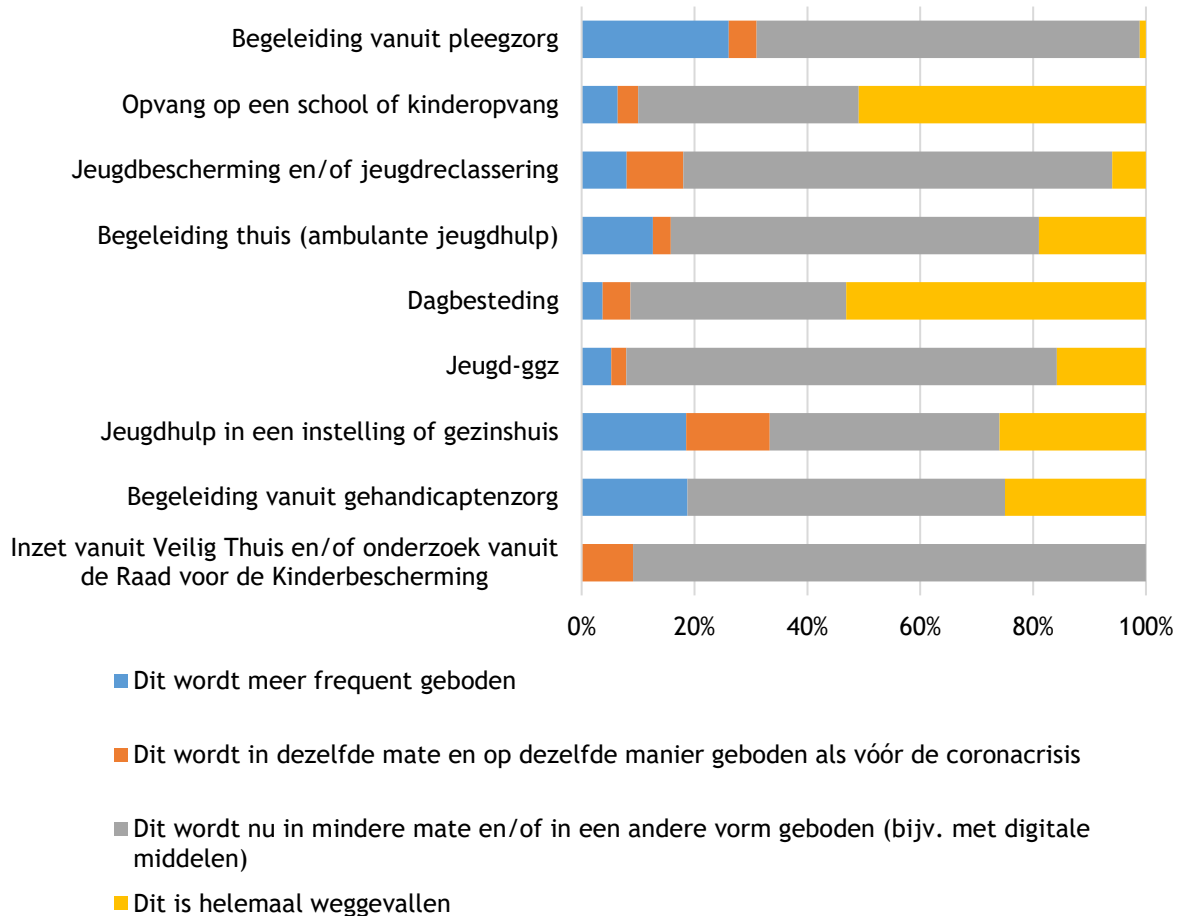
Figuur D.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

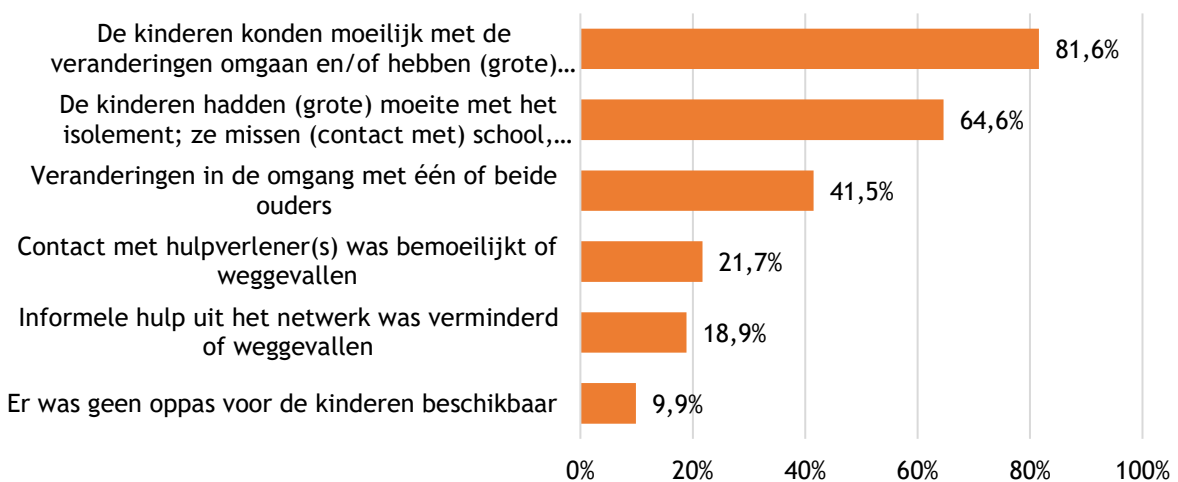
Figuur D.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=205; foutmarge 5,6%)

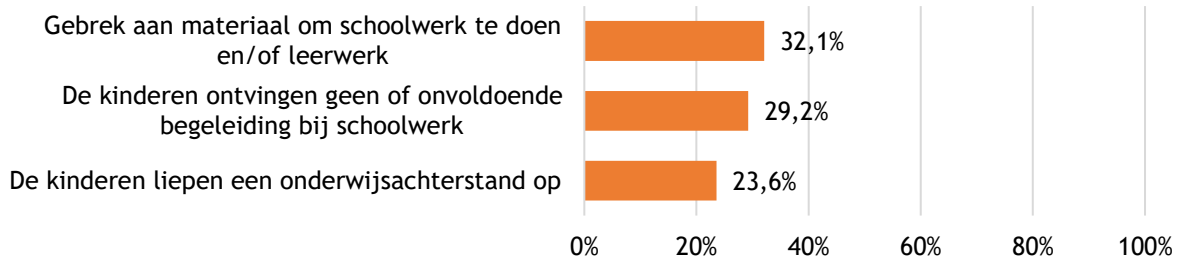
Figuur D.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

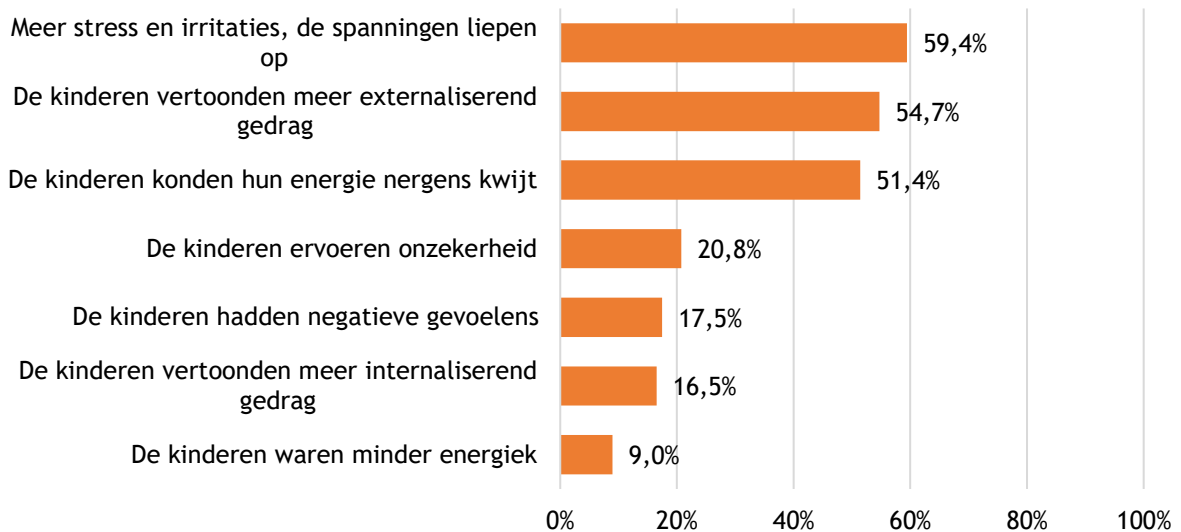
Figuur D.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=212; foutmarge 5,5%)

Figuur D.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs? (n=212; foutmarge 5,5%)

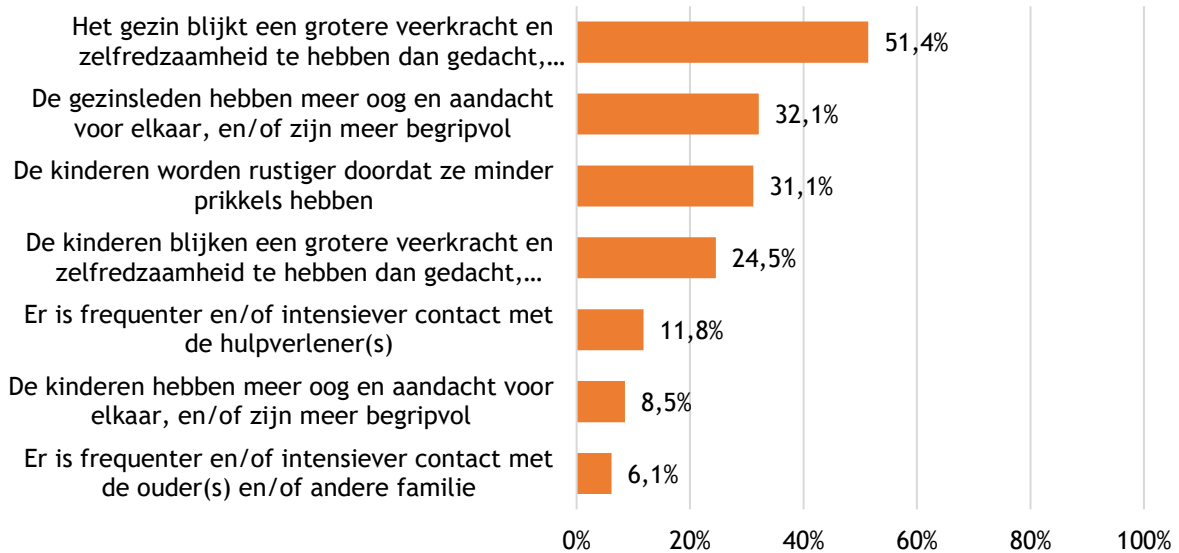

Figuur D.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress? (n=212; foutmarge 5,5%)

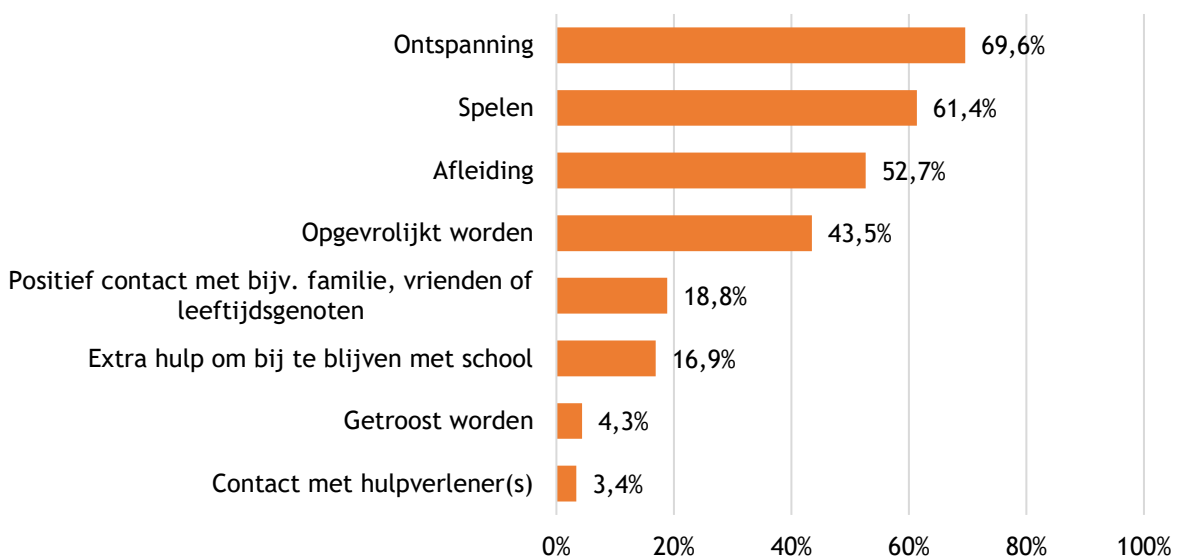

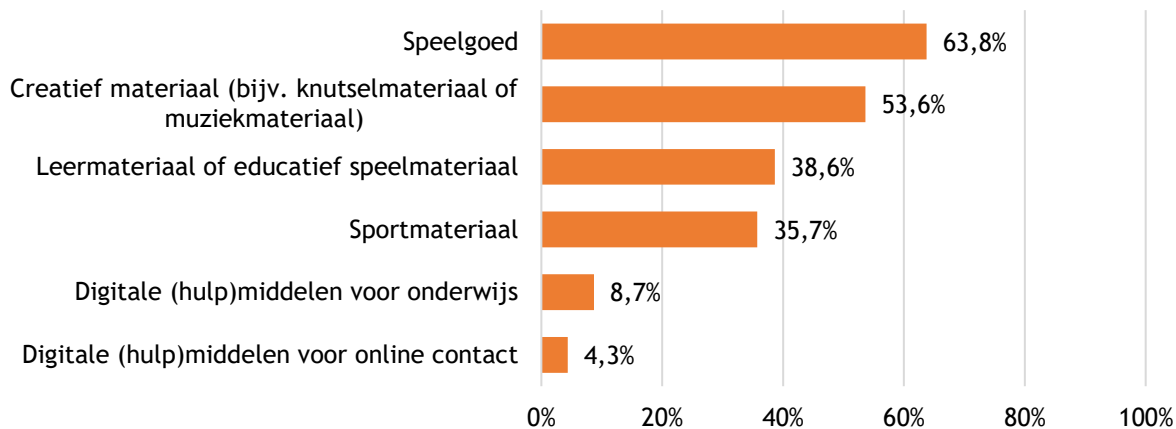
Figuur D.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=212; foutmarge 5,5%)

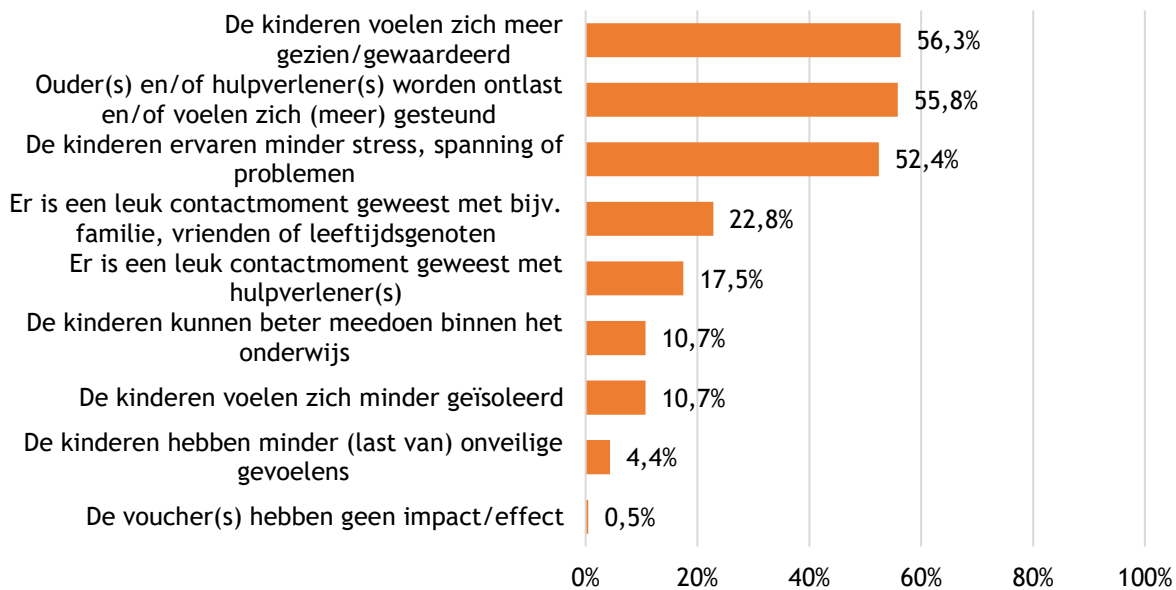
Figuur D.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvraag? (n=207; foutmarge 5,6%)

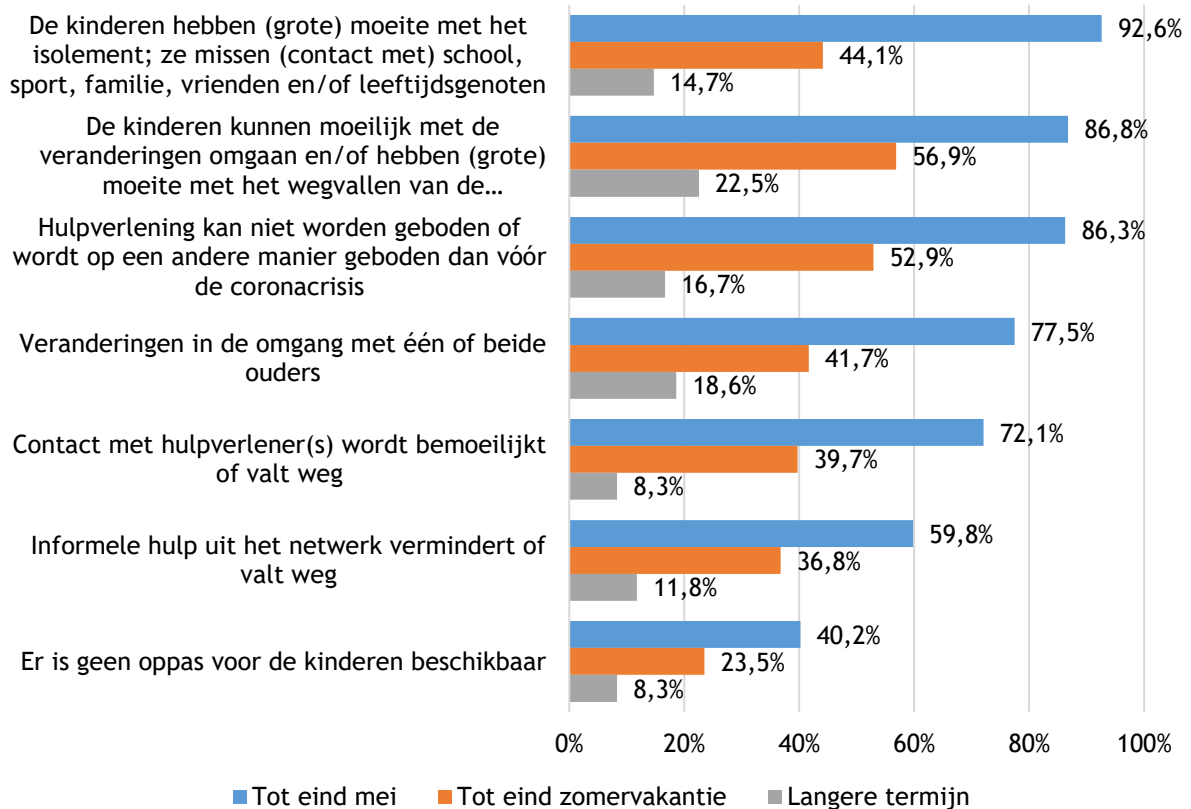
Figuur D.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed? (n=207; foutmarge 5,6%)

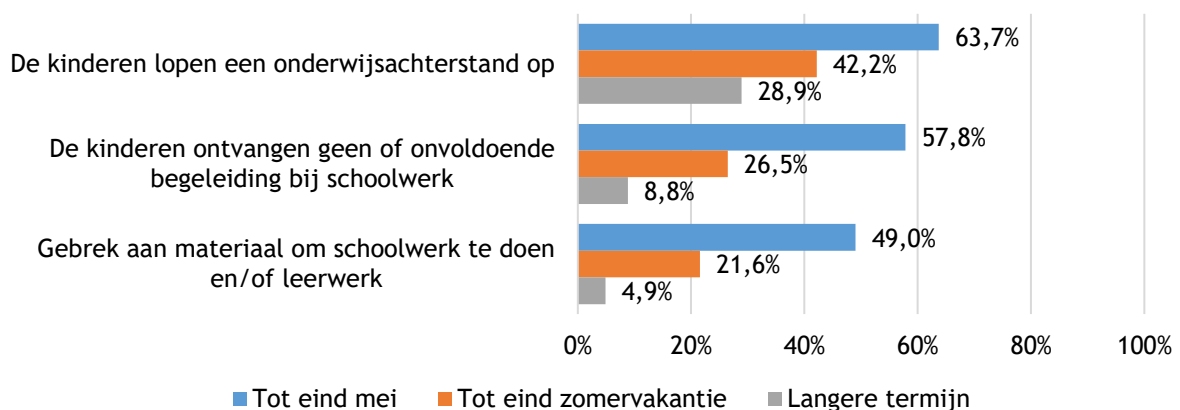
Figuur D.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen? (n=206; foutmarge 5,6%)

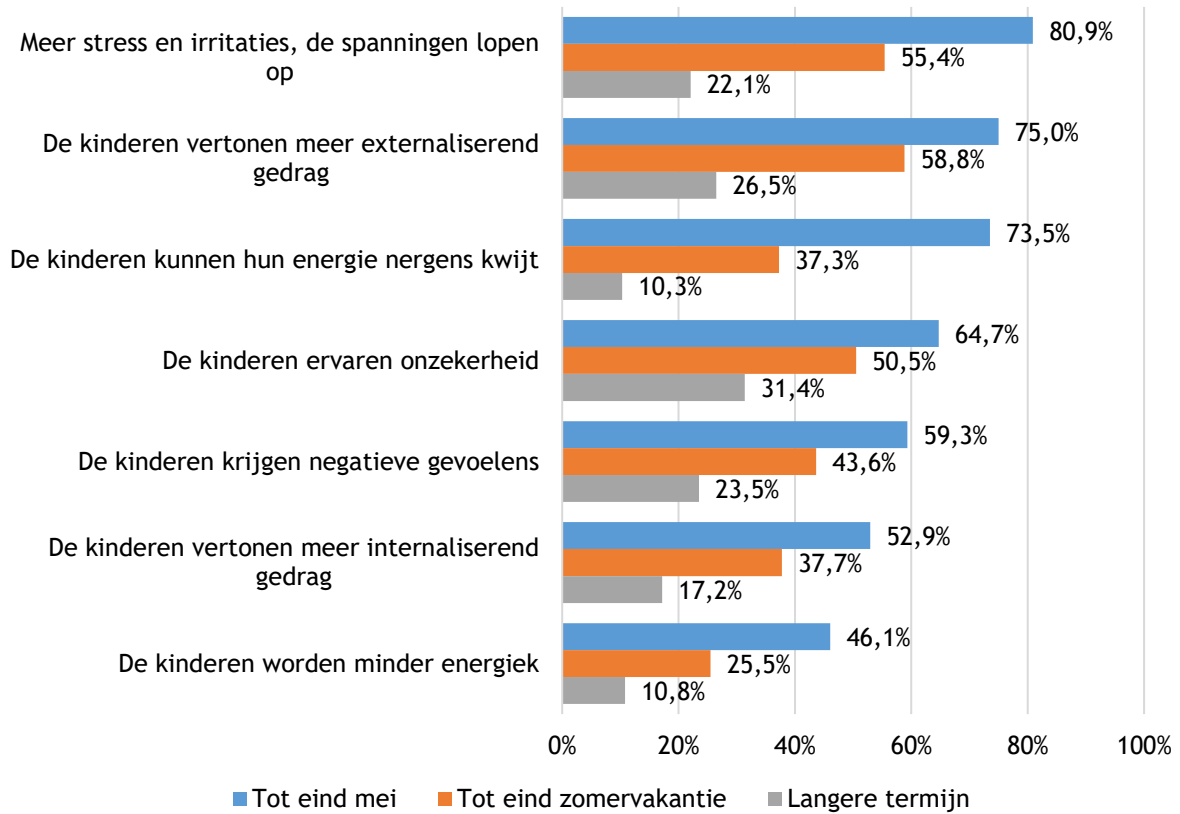
Figuur D.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=204; foutmarge 5,7%)

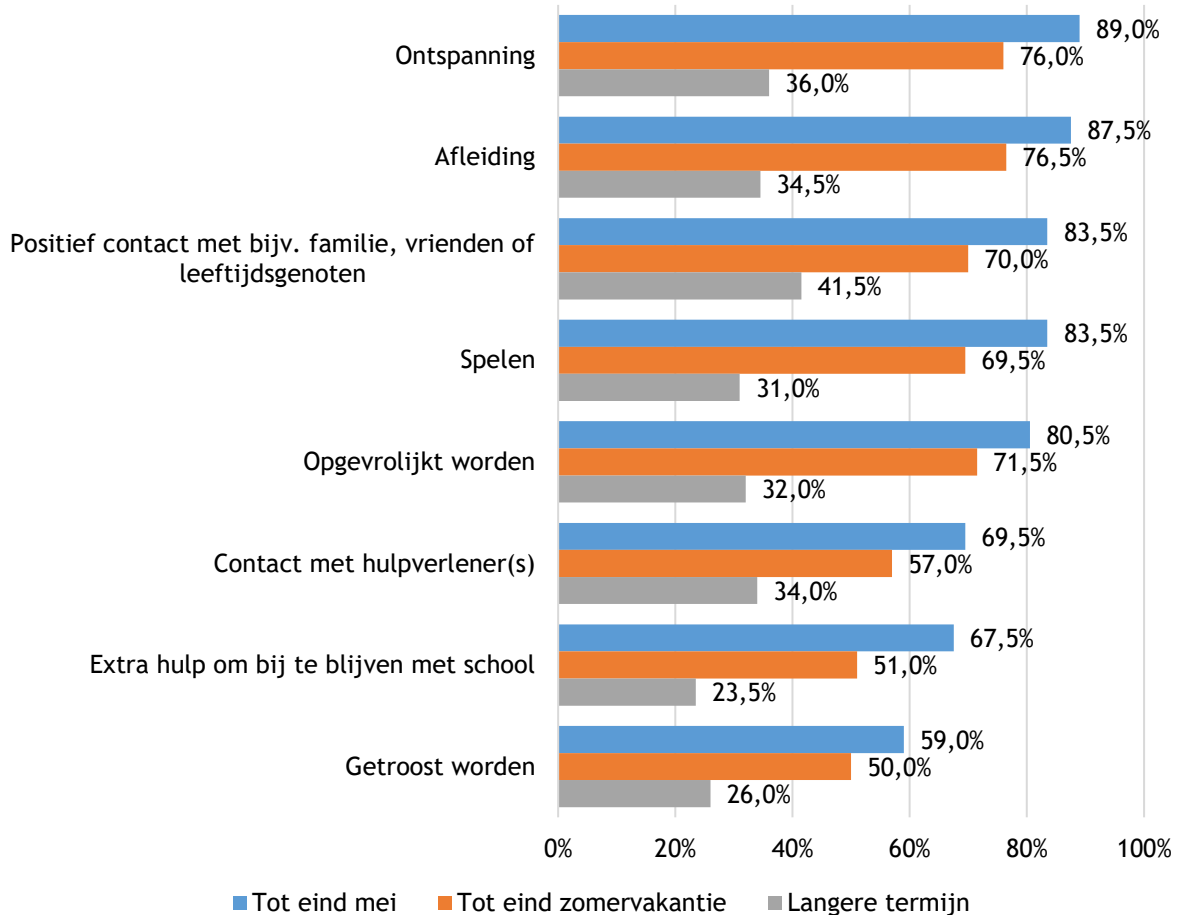
Figuur D.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=204; foutmarge 5,7%)

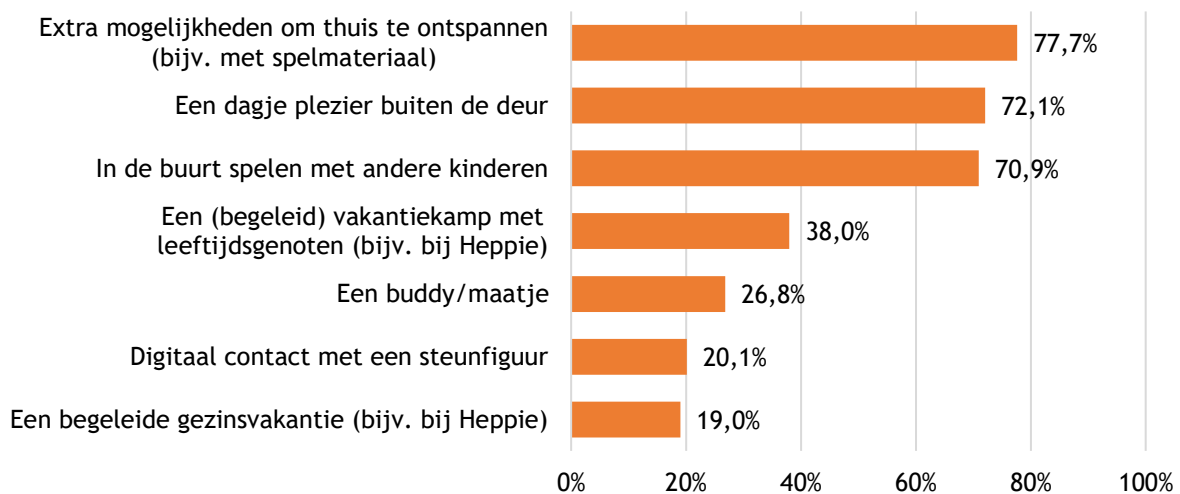
Figuur D.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=204; foutmarge 5,7%)

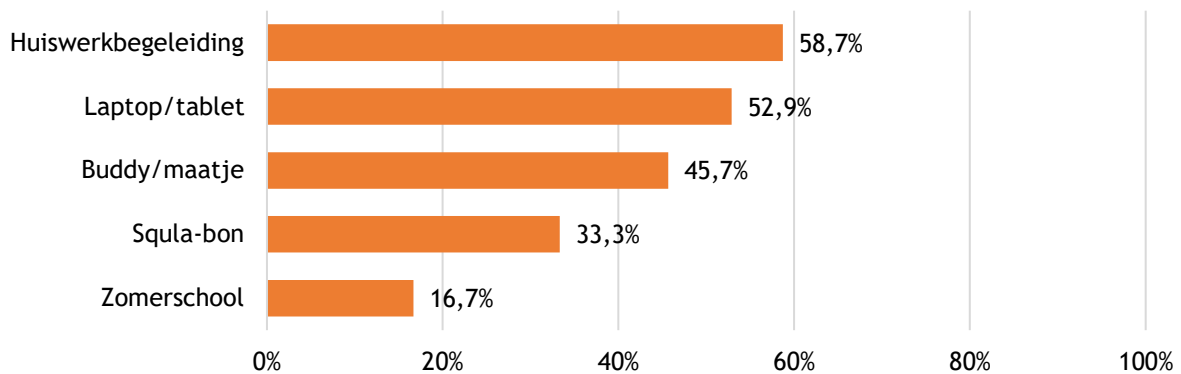
Figuur D.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=200; foutmarge 5,7%)

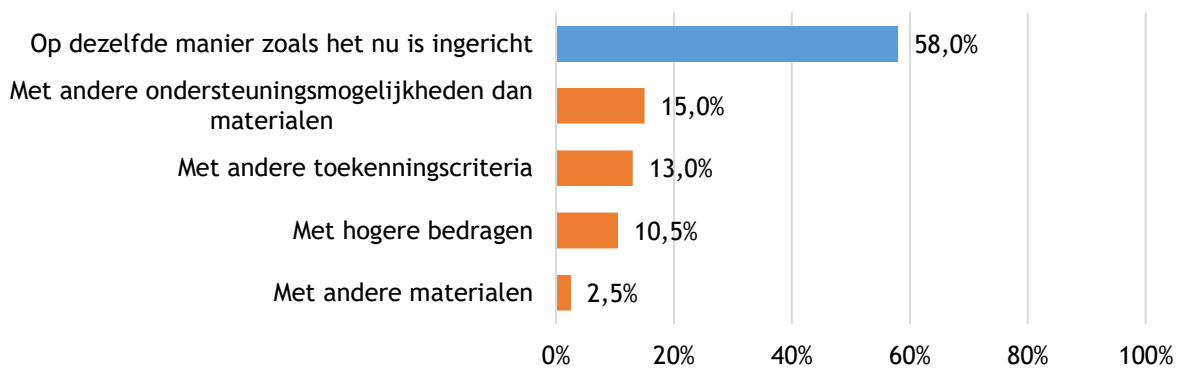
Figuur D.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte? (n=179)

Figuur D.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school? (n=138)

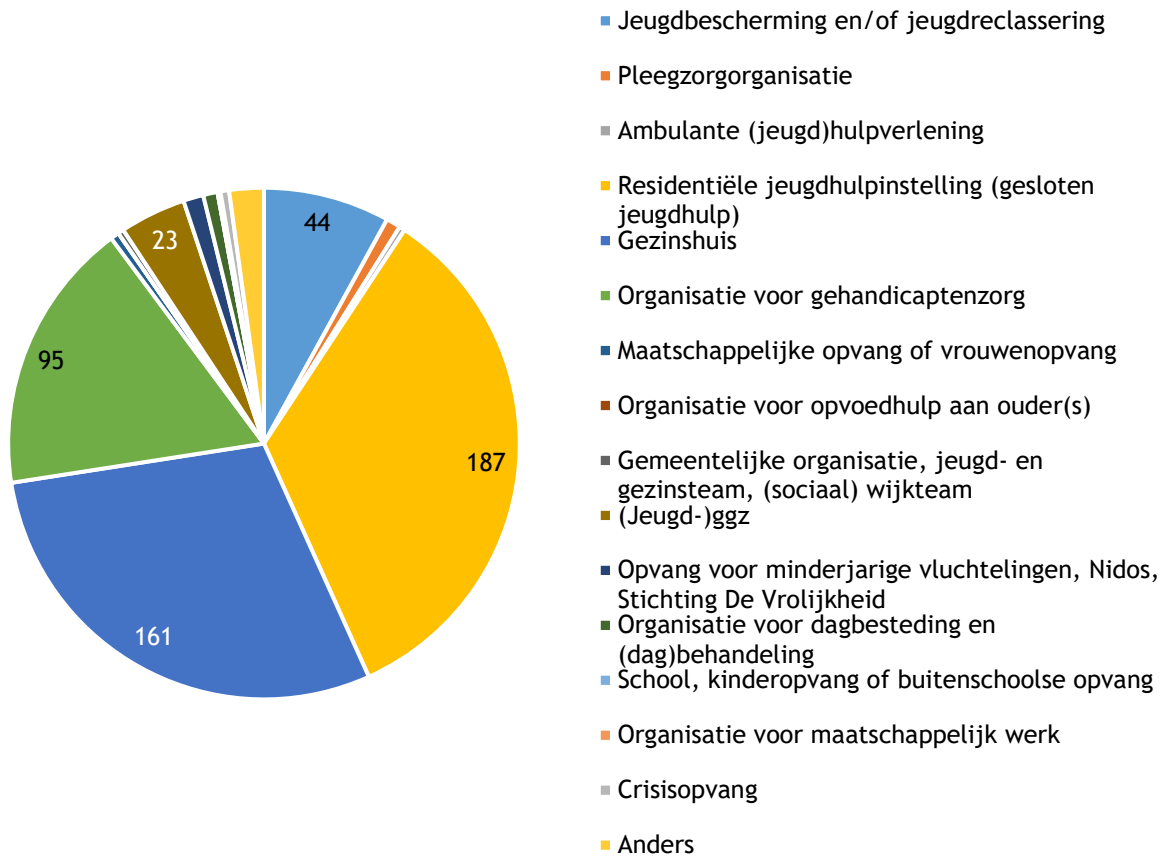

Figuur D.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=200; foutmarge 5,7%)

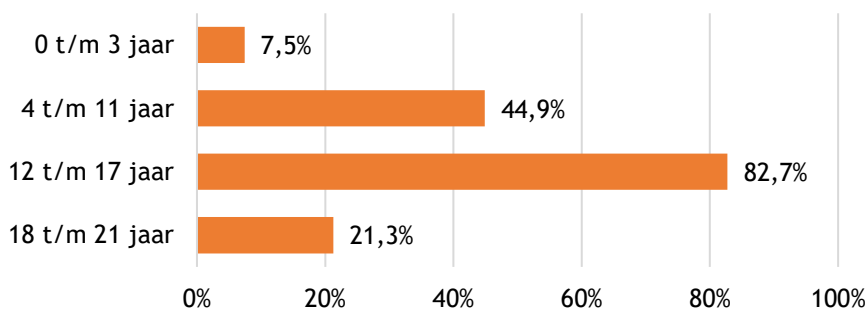

Bijlage E: Figuren groep instelling

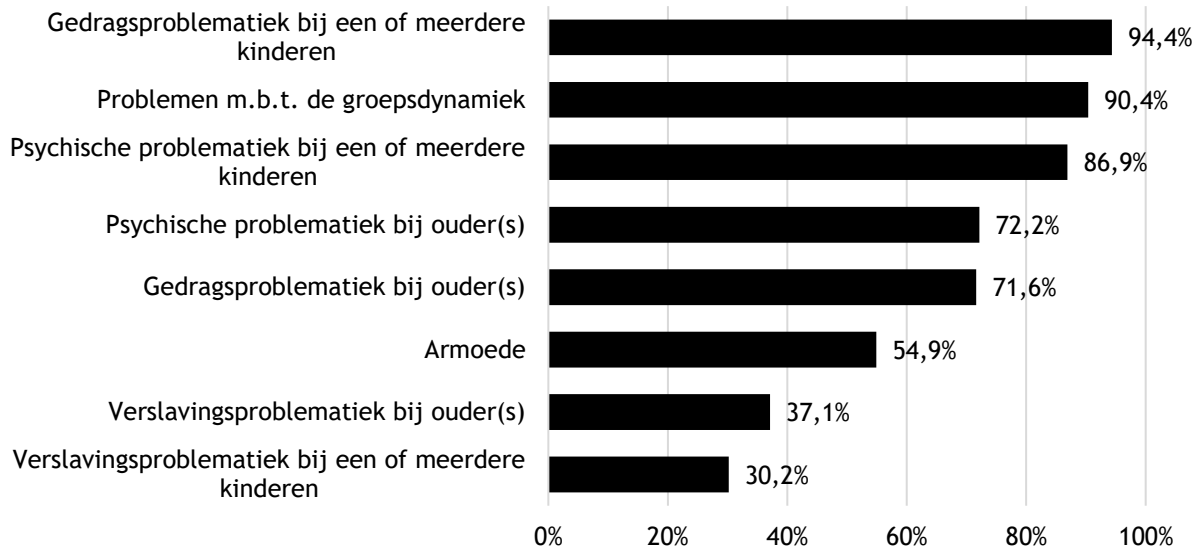
Figuur E.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=550)

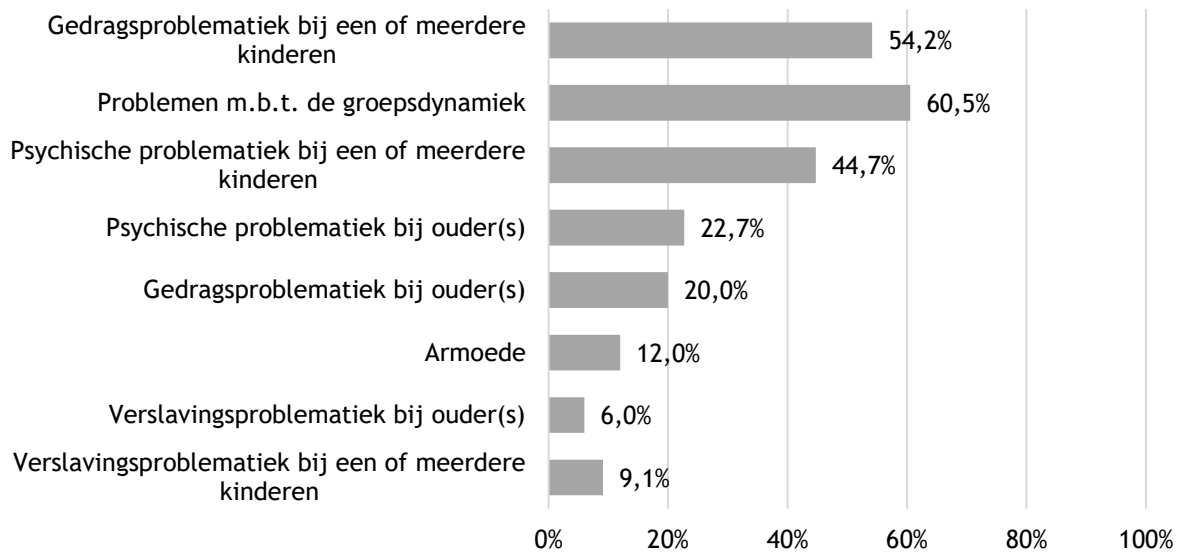
Figuur E.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=550; foutmarge 2,3%)

Figuur E.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=550; foutmarge 2,3%)

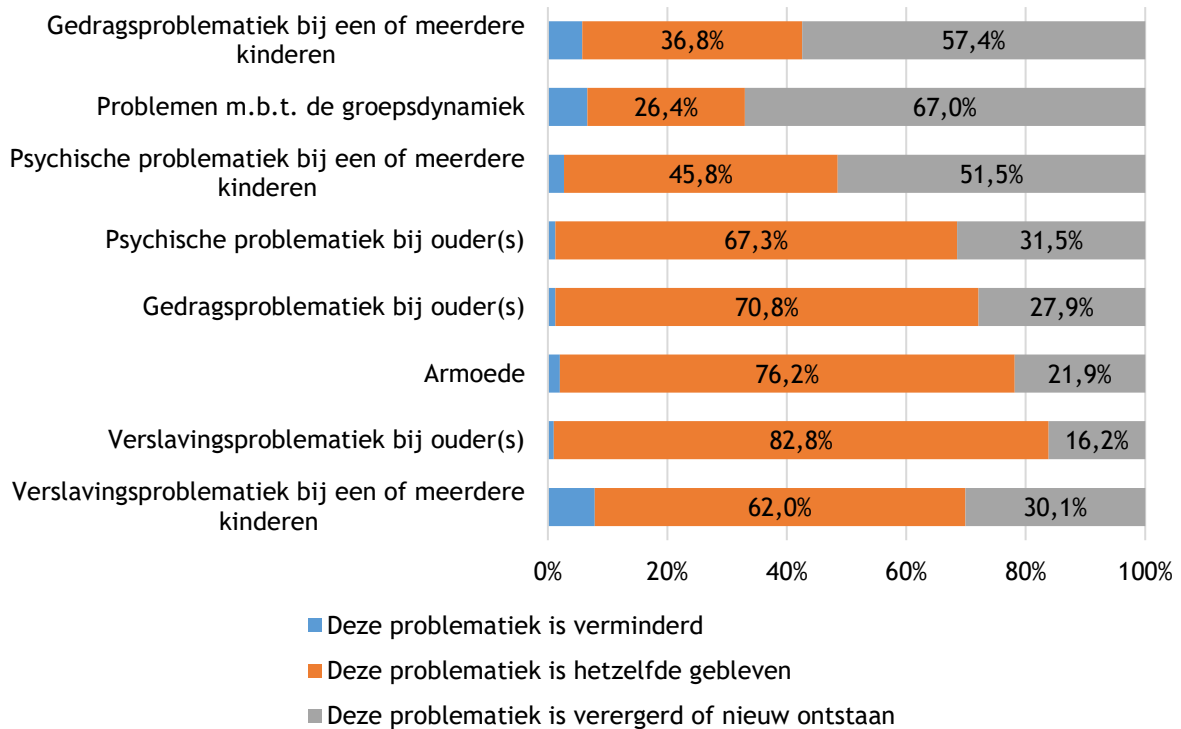

Figuur E.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=550; foutmarge 2,3%)

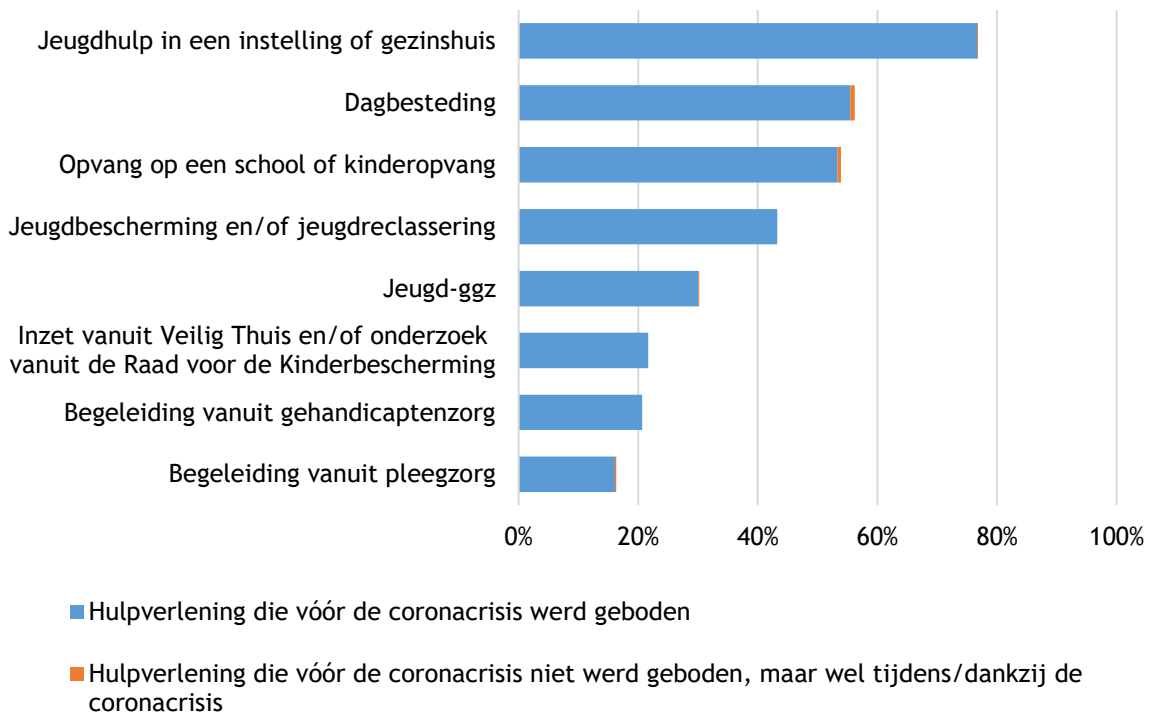

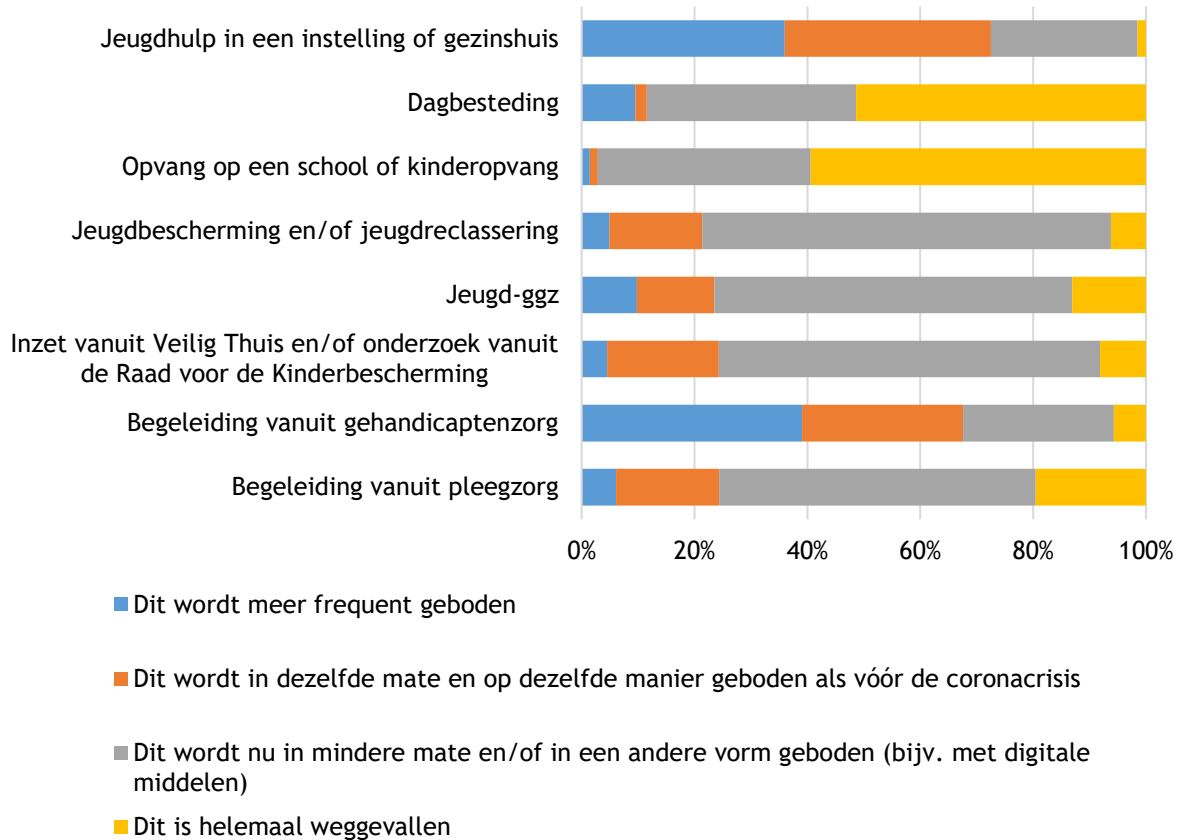
Figuur E.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

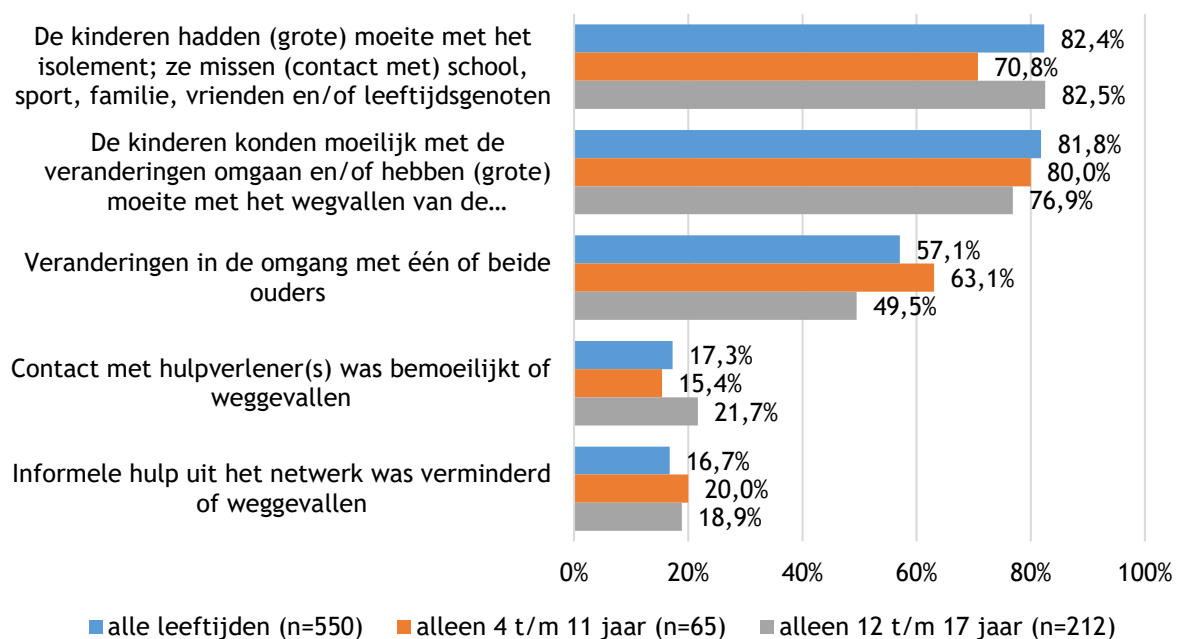
Figuur E.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=532; foutmarge 2,4%)

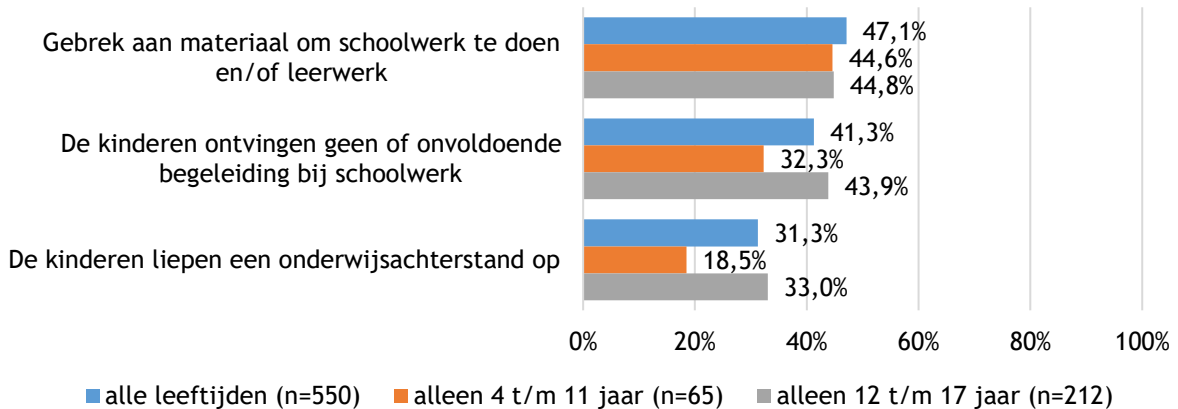
Figuur E.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

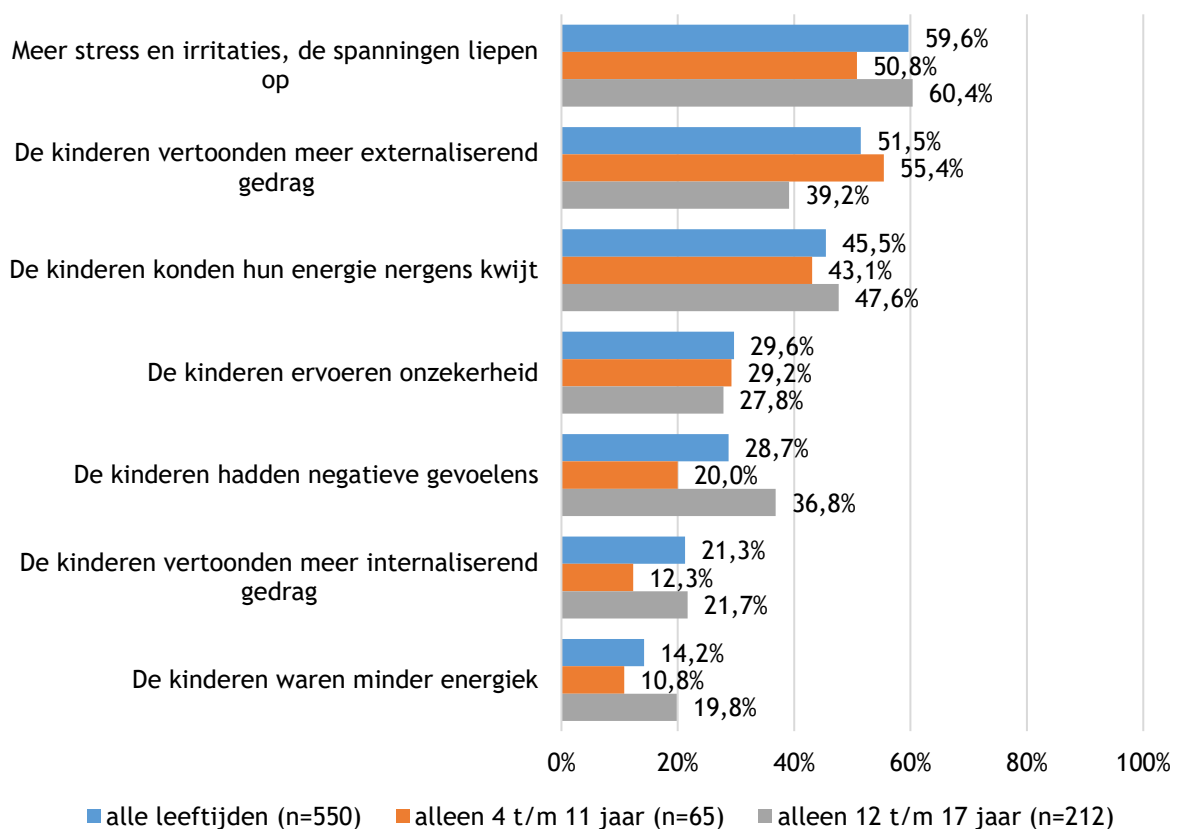
Figuur E.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvalen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun?

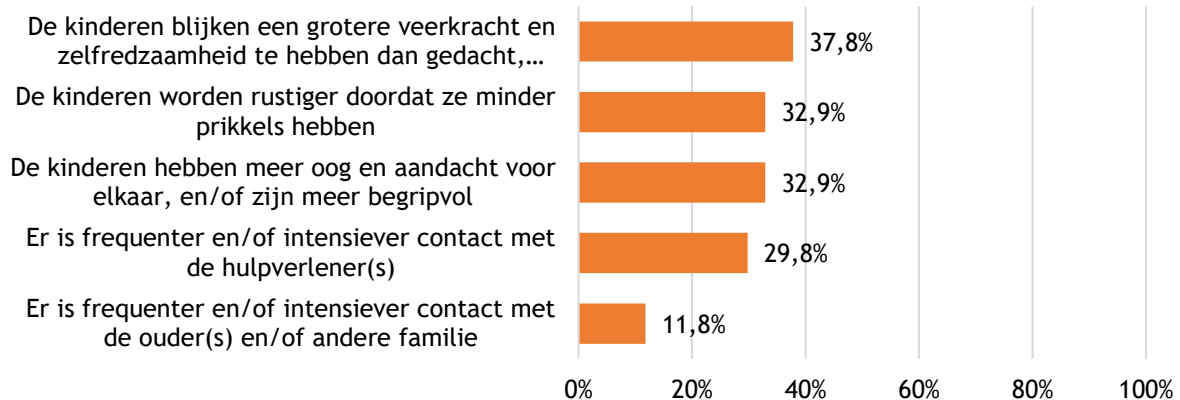
Figuur E.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs?

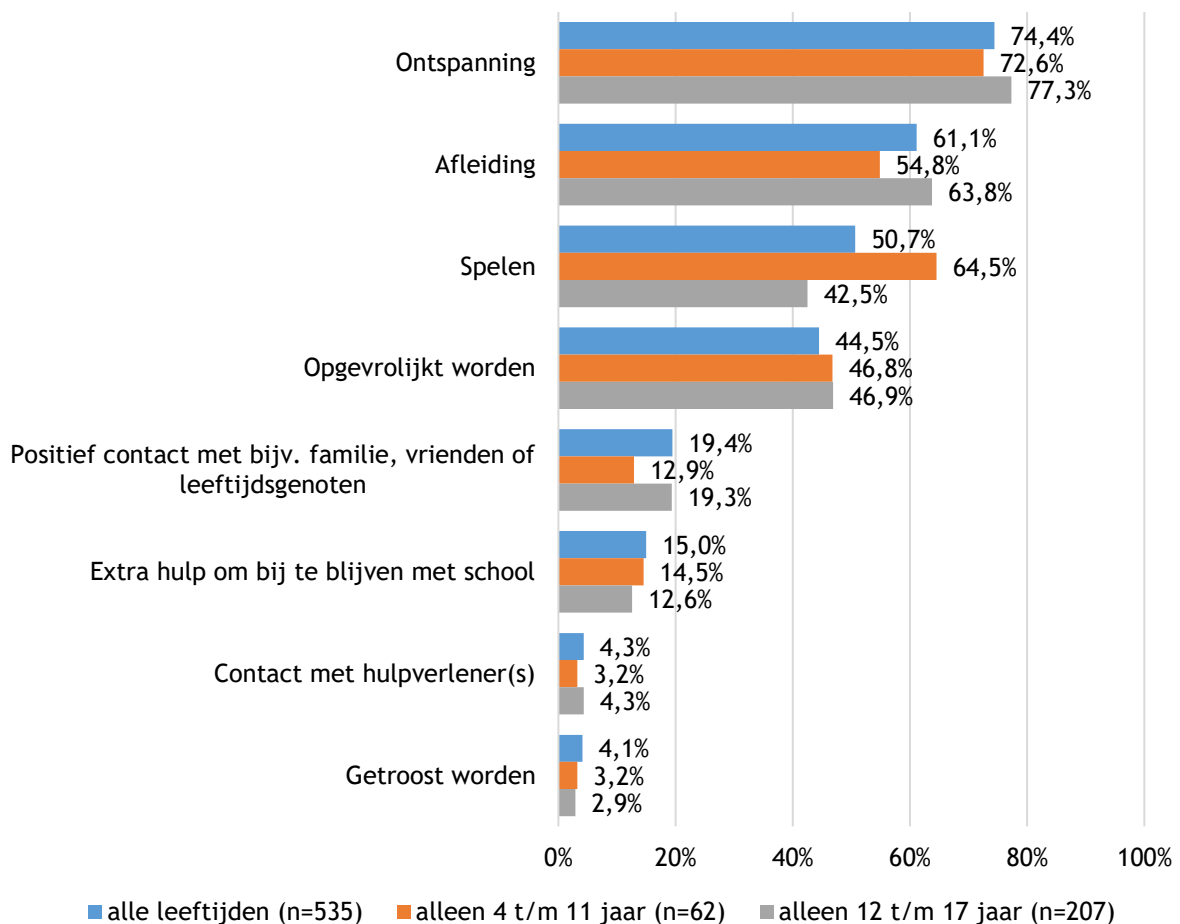
Figuur E.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress?

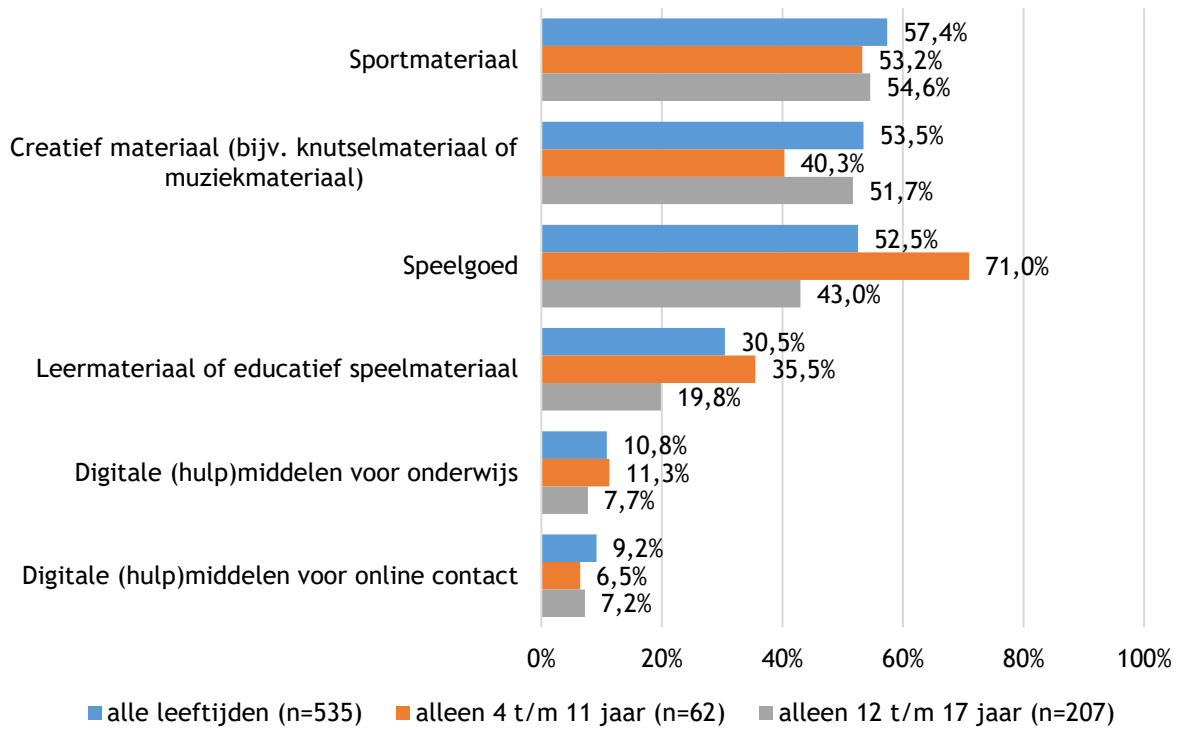
Figuur E.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=550; foutmarge 2,3%)

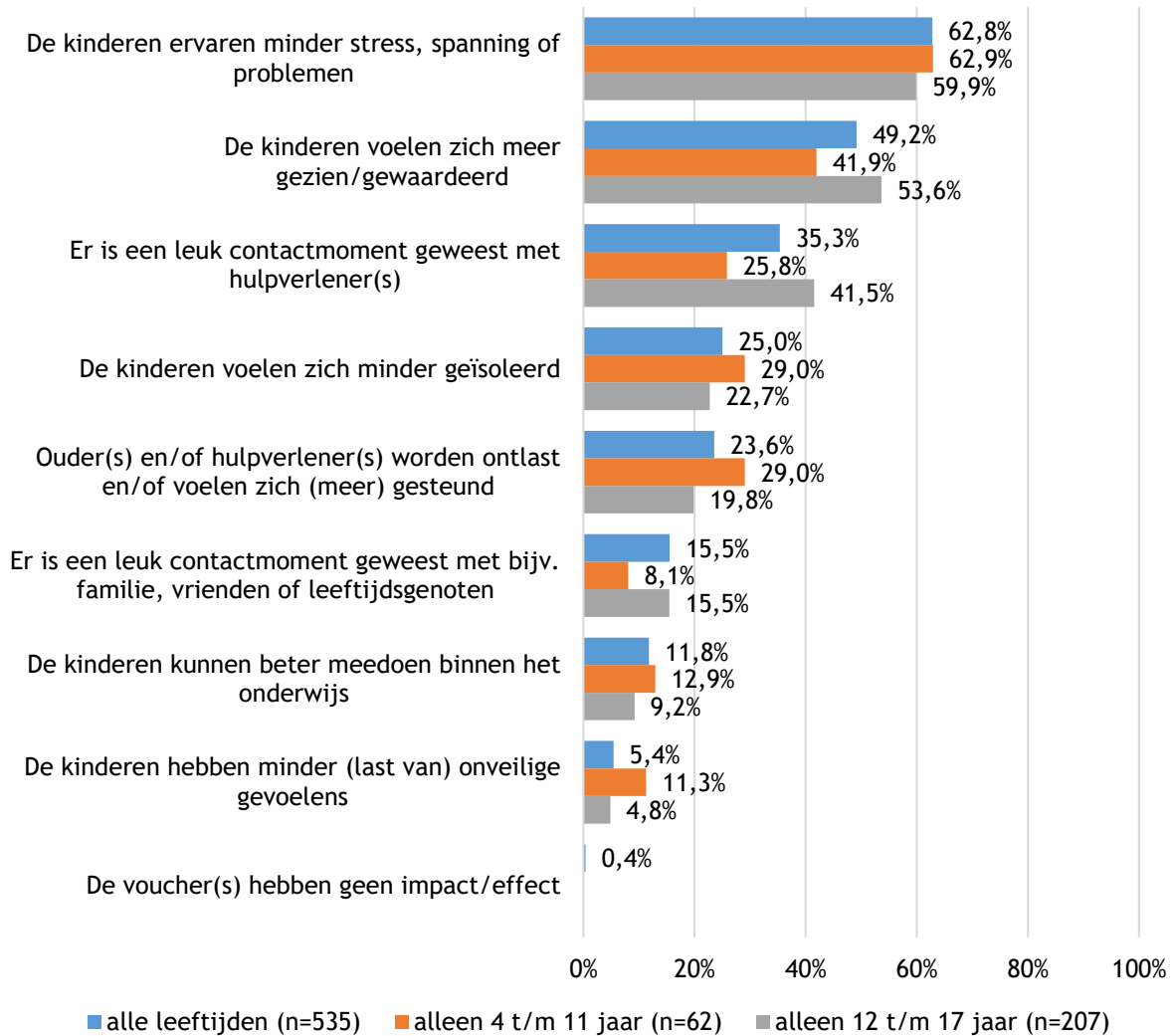
Figuur E.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvroeg?

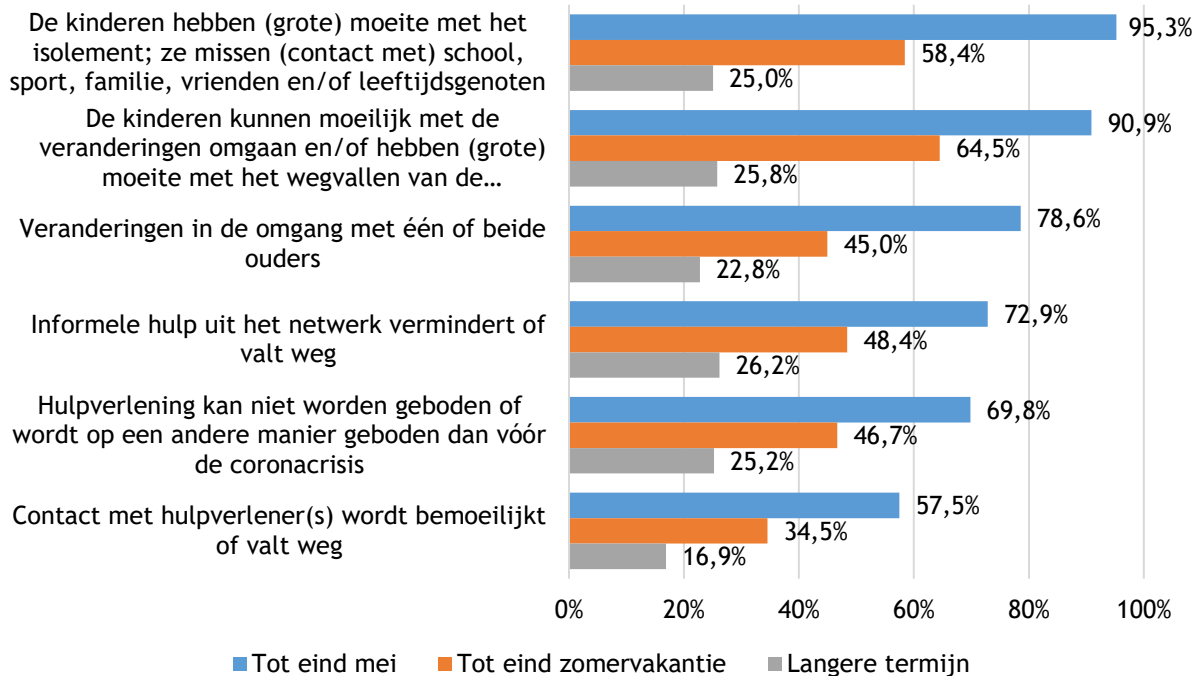
Figuur E.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed?

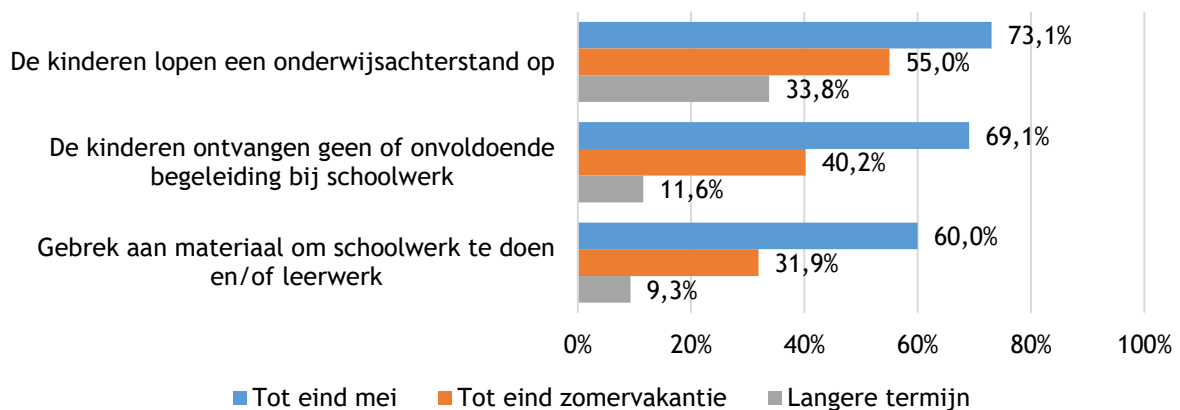
Figuur E.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen?

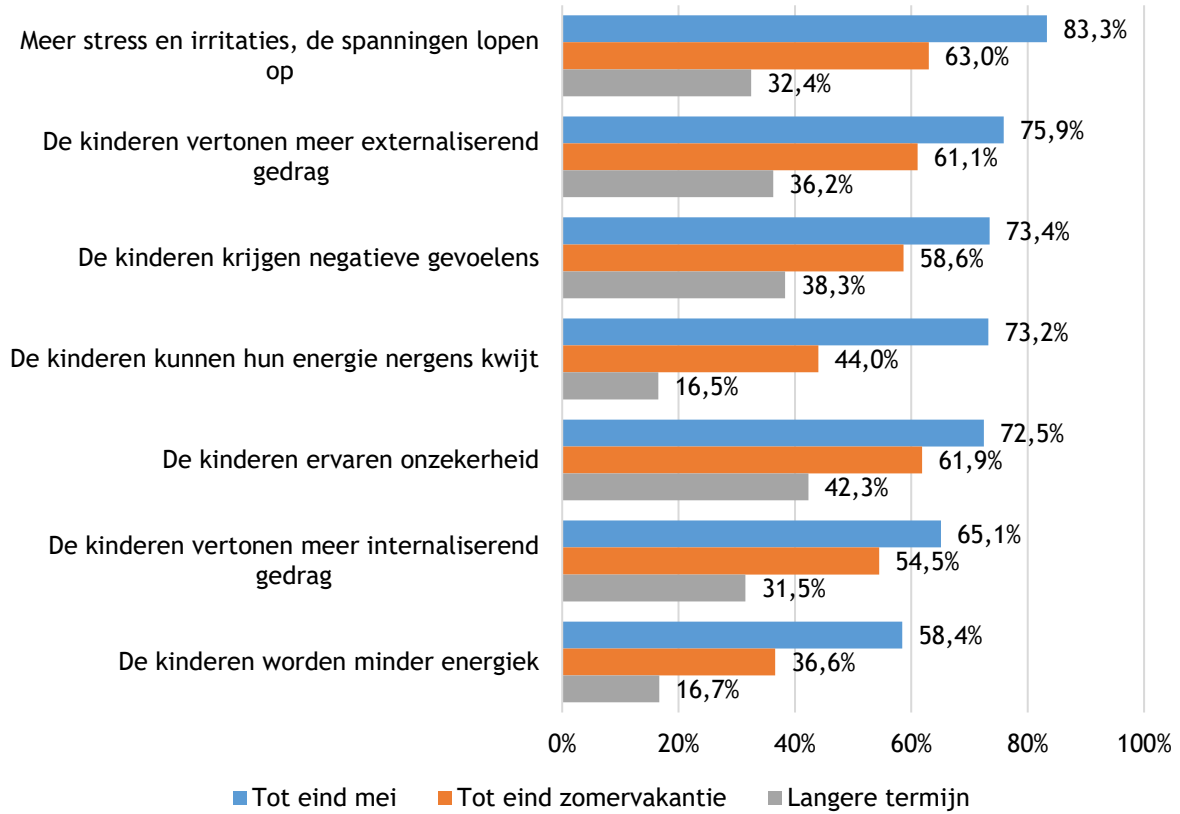
Figuur E.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=527; foutmarge 2,5%)

Figuur E.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=527; foutmarge 2,5%)

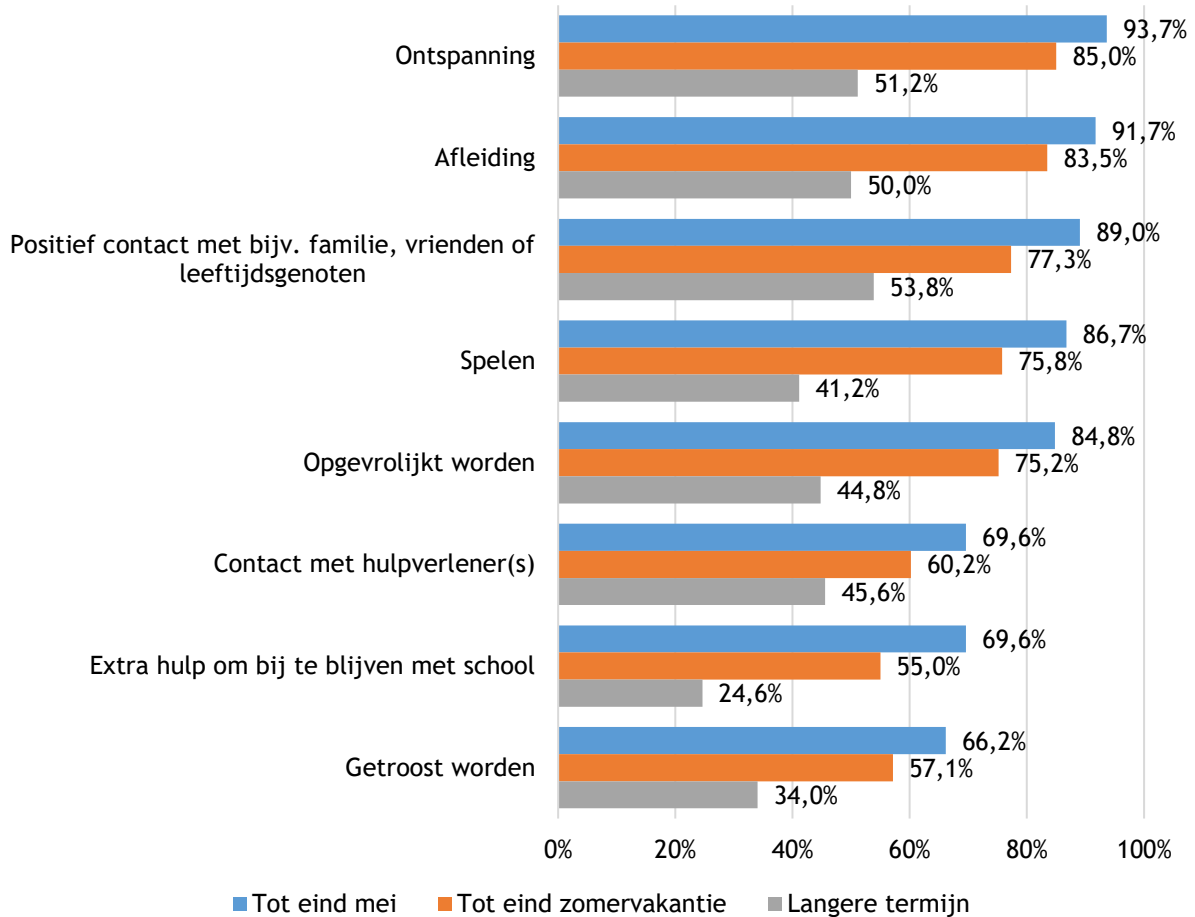

Figuur E.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=527; foutmarge 2,5%)

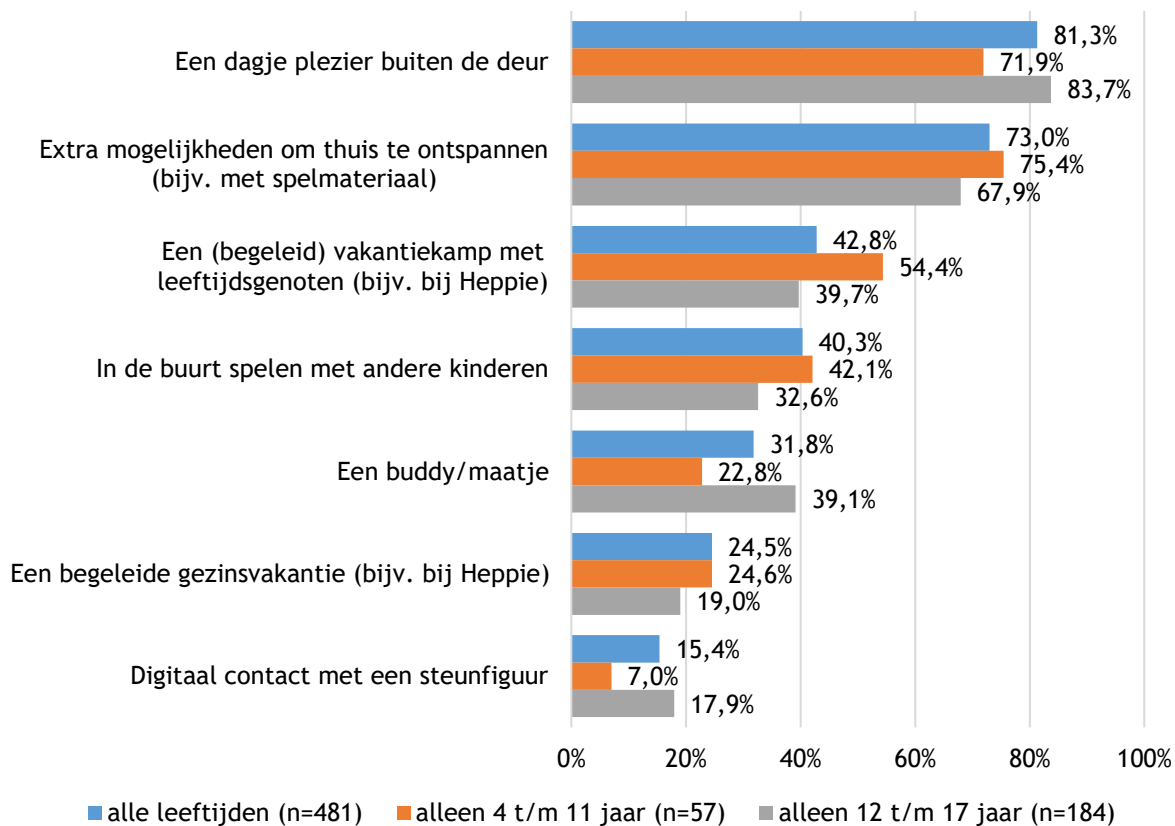

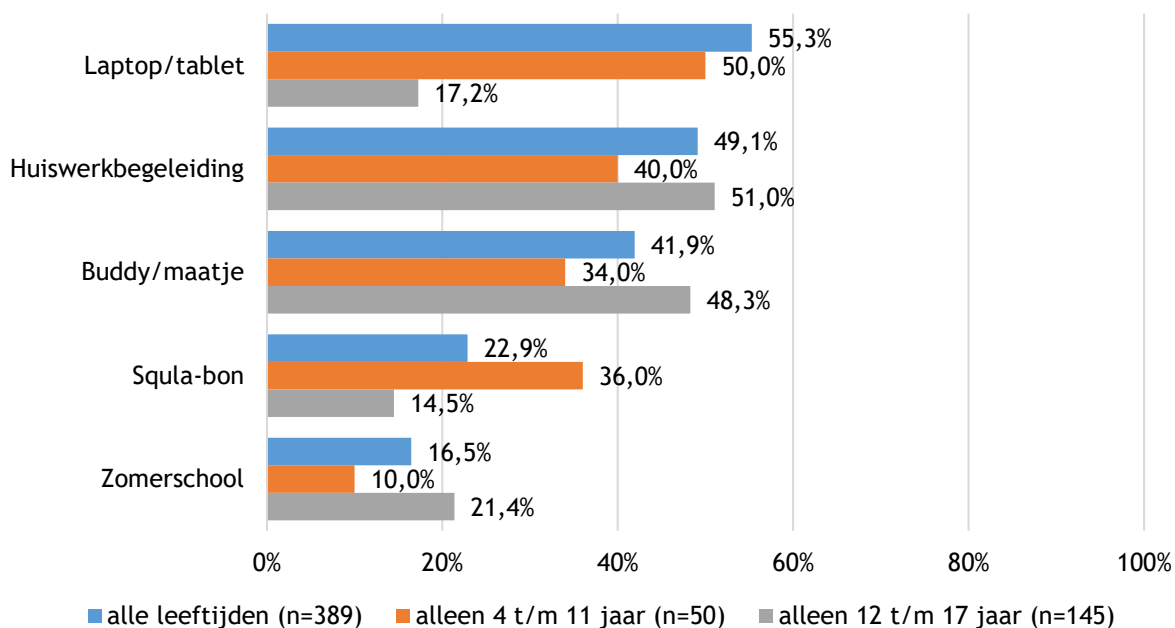
Figuur E.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=520; foutmarge 2,5%)

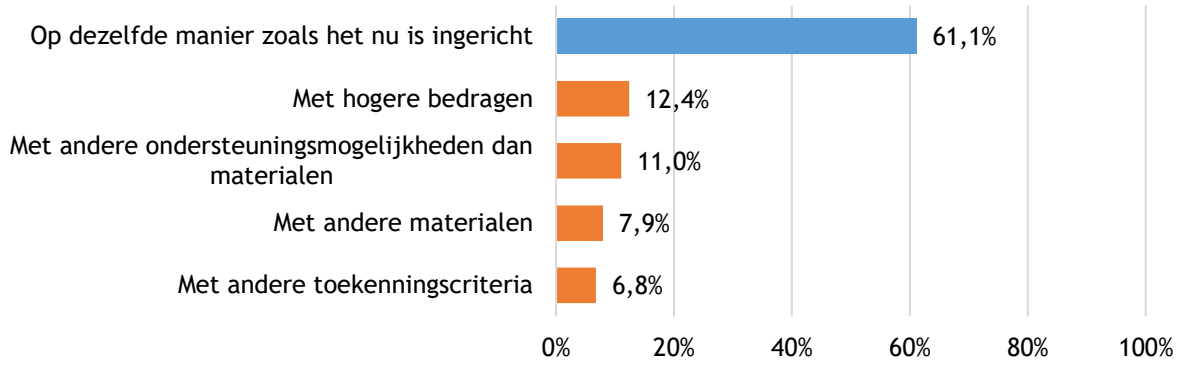
Figuur E.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte?

Figuur E.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school?

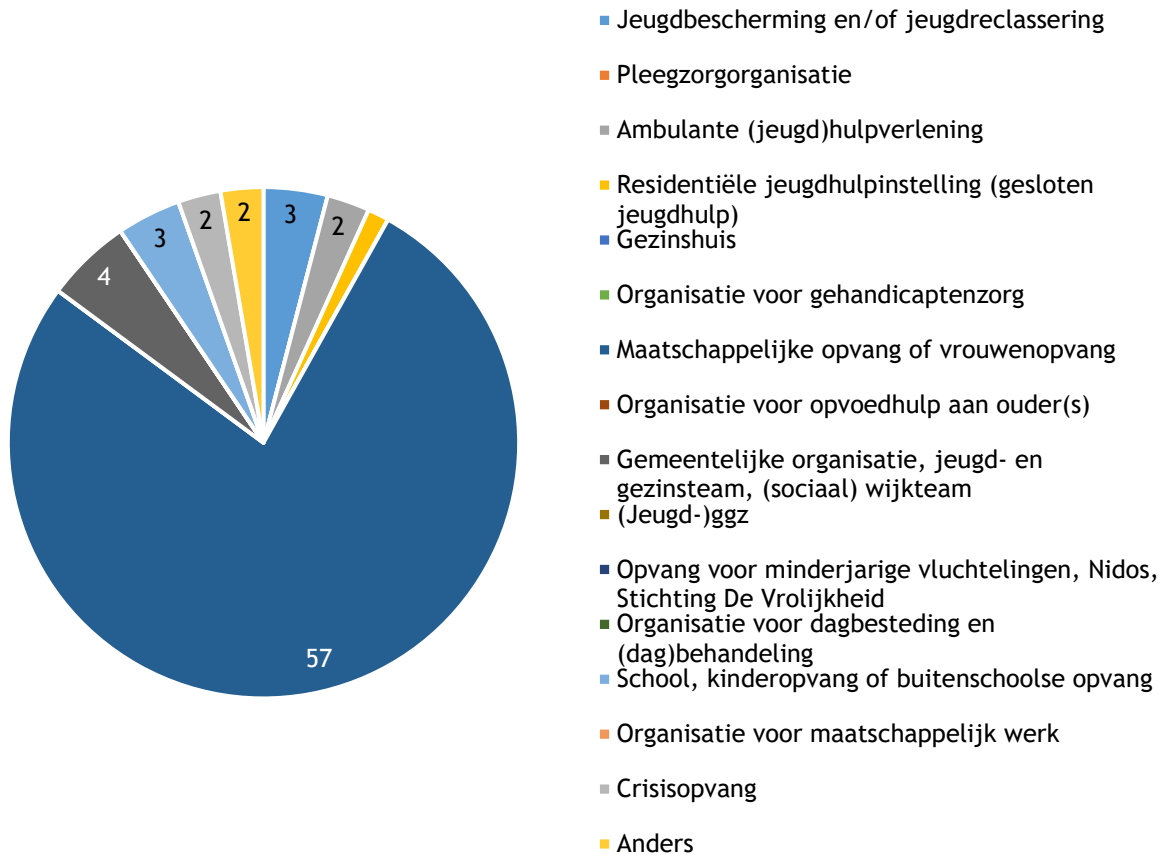

Figuur E.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=517; foutmarge 2,5%)

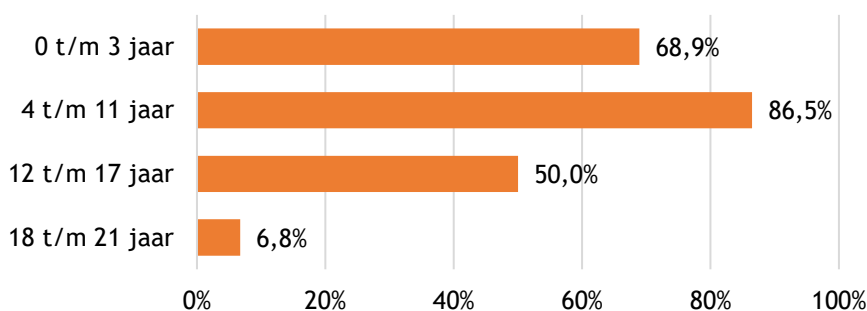

Bijlage F: Figuren groep maatschappelijke opvang en vrouwenopvang

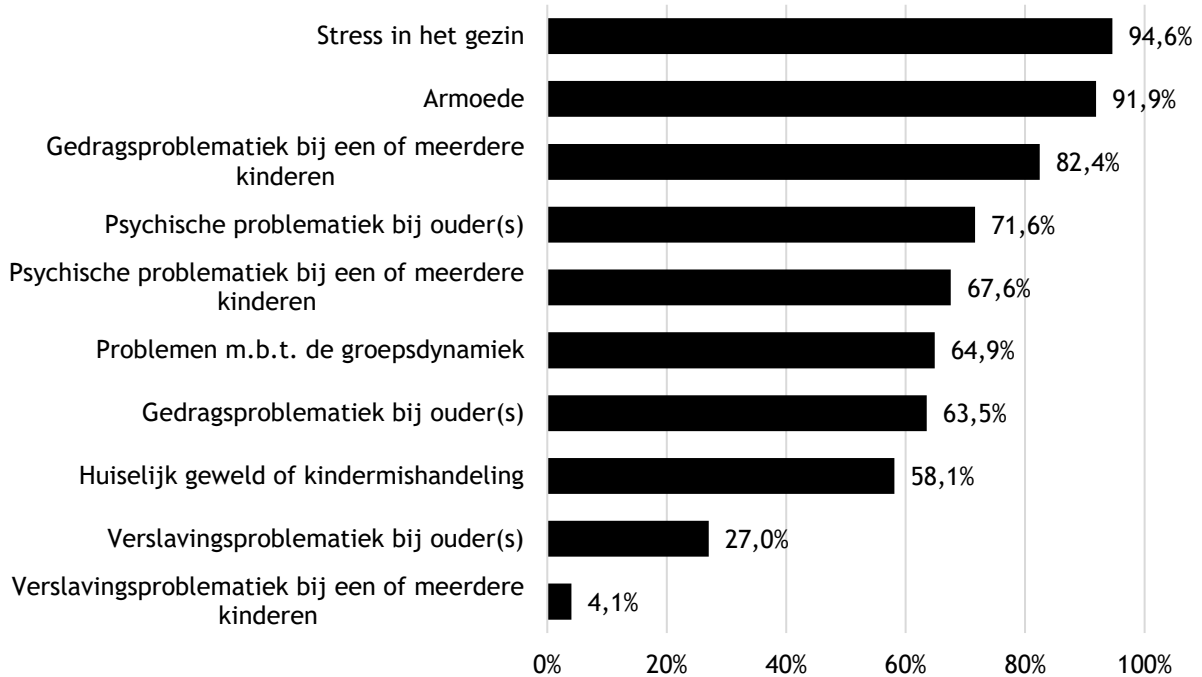
Figuur F.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=74)

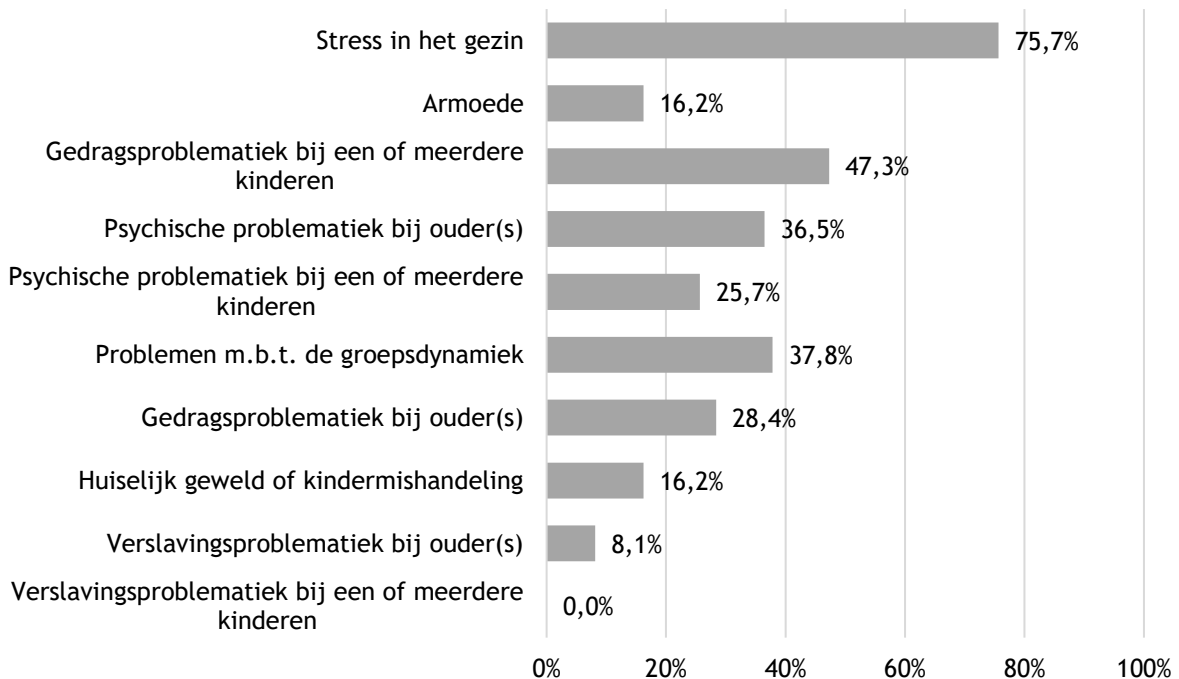
Figuur F.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=74)

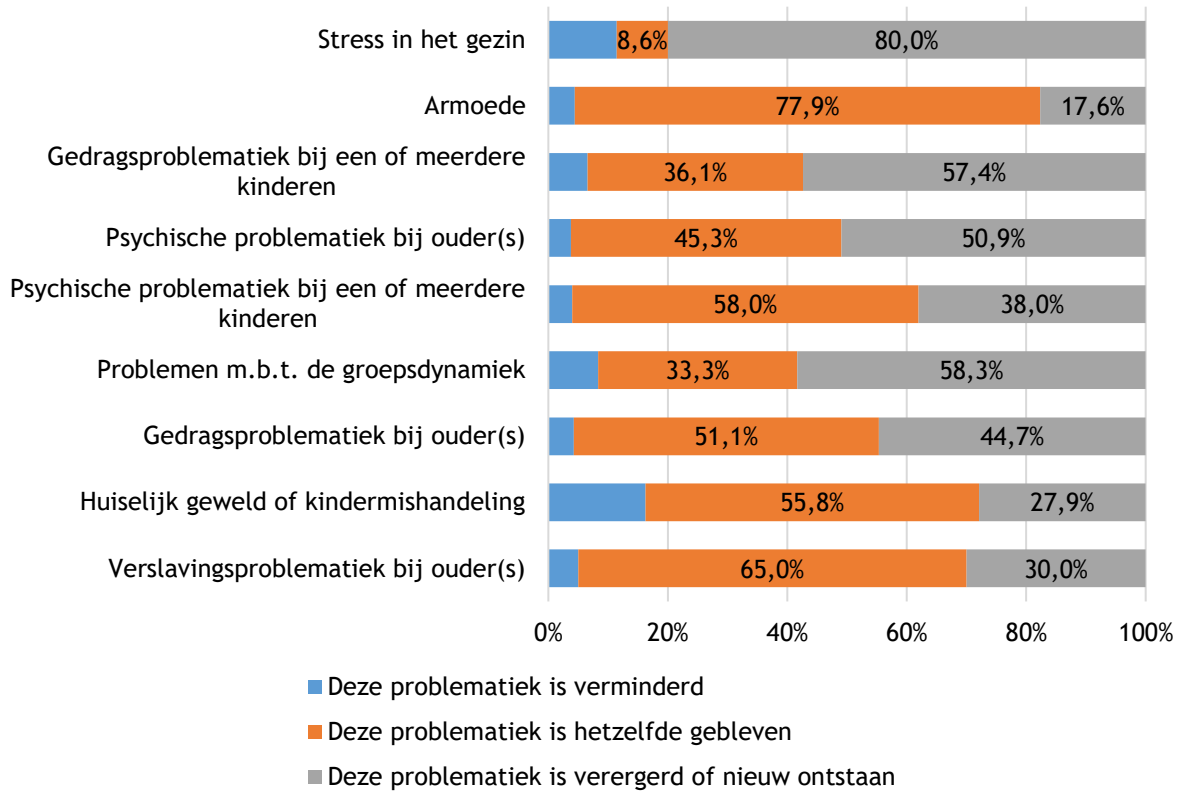
Figuur F.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=74)

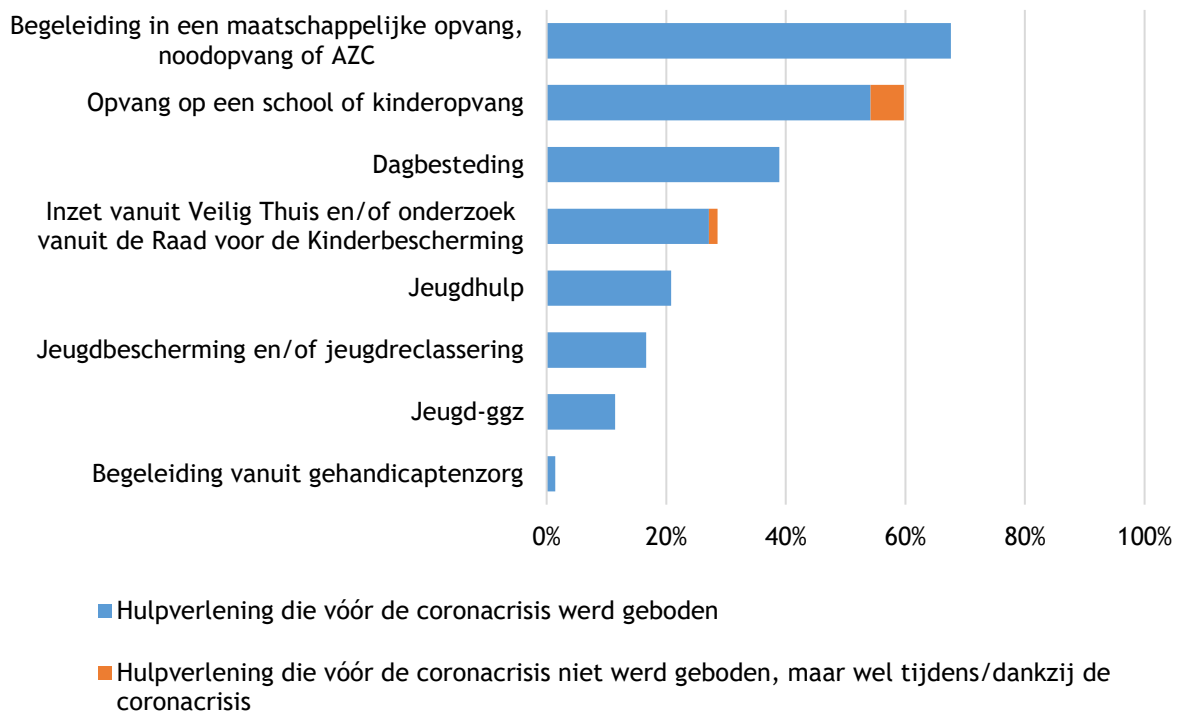
Figuur F.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=74)

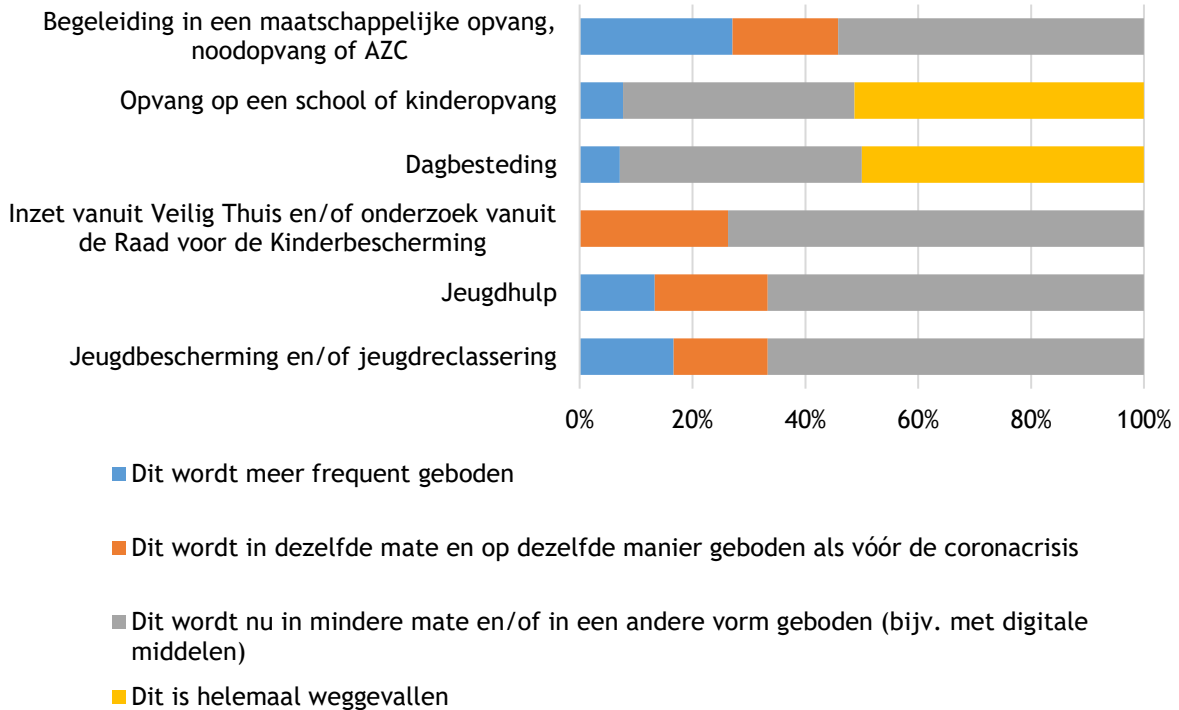
Figuur F.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

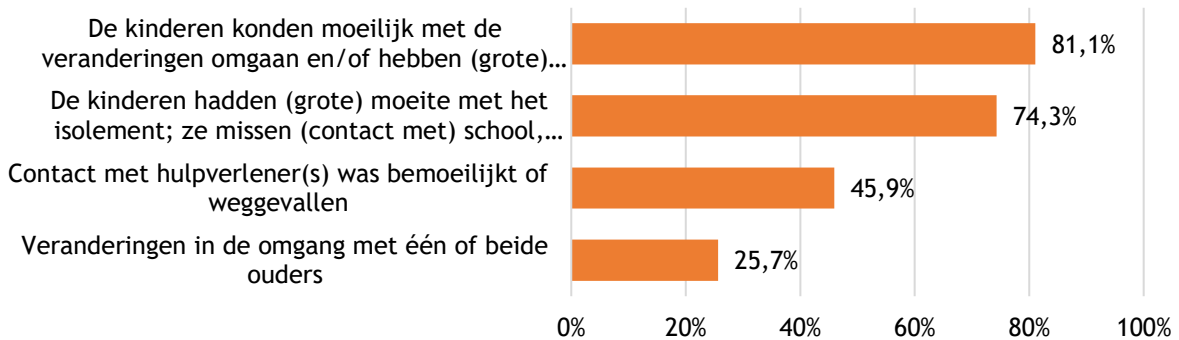
Figuur F.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=73)

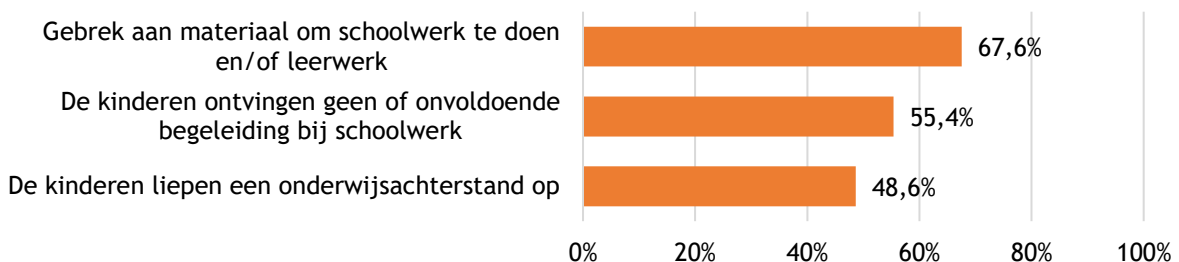
Figuur F.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

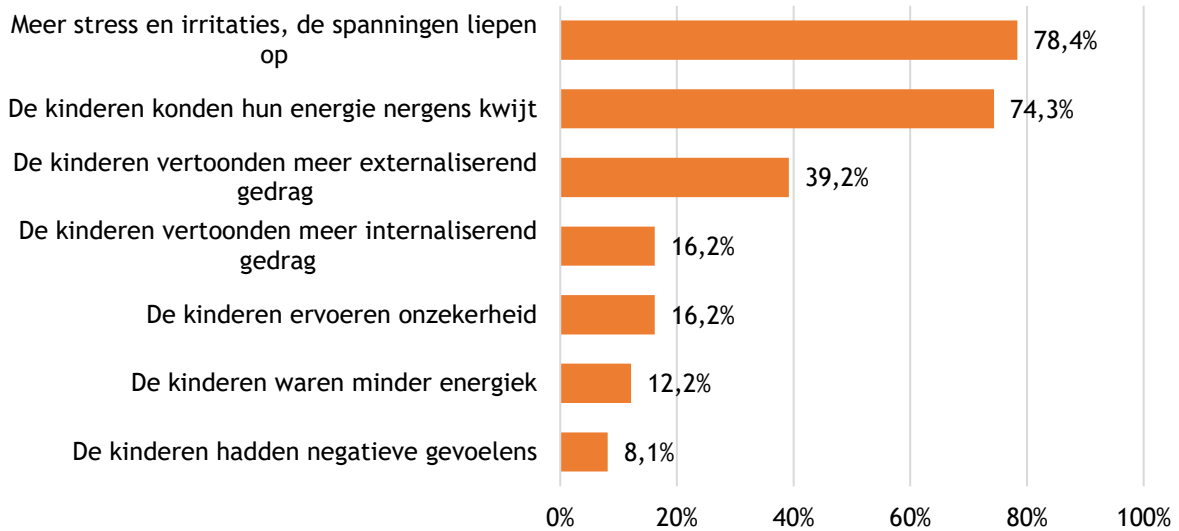
Figuur F.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvalen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=74)

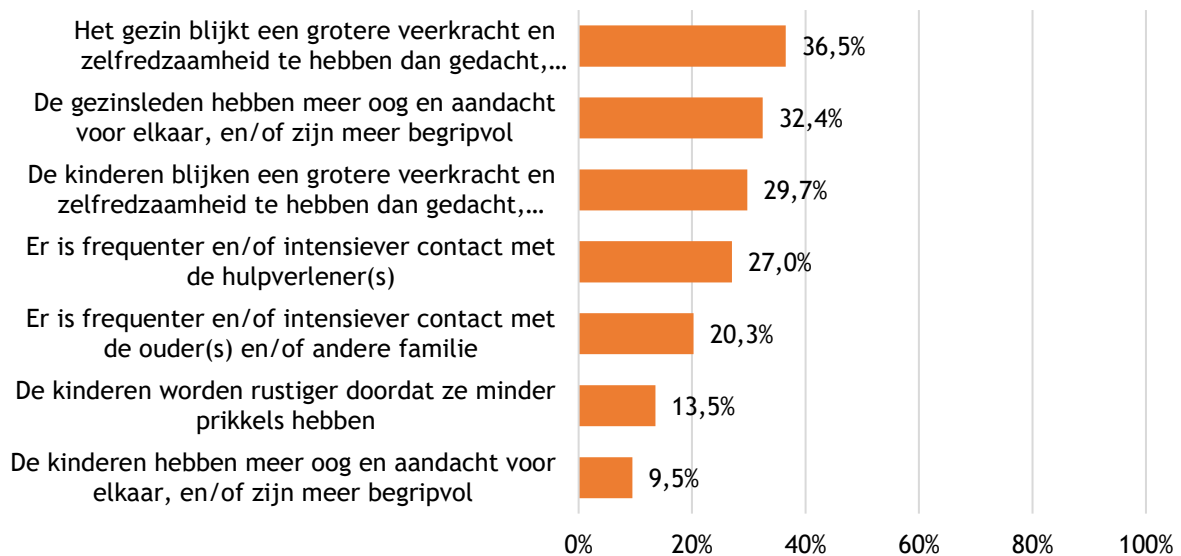
Figuur F.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs? (n=74)

Figuur F.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress? (n=74)

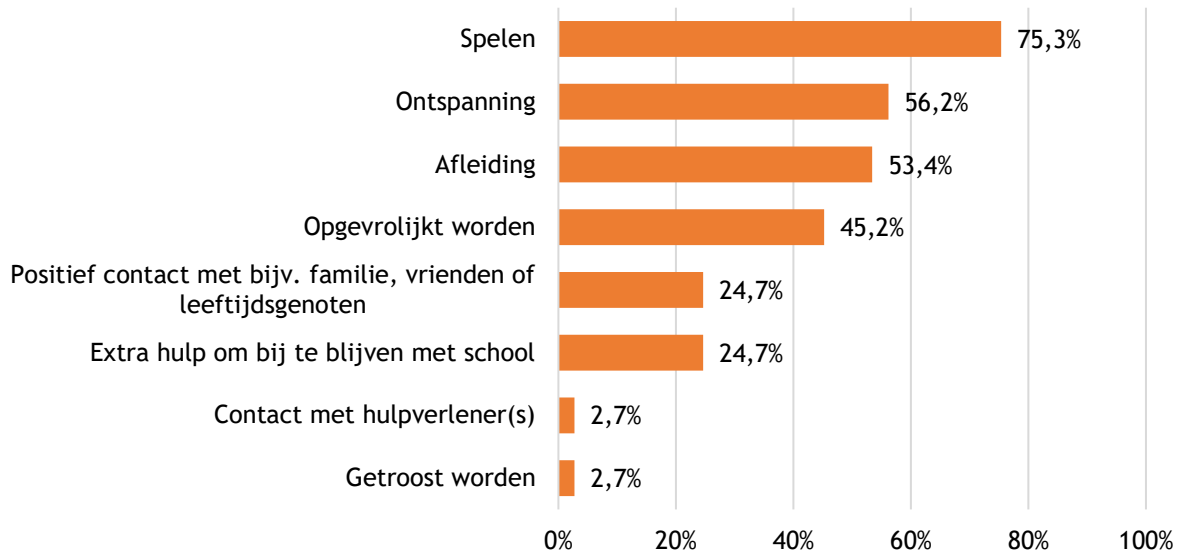

Figuur F.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=74)

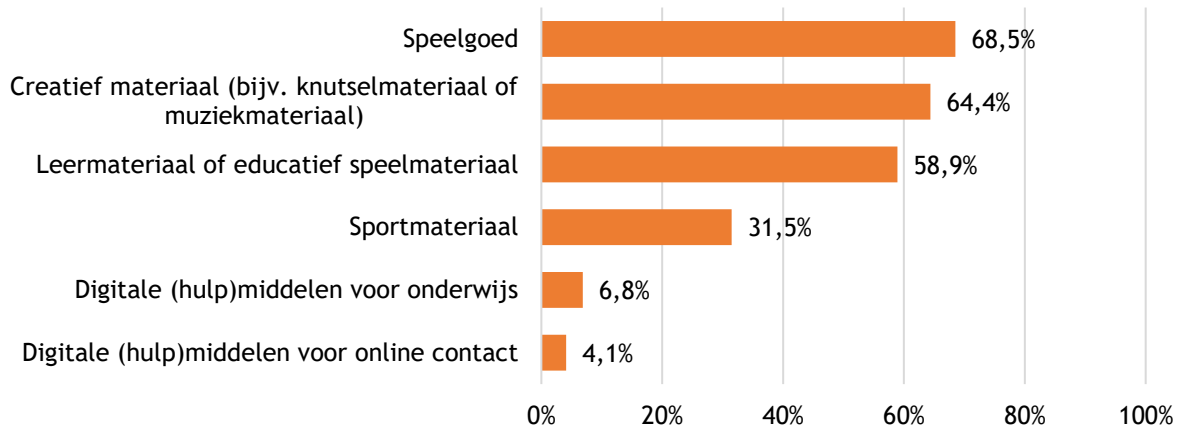

Figuur F.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvroeg? (n=73)

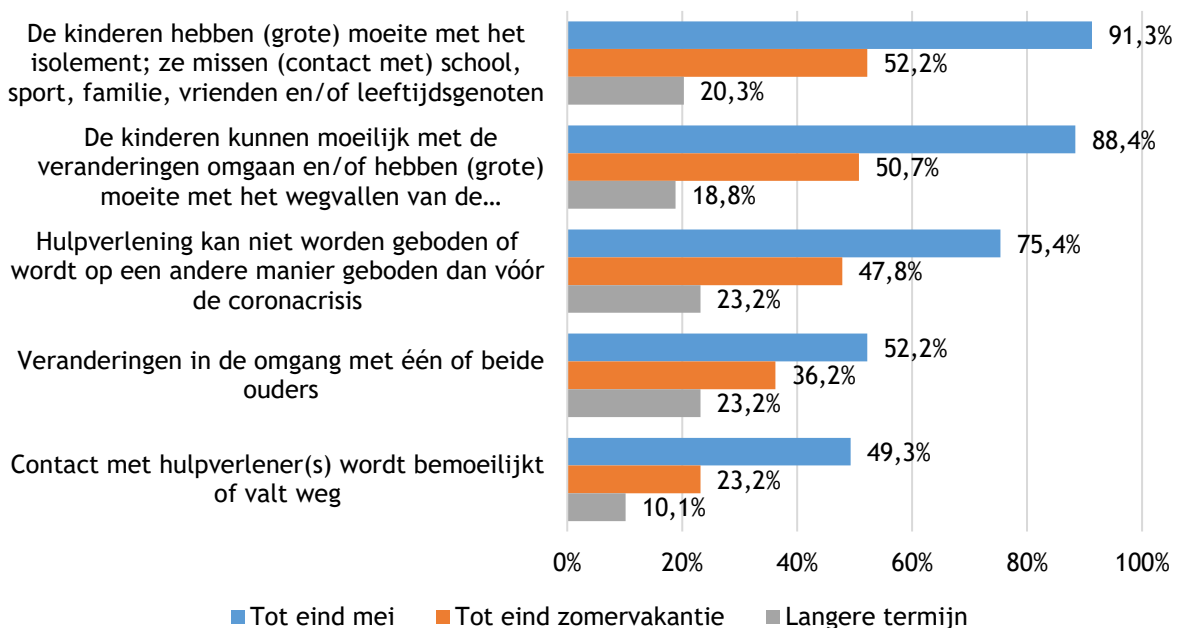
Figuur F.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed? (n=73)

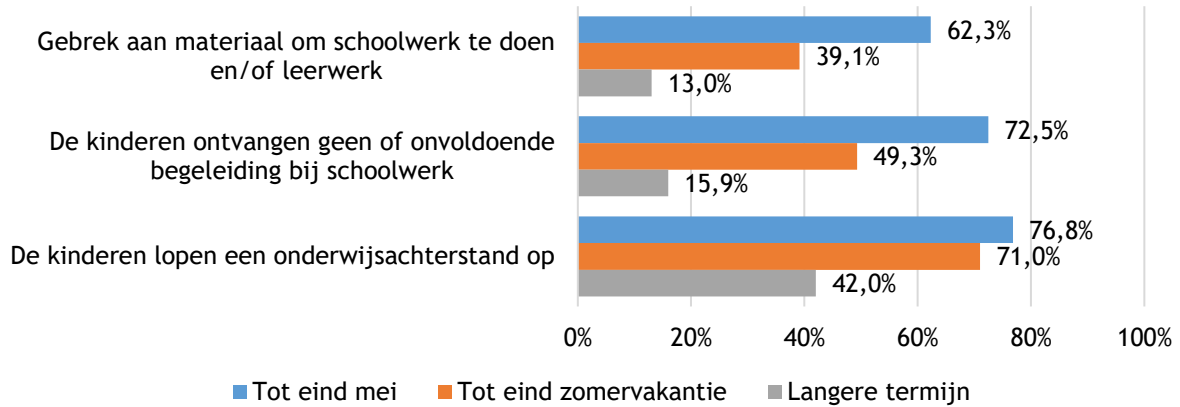
Figuur F.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen? (n=72)

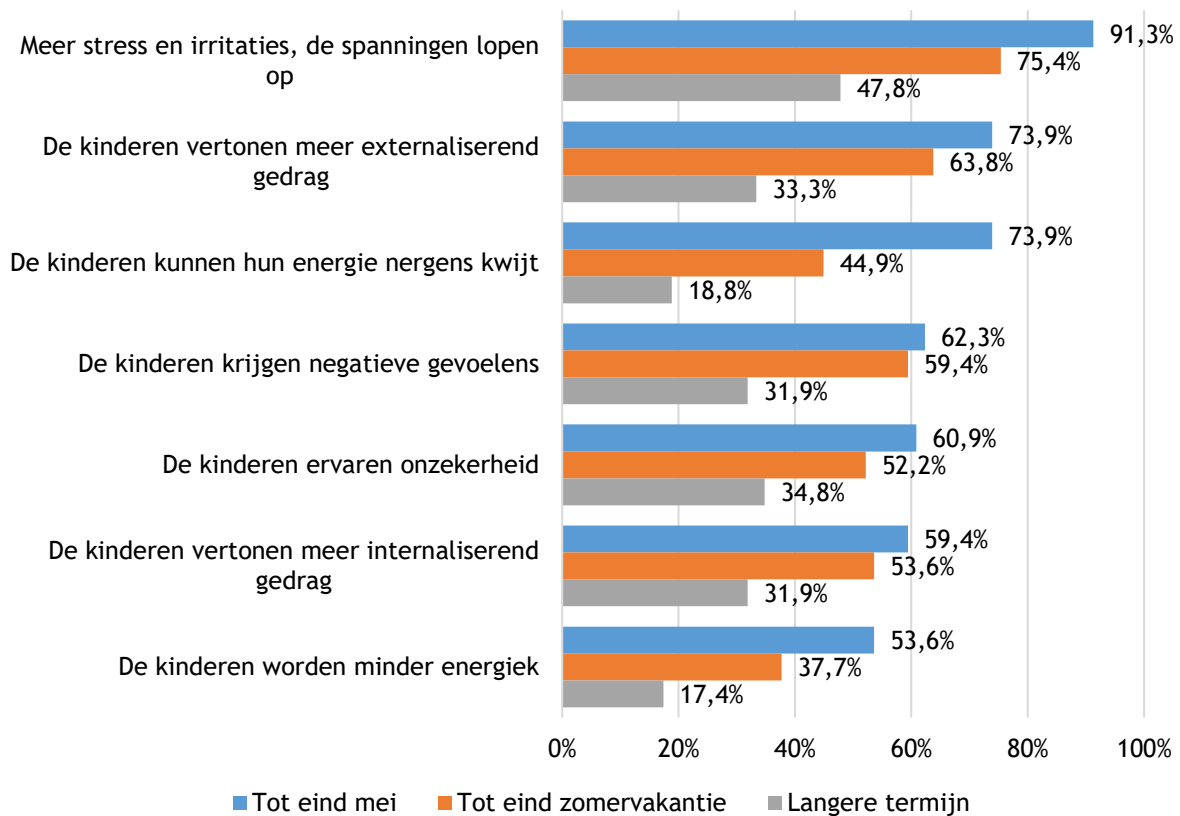
Figuur F.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=69)

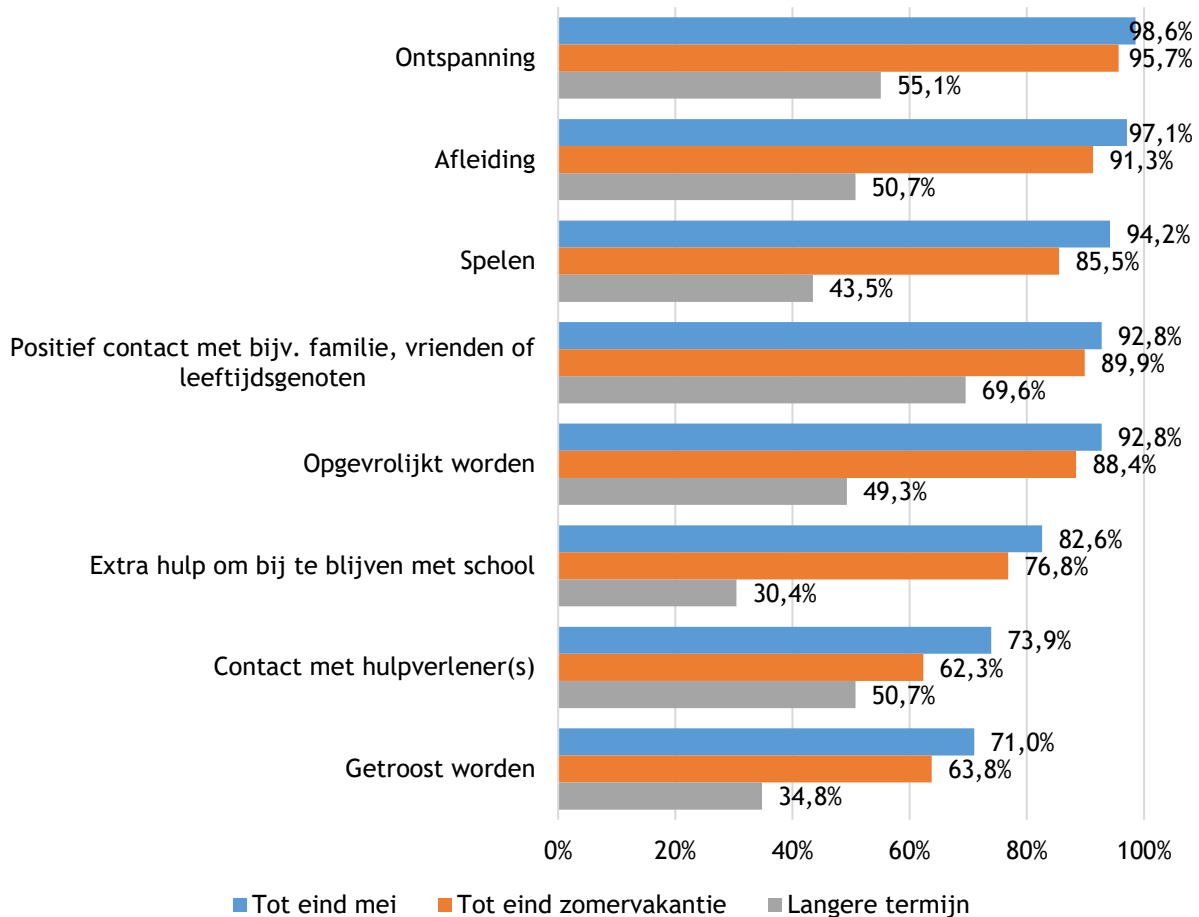
Figuur F.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=69)

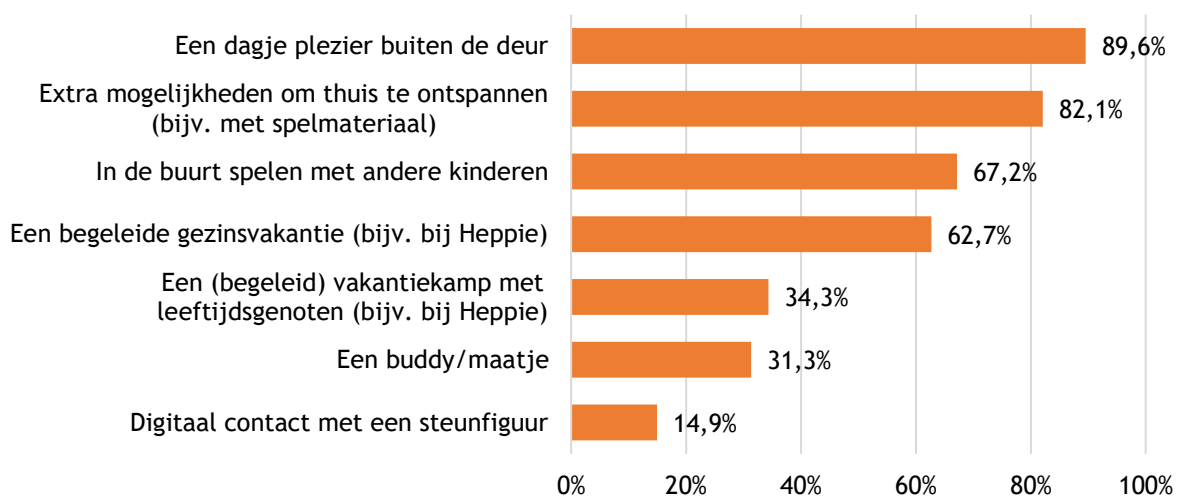
Figuur F.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=69)

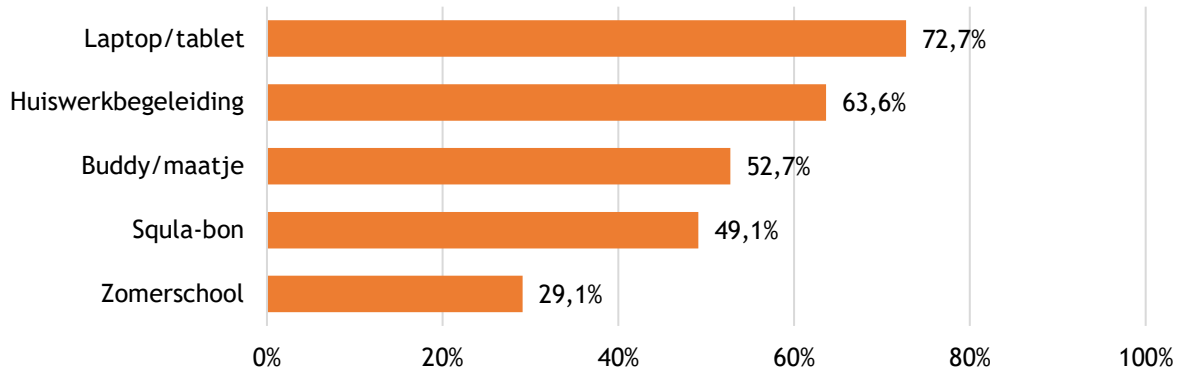
Figuur F.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=69)

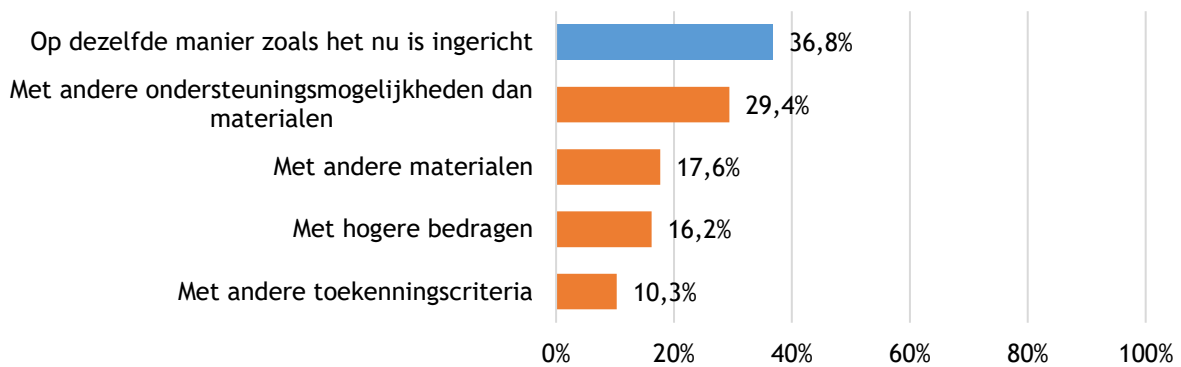
Figuur F.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte? (n=67)

Figuur F.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school? (n=55)

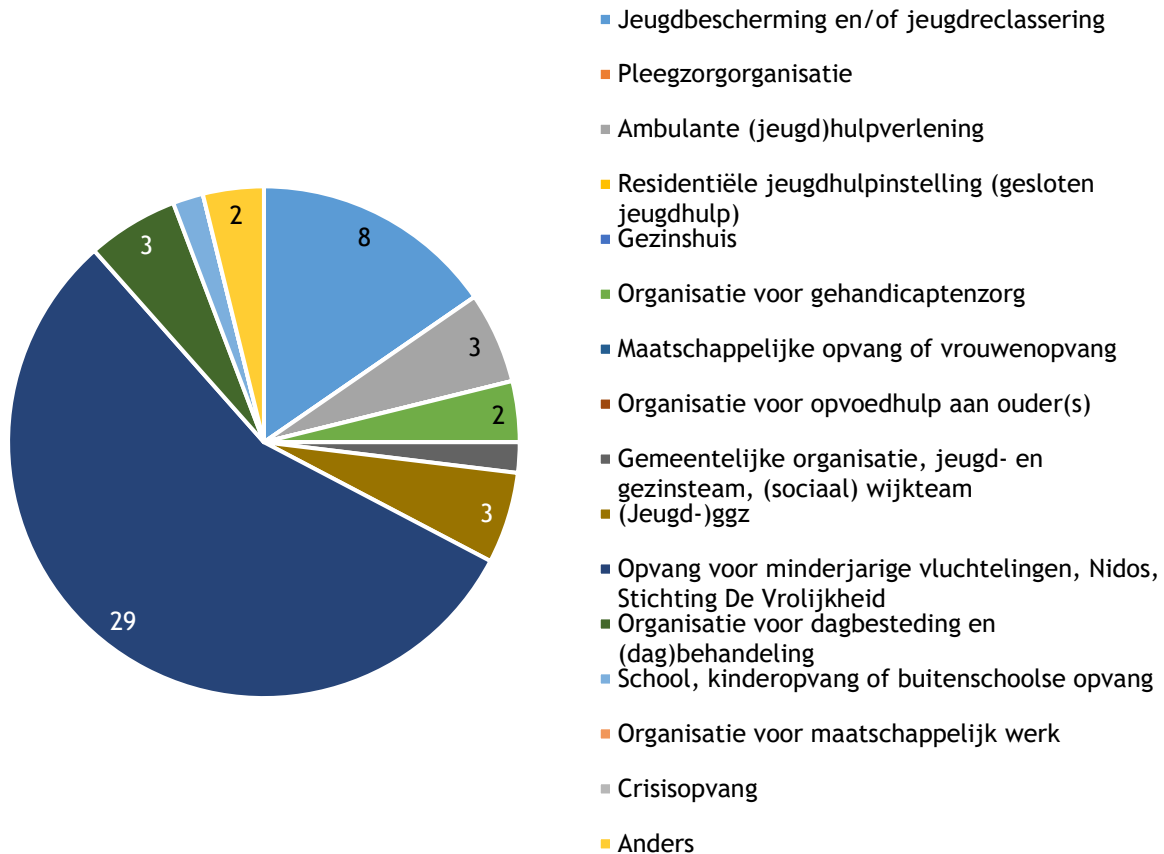

Figuur F.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=68)

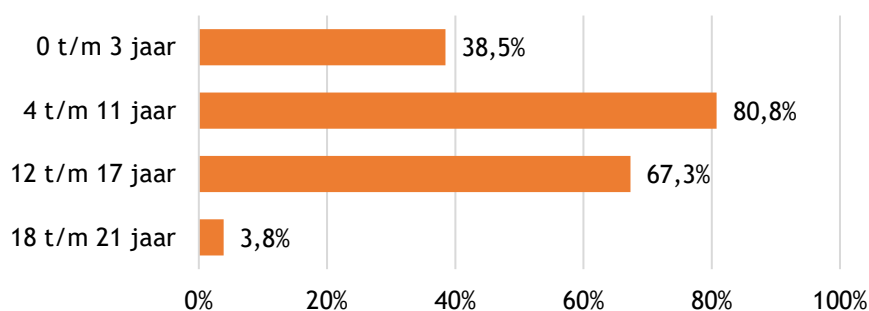

Bijlage G: Figuren groep AZC

Figuur G.1 Vanuit wat voor type instelling ben je als hulpverlener betrokken bij de kinderen? (n=52)

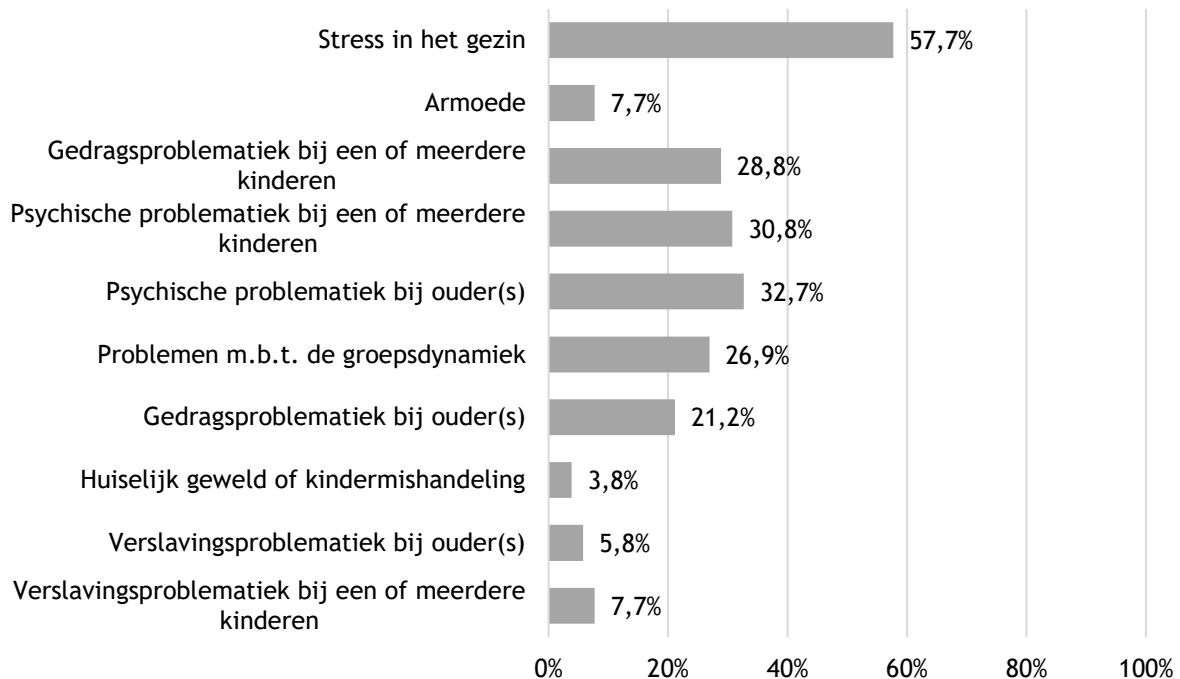
Figuur G.2 Hoe oud zijn de kinderen voor wie je de voucher(s) hebt gekregen? (n=52; foutmarge 3,7%)

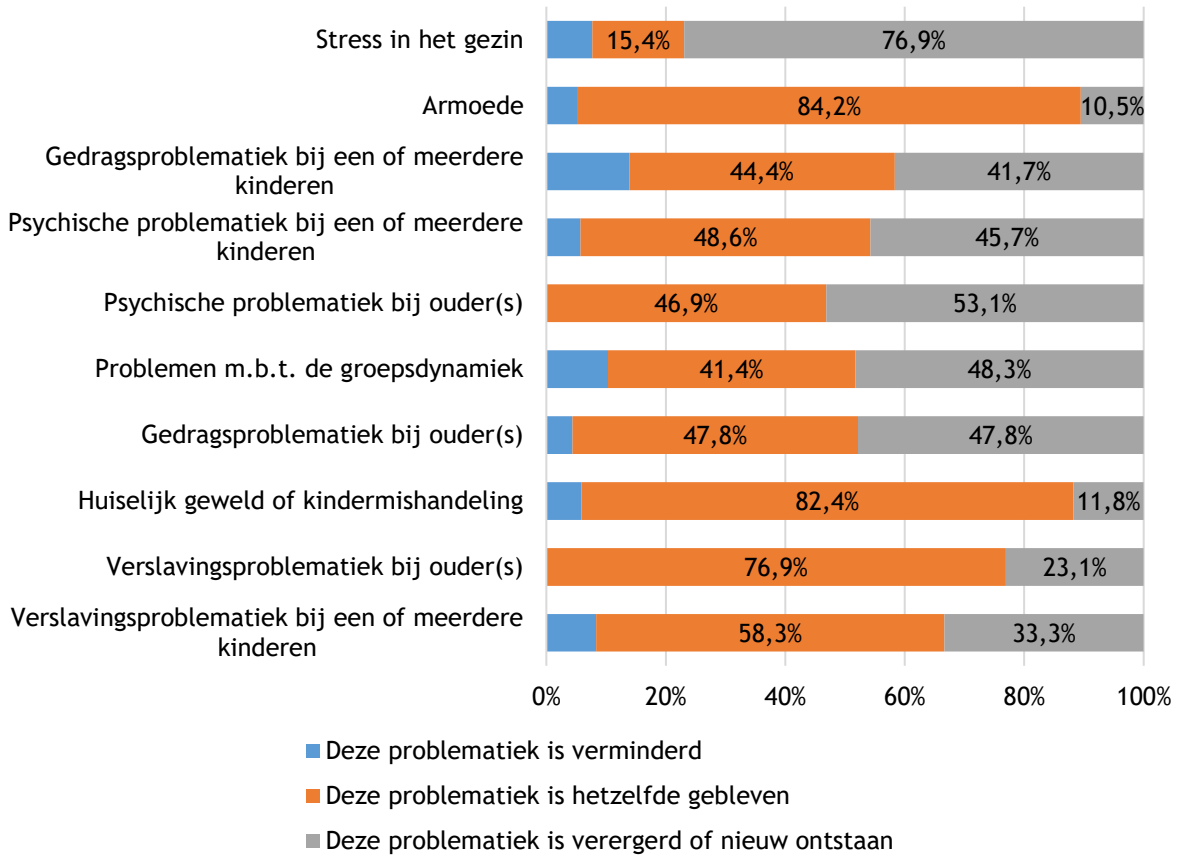
Figuur G.3 Welke problematiek was en/of is van toepassing bij de kinderen? (n=52; foutmarge 3,7%)

Figuur G.4 Welke problematiek is verergerd of nieuw ontstaan als gevolg van de coronacrisis? (n=52; foutmarge 3,7%)

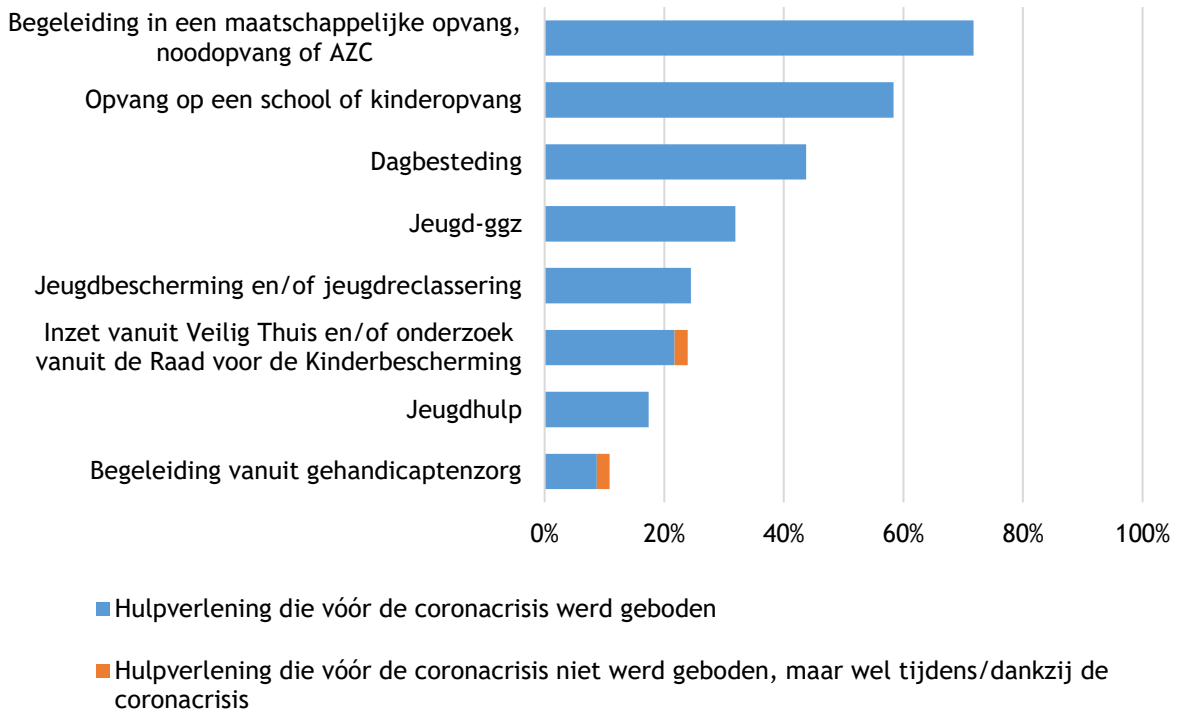

Figuur G.5 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op bestaande en nieuwe problemen?

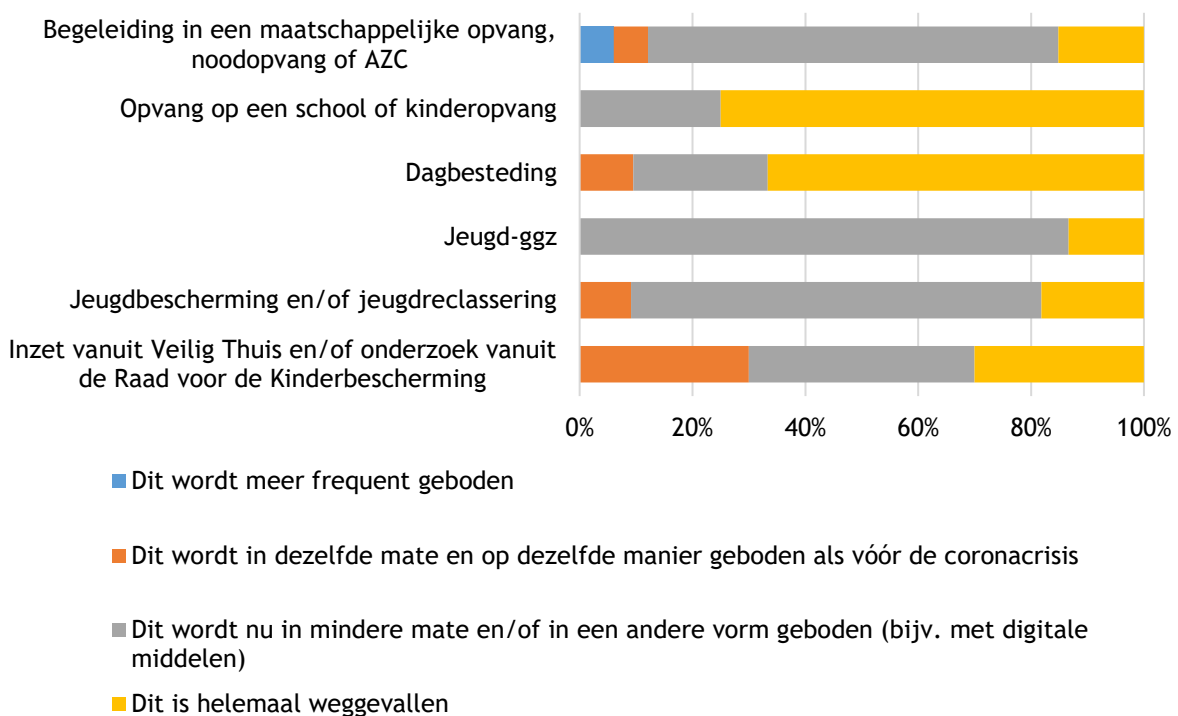

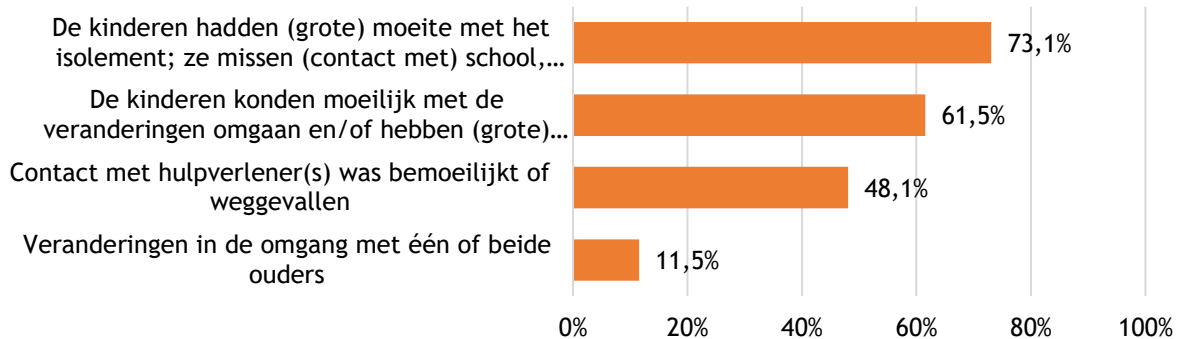
Figuur G.6 In hoeverre wordt nieuwe hulpverlening geboden tijdens/dankzij de coronacrisis? (n=48; foutmarge 5,4%)

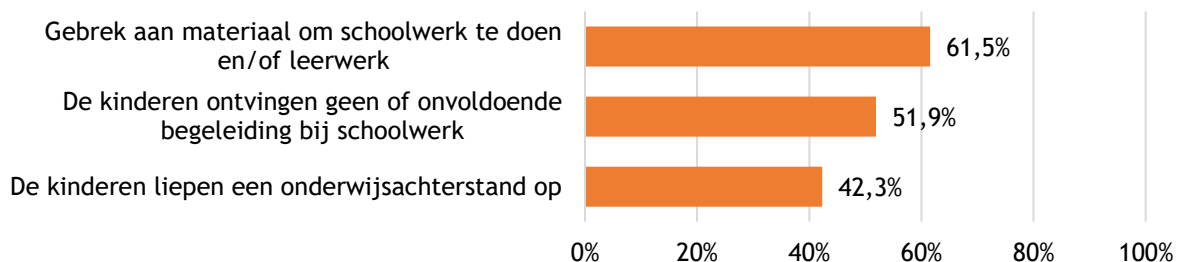
Figuur G.7 In hoeverre heeft de coronacrisis invloed gehad op de hulpverlening en ondersteuning die vóór de coronacrisis werd geboden?

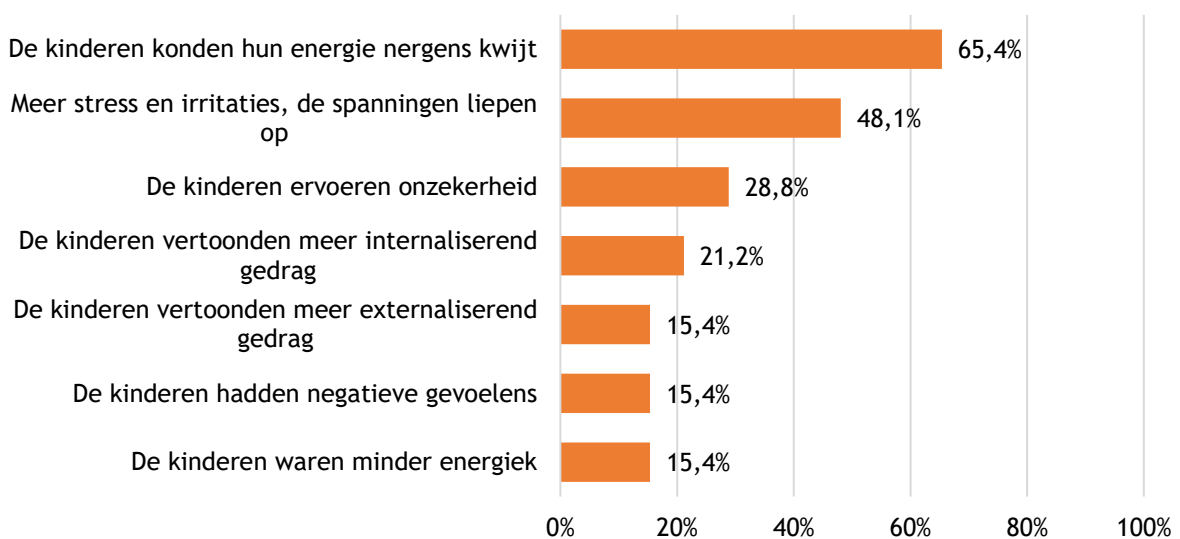
Figuur G.8 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=52; foutmarge 3,7%)

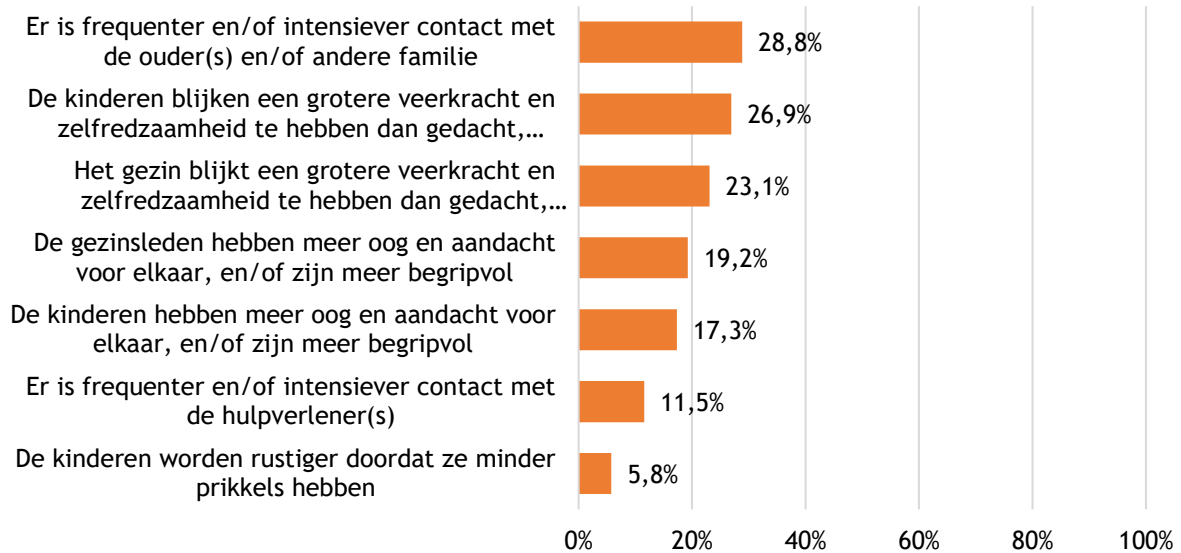
Figuur G.9 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. onderwijs? (n=52; foutmarge 3,7%)

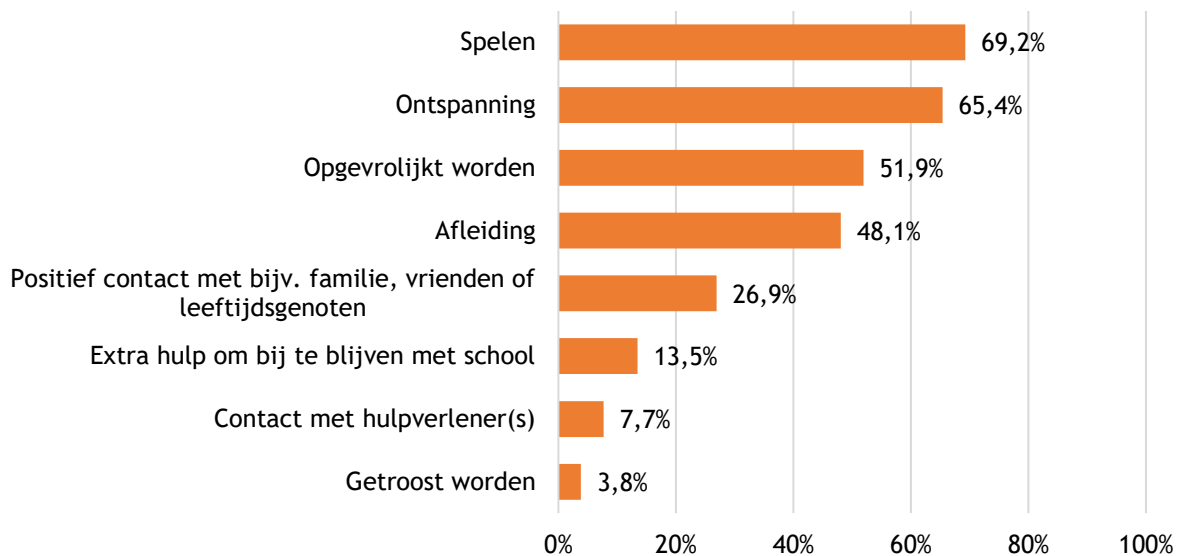
Figuur G.10 Tegen welke problemen liepen de kinderen voornamelijk aan als gevolg van de coronacrisis m.b.t. stress? (n=52; foutmarge 3,7%)

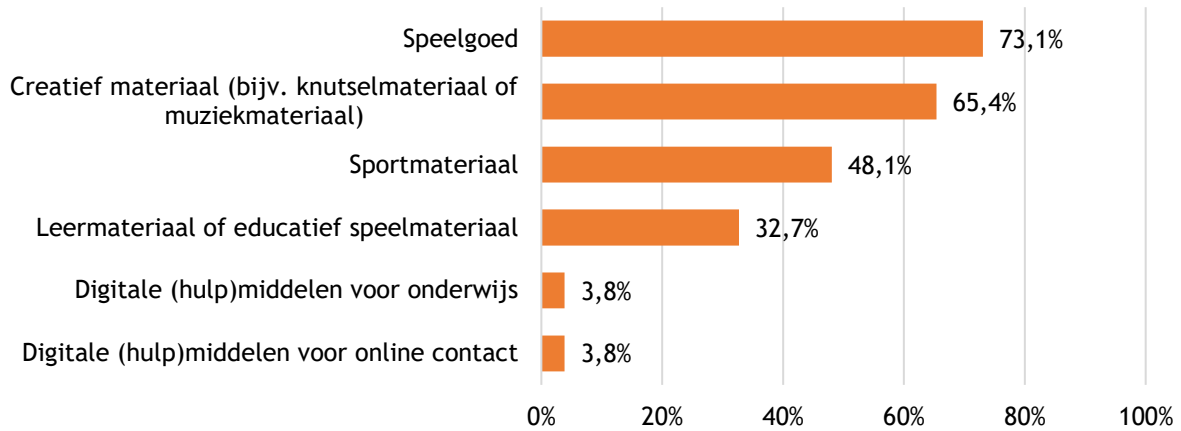
Figuur G.11 Welke positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar geworden als gevolg van de coronacrisis? (n=52; foutmarge 3,7%)

Figuur G.12 Waar hadden de kinderen behoefte aan toen je de voucher(s) aanvraagde? (n=52; foutmarge 3,7%)

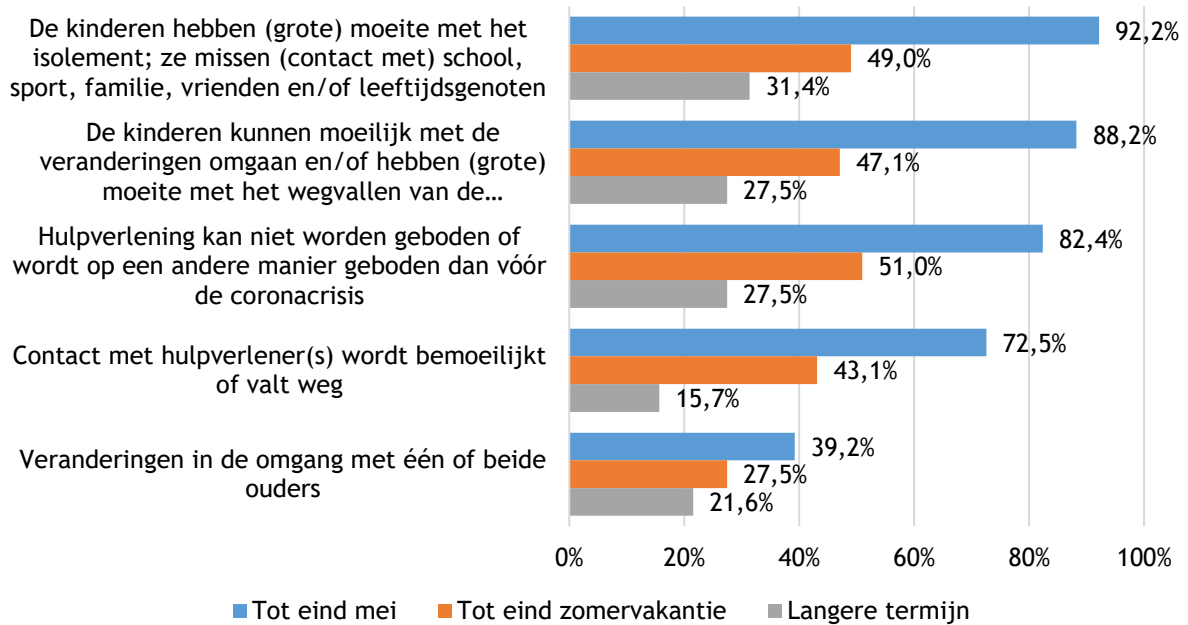
Figuur G.13 Waar heb je de voucher(s) aan besteed? (n=52; foutmarge 3,7%)

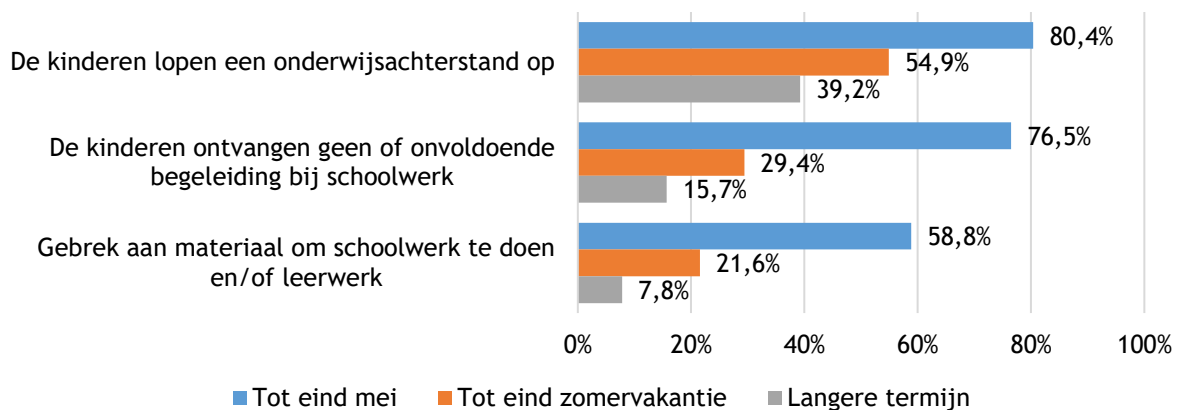
Figuur G.14 Wat voor effect(en) heeft inzet van de voucher(s) op de situatie van de kinderen? (n=52; foutmarge 3,7%)

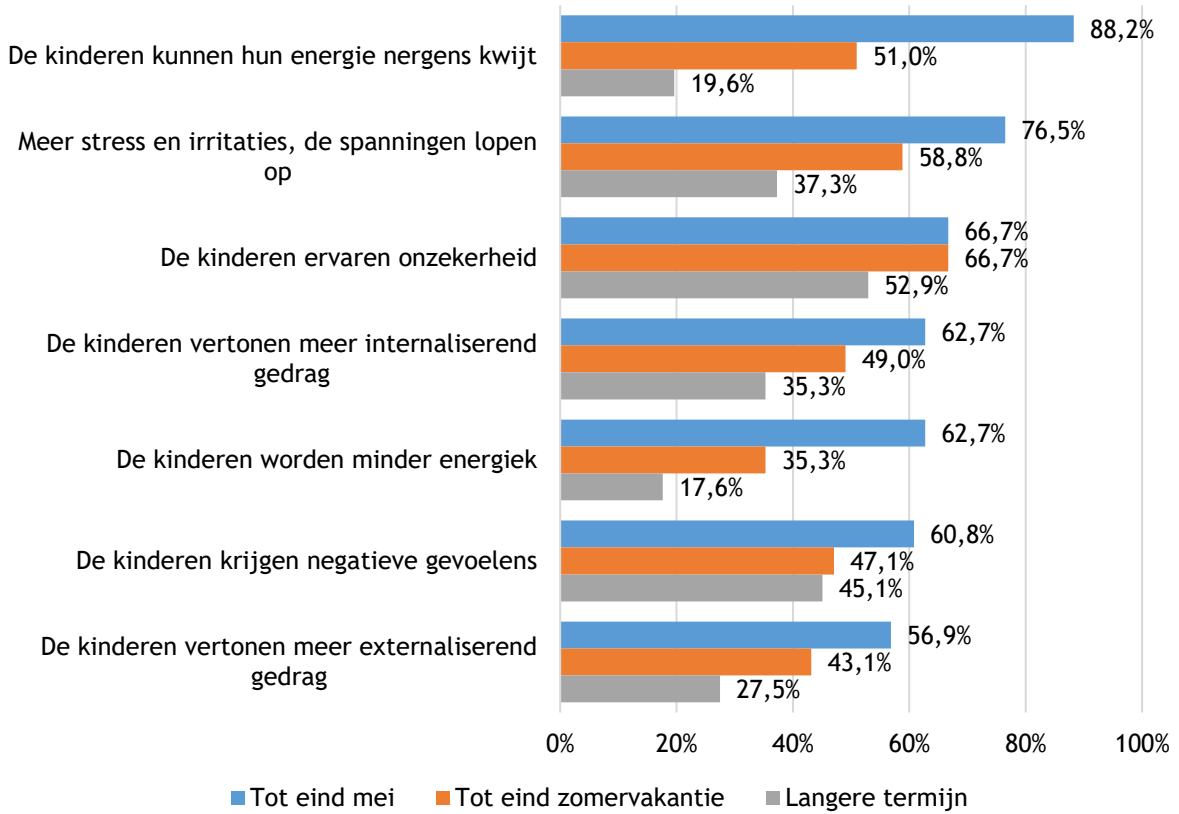
Figuur G.15 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. het wegvallen van activiteiten, hulpverlening en sociale steun? (n=51; foutmarge 4,1%)

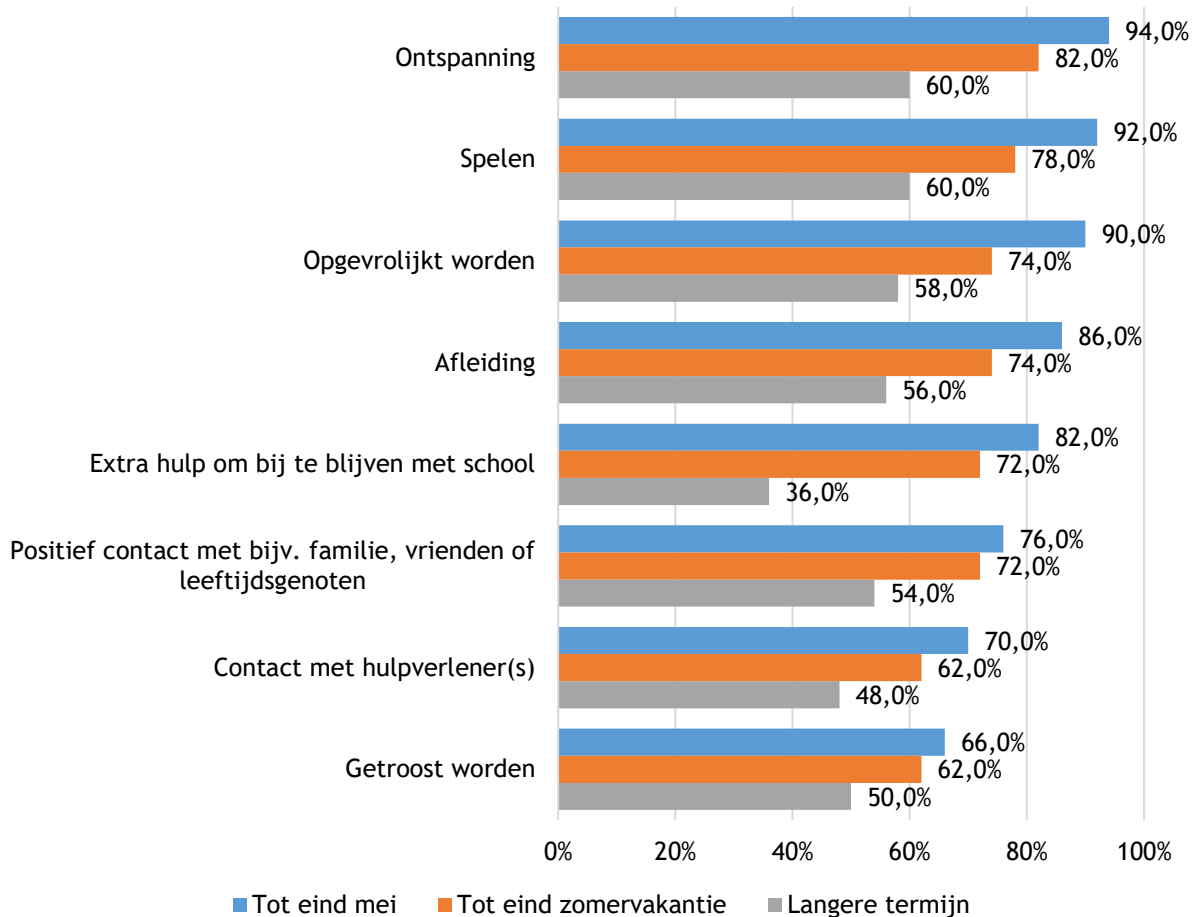
Figuur G.16 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. onderwijs? (n=51; foutmarge 4,1%)

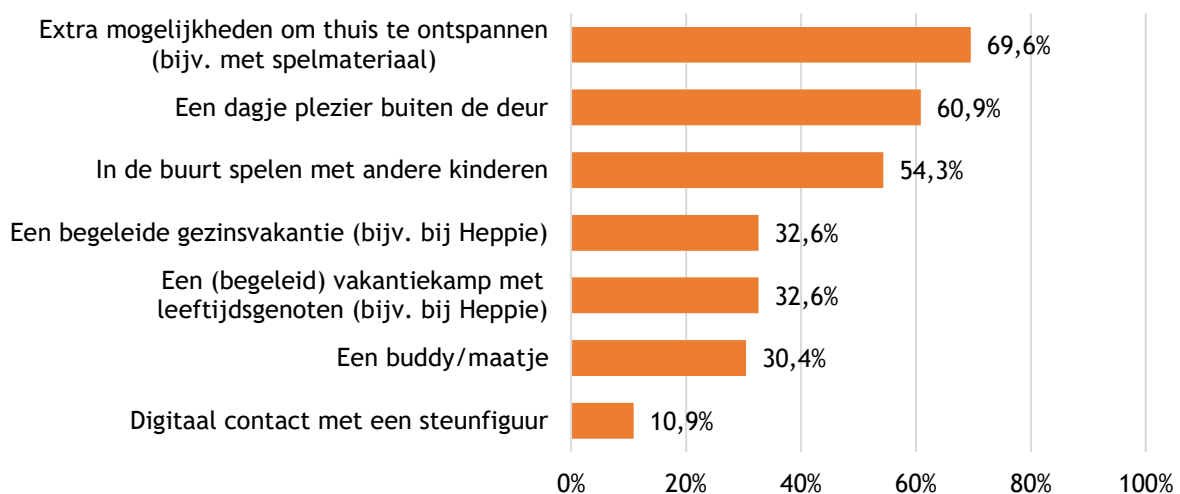
Figuur G.17 Tegen welke problemen verwacht je dat de kinderen zullen aanlopen m.b.t. stress? (n=51; foutmarge 4,1%)

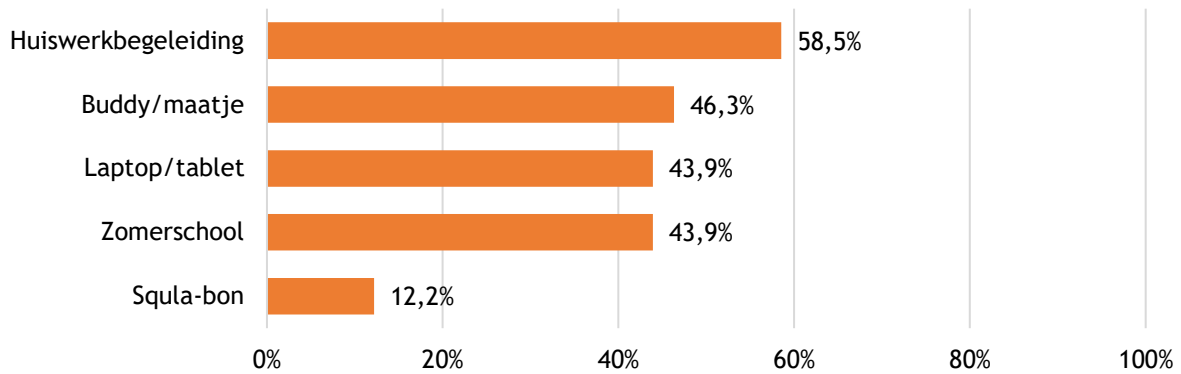
Figuur G.18 Waar hebben kinderen volgens jou behoefte aan, of wat hebben kinderen volgens jou nodig, als gevolg van de coronacrisis? (n=50; foutmarge 4,6%)

Figuur G.19 Aan wat voor contact, ontspanning of vrolijkheid hebben kinderen volgens jou behoefte? (n=46)

Figuur G.20 Wat voor hulp hebben kinderen volgens jou nodig om bij te blijven met school? (n=41)

Figuur G.21 Hoe kan het crisisfonds volgens jou kinderen in kwetsbare situaties (beter) ondersteunen in de komende weken of maanden? (n=50; foutmarge 4,6%)

